ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 266

22 Νοεμβρίου 2001

ΝΟΜΟΣ ΥΠ΄ ΑΡΙΘ. 2961

Κύρωση του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών Προικών και Κερδών από Λαχεία

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Κώδικας Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικών και Κερδών από Λαχεία, ο οποίος έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 76 του Συντάγματος, από την ειδική επιτροπή που συγκροτήθηκε κατ` εξουσιοδότηση των διατάξεων των άρθρων 105 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α`), 34 του ν. 1914/1990 (ΦΕΚ 178 Α`), 13 του ν. 2346/1995 (ΦΕΚ 220 Α`) και 16 παρ.22 του ν.2873/2000 (ΦΕΚ 285 Α`) με τις 1051232/571/0006Α`/35- 1996 (ΦΕΚ 336 Β`) και 1000860/1720/Α006/29.12.2000 αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ, ΔΩΡΕΩΝ, ΓΟΝΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΝ, ΠΡΟΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΔΩΝ ΑΠΟ ΛΑΧΕΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Άρθρο 1

Επιβολή φόρου

1. Επιβάλλεται φόρος στις περιουσίες που αποκτήθηκαν αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας και στα κέρδη από λαχεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.

2. Στο φόρο υπόκειται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο αποκτά περιουσία από κάποια αιτία από αυτές που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΩΝΤΑΙ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 2

Κτήση αιτία θανάτου

1. Κτήση περιουσίας αιτία θανάτου για την επιβολή του φόρου είναι από:

Α) Κληρονομία, κληροδοσία ή τρόπος.

Β) Νέμηση.

Γ) Σύμβαση ασφάλισης ζωής του κληρονομούμενου, εφόσον δεν ορίζονται στο ασφαλιστήριο οι δικαιούχοι.

Δ) Αυτασφάλιση του κληρονομούμενου, εφόσον αυτή δεν προβλέπεται από νόμο.

Ε) Συνένωση επικαρπίας ακινήτων ή κινητών γενικά πραγμάτων με την ψιλή κυριότητα, λόγω θανάτου του επικαρπωτή ή διάλυσης του νομικού προσώπου, αν ο επικαρπωτής είναι νομικό πρόσωπο, όταν η κτήση ή μεταβίβαση με επαχθή αιτία της ψιλής κυριότητας αυτών και η κτήση της επικαρπίας ή η παρακράτησή της έγιναν από 2 Απριλίου 1980. Στις περιπτώσεις αυτές θεωρείται ότι η επικαρπία περιέρχεται στον κατά το χρόνο της συνένωσης ψιλό κύριο από τον επικαρπωτή αιτία θανάτου και η αξία αυτής προσδιορίζεται στην αξία της πλήρους κυριότητας, μετά την αφαίρεση από

αυτή του τμήματος της αξίας που αναλογεί στο ποσοστό για το οποίο ο ψιλός κύριος είχε υπαχθεί σε φόρο κατά την απόκτηση της ψιλής κυριότητας.[1]

2. Η μη μεταγραφή της αποδοχής κληρονομίας ή κληροδοσίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1193 του Αστικού Κώδικα, δεν εμποδίζει την επιβολή του φόρου κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Οι προβλεπόμενες από τον Αστικό Κώδικα προθεσμίες αποποίησης της κληρονομίας και η αποδοχή της κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής, δεν αποτελούν λόγο διάφορης εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 3

Περιουσία που υποβάλλεται σε φόρο

1. Στο φόρο υποβάλλεται:

α) Η κείμενη στην Ελλάδα οποιασδήποτε φύσεως περιουσία, η οποία ανήκει είτε σε ημεδαπούς είτε σε αλλοδαπούς.

β) Η κείμενη στην αλλοδαπή ενσώματη ή ασώματη κινητή περιουσία Έλληνα υπηκόου, που έχει την κατοικία του οπουδήποτε, καθώς και αλλοδαπού που έχει την κατοικία του στην Ελλάδα, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της διάταξης της περίπτωσης ε΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 25.

2. Ως κείμενη στην Ελλάδα κινητή περιουσία θεωρούνται ιδίως:

α) Τα πλοία που είναι γραμμένα στα ελληνικά νηολόγια καθώς και τα αεροσκάφη που είναι γραμμένα στα ελληνικά μητρώα αεροσκαφών.

β) Η επωνυμία, ο τίτλος και η φήμη επιχείρησης ή επαγγέλματος που ασκούνται στην Ελλάδα.

γ) Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και τα εμπορικά σήματα, που είναι καταχωρημένα στην Ελλάδα.

δ) Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και τα δικαιώματα για τη χρησιμοποίηση συγγραφικού

υλικού, διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή εμπορικού σήματος, εφόσον δύνανται να ασκηθούν στην Ελλάδα.

---

[1] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

ε) Οι μετοχές, οι ιδρυτικοί τίτλοι και τα εταιρικά μερίδια των κάθε φύσεως εταιριών που εδρεύουν στην Ελλάδα.

στ) Οι ενοχικές αξιώσεις που είναι εξασφαλισμένες με υποθήκη σε ακίνητα ή πλοία ή αεροσκάφη, εφόσον αυτά βρίσκονται κατά τους ανωτέρω ορισμούς στην Ελλάδα. Οι αξιώσεις που απορρέουν από συμβάσεις για τα ανωτέρω ακίνητα ή πλοία ή αεροσκάφη. Οι οποιεσδήποτε ενοχικές αξιώσεις, που είναι απαιτητές στην Ελλάδα. Οι ενοχικές αξιώσεις που απορρέουν από συμβάσεις, οι οποίες έχουν καταρτισθεί στην Ελλάδα μεταξύ Ελλήνων υπηκόων.

ζ) Οι κάθε φύσεως απαιτήσεις, εξασφαλισμένες ή μη, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο ασώματης κινητής περιουσίας, εφόσον ο αποβιώσας είχε την κατοικία του στην Ελλάδα κατά το χρόνο του θανάτου του.

η) Τα τραπεζογραμμάτια και κάθε άλλο είδος χρημάτων, που αποτελούν νόμιμο μέσο πληρωμής στον τόπο της έκδοσης τους, καθώς και οι επιταγές στον κομιστή, εφόσον αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου.

θ) Τα κάθε φύσεως κινητά, εφόσον αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου.

3. Οι τίτλοι και οι αξίες, τα εισοδήματα των οποίων εισέπραξε ο αποβιώσας ή με τους οποίους πραγματοποίησε οποιεσδήποτε συναλλακτικές πράξεις μέσα στο προηγούμενο του θανάτου του έτος, καθώς επίσης και το τίμημα από εκποίηση περιουσιακού στοιχείου που πραγματοποίησε Ο κληρονομούμενος μέσα στην προηγούμενη του θανάτου του τριετία, προκειμένου για κινητό,και μέσα στην προηγούμενη πενταετία, προκειμένου για ακίνητο, θεωρούνται ότι ανήκουν στην κληρονομιά. Επιτρέπεται η απόδειξη για το αντίθετο με κάθε νόμιμο μέσο. Ως τίμημα από την εκποίηση του ακινήτου λαμβάνεται η αντικειμενική αξία αυτού ή, αν πρόκειται για ακίνητο που βρίσκεται σε περιοχή όπου δεν εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα, η αξία αυτού όπως προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9, εφόσον οι αξίες αυτές είναι μεγαλύτερες του τιμήματος που αναγράφεται στο συμβολαιογραφικό έγγραφο. Ως τίμημα από την εκποίηση μετοχών και λοιπών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο τίτλων κινητών αξιών και συμμετοχών σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς, για τα οποία έχει συνταχθεί συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικόέγγραφο από τον κληρονομούμενο, λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 12, εφόσον είναι μεγαλύτερη του αναγραφόμενου στα ως άνω έγγραφα τιμήματος.

4. Δεν υποβάλλεται σε φόρο η αποζημίωση από ατύχημα, που καταβάλλεται στους νόμιμους δικαιούχους συνεπεία θανάτου του θύματος.

Άρθρο 4

Συνυπολογισμός δωρεών, γονικών παροχών και προικών

Στην κτήση αιτία θανάτου συνυπολογίζονται οι δωρεές, γονικές παροχές και προίκες που έγιναν προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο, με βάση την αξία τους κατά το χρόνο φορολόγησής τους. Η φορολογική υποχρέωση για αυτές πρέπει να έχει δημιουργηθεί εντός του χρονικού διαστήματος που δεν έχει παραγραφεί σύμφωνα με το άρθρο 102.

Άρθρο 5

Υποκείμενο του φόρου

Υπόχρεος στο φόρο είναι ο δικαιούχος της κτήσης, σε περίπτωση περισσότερων δικαιούχων καθένας ανάλογα με την περιουσία που αποκτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’

ΧΡΟΝΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 6

Χρόνος γένεσης φορολογικής υποχρέωσης

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομουμένου.

2. Σε περίπτωση κήρυξης προσώπου αφάντου, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο δημοσίευσης από τον τύπο της τελεσίδικης απόφασης, που κηρύσσει την αφάνεια.

Άρθρο 7

Μετάθεση του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης από το νόμο

Μετάθεση του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης από το νόμο

Κατ' εξαίρεση, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται:

α) Κατά το χρόνο πλήρωσης της αίρεσης ή λήξης της προθεσμίας, όταν το δικαίωμα του κληρονόμου ή κληροδόχου ή η κτήση στοιχείων κληρονομίας ή κληροδοσίας εξαρτάται από αναβλητική και όχι καθαρά εξουσιαστική αίρεση ή προθεσμία. Αν τα αντικείμενα περιέλθουν στη νομή του δικαιούχου πριν από την πλήρωση της αίρεσης ή τη λήξη της προθεσμίας, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο αυτόν.

β) Κατά το χρόνο της με οποιονδήποτε τρόπο λήξης της επιδικίας, όταν τα αντικείμενα της κτήσης είναι κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου επίδικα και ο δικαιούχος δεν έχει τη νομή αυτών. Αν αυτά περιέλθουν στη νομή του δικαιούχου πριν από τη λήξη της επιδικίας, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο αυτόν.

γ) Κατά το χρόνο της με οποιονδήποτε τρόπο λήξης της επιδικίας, όταν το δικαίωμα του κληρονόμου ή κληροδόχου κατέστη επίδικο, κατόπιν αμφισβήτησής του από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο και ο κληρονόμος ή κληροδόχος δεν έχει τη νομή των αντικειμένων της κτήσης. Αν τα αντικείμενα περιέλθουν στη νομή του κληρονόμου ή κληροδόχου που αξιώνει το δικαίωμα, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο αυτόν.

δ) Κατά το χρόνο συμβιβασμού, όταν αυτός που αξιώνει κληρονομικό δικαίωμα έλαβε συμβιβαστικά μέρος της κληρονομικής περιουσίας ή άλλη οποιασδήποτε φύσης αποζημίωση και σε αντάλλαγμα παραιτήθηκε από την αξίωσή του στην κληρονομία.

ε) Κατά το χρόνο της συνένωσης της επικαρπίας με την ψιλή κυριότητα, όταν αντικείμενο της κτήσης είναι η ψιλή κυριότητα, εκτός από τις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 16.

στ) Κατά το χρόνο καθορισμού του ποσού ή του αντικειμένου των κληροδοτημάτων των άρθρων 1972, 1973 και 1974 του Α.Κ.

ζ) Κατά το χρόνο εκπλήρωσης από το βεβαρημένο της υποχρέωσης, όταν ο κληρονομούμενος υποχρεώνει τον κληρονόμο ή τον κληροδόχο σε παροχή, χωρίς να προσπορίζει σε άλλον δικαίωμα στην παροχή αυτή (Α.Κ. 1715).

η) Κατά το χρόνο της αποποίησης της κληρονομίας ή κληροδοσίας, γι' αυτόν που έγινε δικαιούχος εξαιτίας αυτής της αποποίησης.

θ) Κατά το χρόνο της εισόδου στην κληρονομία των περιουσιακών στοιχείων που εισέρχονται σε αυτή μετά το θάνατο του κληρονομουμένου.

ι) Κατά το χρόνο καταβολής του τιμήματος για τα κτήματα που απαλλοτριώνονται αναγκαστικά ή κατά το χρόνο άρσης της απαλλοτρίωσης, εφόσον η απαλλοτρίωση κηρύχθηκε πριν από την κτήση. Θεωρούνται ως αναγκαστικά απαλλοτριούμενα και τα ρυμοτομούμενα ακίνητα από την έκδοση του οικείου διατάγματος.

ια) Κατά το χρόνο της οριστικής ρύθμισης των έννομων σχέσεων που απορρέουν από προσύμφωνο μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων από τον κληρονομούμενο. Το ίδιο ισχύει και σε παραχώρηση με εργολαβικό προσύμφωνο ακινήτου για ανοικοδόμηση.

ιβ) Κατά το χρόνο απόδοσης από το Κράτος των κτημάτων που έχουν καταληφθεί από αυτό ως εγκαταλειμμένα, καθώς και αυτών που τελούν υπό μεσεγγύηση, ως ανήκοντα σε υπηκόους εχθρικών κρατών, εφόσον αυτά πριν από την κτήση είχαν καταληφθεί ως εγκαταλειμμένα ή είχαν τεθεί υπό μεσεγγύηση.

ιγ) Κατά το χρόνο άρσης της απαγόρευσης, εφόσον πριν από την κτήση έχει απαγορευθεί με νόμο η εκποίηση των κτημάτων ή η σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων σε αυτά.

ιδ) Κατά το χρόνο που θα γίνει δυνατή η είσπραξη του υπολοίπου του ποσού των απαιτήσεων της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 11, που δηλώνονται ως εν μέρει εισπράξιμες.

ιε) Κατά το χρόνο είσπραξης, προκειμένου για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και δικαιώματα για χρησιμοποίηση συγγραφικού υλικού, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή εμπορικό σήμα.

ιστ) Κατά το χρόνο δημοσίευσης της απόφασης του δικαστηρίου που εγκρίνει τη λογοδοσία, προκειμένου για την περιουσία της αλλοδαπής, η οποία φορολογείται στην Ελλάδα. Αν τα αντικείμενα περιέλθουν στη νομή του δικαιούχου πριν από τη δημοσίευση της απόφασης, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο αυτόν.

ιζ) Κατά το χρόνο λήξης της δικαστικής εκκαθάρισης της κληρονομίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1913 έως και 1922 του Α.Κ.

ιη) Κατά το χρόνο λήξης της πτωχευτικής διαδικασίας, σε περίπτωση θανάτου του πτωχεύσαντα. Για τα κληρονομιαία στοιχεία που μεταβιβάζονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της πτώχευσης επιδίδεται δήλωση και καταβάλλεται ο φόρος που αναλογεί. Μετά το τέλος της πτωχευτικής διαδικασίας, γίνεται οριστική εκκαθάριση του φόρου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

ιθ) Κατά το χρόνο απόδοσης ή παραχώρησης των ακινήτων ή καταβολής του χρηματικού ανταλλάγματος σε δικαιούχους κληρονόμους πολιτικού πρόσφυγα κατά τις διατάξεις του ν.1540/1985 (ΦΕΚ 67 Α΄). Αντικείμενο φορολογίας, στην περίπτωση αυτή, είναι το ακίνητο που αποδίδεται ή παραχωρείται ή το χρηματικό αντάλλαγμα, μείον το ποσό της εισφοράς.

Άρθρο 8

Μετάθεση του χρόνου γένεσης φορολογικής υποχρέωσης με απόφαση του προϊσταμένου της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας

1. Η φορολογική υποχρέωση για όλα ή μερικά από τα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να μετατίθεται σε μεταγενέστερο χρόνο από αυτόν που ορίζεται στα άρθρα 6 και 7, με απόφαση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Αν τα αντικείμενα της κτήσης κατέστησαν επίδικα ή κηρύχθηκαν αναγκαστικά απαλλοτριωτέα μετά το χρόνο θανάτου του κληρονομουμένου ή αν υφίσταται νομικό κώλυμα για την ελεύθερη διάθεση των αντικειμένων αυτών ή είναι δεσμευμένα στην αλλοδαπή και εφόσον στις περιπτώσεις αυτές ο υπόχρεος σε φόρο δεν βρίσκεται στη νομή ή αν τα αντικείμενα της κτήσης κατέστησαν επίδικα πριν ή μετά το θάνατο του κληρονομουμένου ή κηρύχθηκαν αναγκαστικά απαλλοτριωτέα μετά το θάνατο του κληρονομουμένου ή υφίσταται νομικό κώλυμα για την ελεύθερη διάθεση αυτών ή το δικαίωμα της κτήσης είναι επίδικο και εφόσον στις περιπτώσεις αυτές ο υπόχρεος σε φόρο βρίσκεται μεν στη νομή των αντικειμένων, αλλά λόγω του απροσόδου ή της μικρής προσόδου αυτών αδυνατεί να καταβάλει το φόρο. Ειδικά, σε περίπτωση αντικειμένων μικρής προσόδου, η μετάθεση του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης μπορεί να αφορά μέρος ή ποσοστό αυτών.

β) Αν τα αντικείμενα της κτήσης βρίσκονται στην αλλοδαπή και ο υπόχρεος σε φόρο, μέσα στις υφιστάμενες προθεσμίες για υποβολή δήλωσης, δεν γνώριζε ότι αυτά περιήλθαν σε αυτόν ή τα έλαβε στην κατοχή του μετά την παρέλευση των προθεσμιών αυτών.

γ) Αν ο υπόχρεος σε φόρο, κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου, διέμενε μόνιμα στην αλλοδαπή, άσχετα από τον τόπο στον οποίο βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία.

2. Η μετάθεση του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, γίνεται με αίτηση του υπόχρεου σε φόρο, η οποία υποβάλλεται πριν από τη λήξη του λόγου που συνιστά τη μετάθεση και εντός πενταετίας, που αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας για υποβολή δήλωσης και σε κάθε περίπτωση πριν από την κοινοποίηση πράξης επιβολής του φόρου.

3. Η μετάθεση του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης κατά την παράγραφο 2, δεν μπορεί να γίνει σε χρόνο κατά τον οποίο δεν υφίσταται ο λόγος που δικαιολογεί τη μετάθεση.

4. Κατά της απόφασης του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για τη μετάθεση ή όχι του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΞΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 9

Χρόνος και τρόπος προσδιορισμού αξίας

1. Ως αξία των αντικειμένων της κτήσης, για τον υπολογισμό του φόρου, λαμβάνεται η αγοραία αξία κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, η οποία προσδιορίζεται σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στα άρθρα 10 έως και 18.

2. Όταν αποκτώνται ακίνητα ή κινητά (με εξαίρεση χρηματικά ποσά, καταθέσεις, απαιτήσεις και παροχές), αν η φορολογική δήλωση γι' αυτά υποβληθεί μετά την πάροδο τριών (3) ετών από το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία αυτών και οι φορολογικές κλίμακες που ισχύουν κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης. Αν εκδοθεί πράξη επιβολής φόρου από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μετά την πάροδο τριετίας από το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης για τα περιουσιακά στοιχεία του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον δεν έχει υποβληθεί γι' αυτά δήλωση από τον υπόχρεο μέχρι την έκδοση της πράξης, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία αυτών και οι φορολογικές κλίμακες που ισχύουν κατά το χρόνο έκδοσης της πράξης. Στις περιπτώσεις αυτές επιβάλλονται οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 10

Αξία ακινήτων

Α. Αγοραία αξία

Για τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων λαμβάνονται υπόψη και συνεκτιμώνται ιδίως τα στοιχεία εκτίμησης των ίδιων ή άλλων πλησιόχωρων ομοειδών ακινήτων που προκύπτουν από μεταβιβάσεις με αντάλλαγμα ή κτήσεις αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας ή από απαλλοτριώσεις ή δικαστικές διανομές, η καθαρή πρόσοδος αυτών καθώς και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο το οποίο ασκεί ουσιώδη επίδραση στη διαμόρφωση της αγοραίας αξίας τους.

Σε περίπτωση έλλειψης οποιουδήποτε από τα ανωτέρω στοιχεία ή εφόσον αυτά που υπάρχουν κρίνονται απρόσφορα ή ανεπαρκή, ο προσδιορισμός της αξίας αυτών γίνεται με βάση κάθε αποδεικτικό μέσο.

Β. Αντικειμενική αξία

1. Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των ακινήτων που μεταβιβάζονται αιτία θανάτου λαμβάνονται υπόψη οι τιμές εκκίνησης που είναι καθορισμένες από πριν κατά ζώνες ή οικοδομικά τετράγωνα και κατ' είδος ακινήτου όπως αστικό ακίνητο, μονοκατοικία, διαμέρισμα, κατάστημα, αγρόκτημα και άλλα. Οι τιμές εκκίνησης αυξάνονται ή μειώνονται ποσοστιαία ανάλογα με τους παράγοντες που επηρεάζουν αυξητικά ή μειωτικά την αξία των ακινήτων όπως για τα διαμερίσματα η παλαιότητα, η θέση στο οικοδομικό τετράγωνο ή στον όροφο της πολυκατοικίας, για τα καταστήματα η εμπορικότητα δρόμου, το πατάρι, το υπόγειο, για τα αγροκτήματα η καλλιεργητική αξία, η τουριστική ή παραθεριστική σημασία και άλλα.

Οι τιμές εκκίνησης και οι συντελεστές αυξομείωσής τους θα καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών μετά από εισήγηση επιτροπών που θα αποτελούνται από οικονομικούς υπαλλήλους, μηχανικούς του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και άλλα πρόσωπα που διαθέτουν ειδικές γνώσεις ή ιδιάζουσα εμπειρία και θα συγκροτούνται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών.

Οι κατά το προηγούμενο εδάφιο τιμές αναπροσαρμόζονται το βραδύτερο ανά διετία με τις κατά την παράγραφο 2 αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται:

Η καταχώρηση των τιμών εκκίνησης και των συντελεστών αυξομείωσής τους σε πίνακες και η συσχέτισή τους με διαγράμματα που καταρτίζονται με βάση χάρτες.

Κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της ενότητας.

Η εφαρμογή των διατάξεων αυτής της ενότητας και για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των μεταβιβαζόμενων εκτός σχεδίου ακινήτων.

Ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων αυτής της ενότητας σε ολόκληρη τη χώρα ή ορισμένες περιοχές αυτής ή πόλεις και για όλα τα ακίνητα ή για ορισμένη κατηγορία αυτών.

3. Κάθε άλλη διάταξη η οποία ρυθμίζει διαφορετικά τη φορολογητέα αξία των ακινήτων που μεταβιβάζονται αιτία θανάτου και τον τρόπο προσδιορισμού της εξακολουθεί να εφαρμόζεται και μετά την έναρξη ισχύος των υπουργικών αποφάσεων της προηγούμενης παραγράφου μόνο στις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος αμφισβητήσει τις προκαθορισμένες τιμές με προσφυγή του ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων.

4. Σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτων αιτία θανάτου ο φορολογούμενος αναγράφει στην οικεία φορολογική δήλωση την κατά τις παραγράφους 1 και 2 αυτής της ενότητας οριζόμενη αξία τους με βάση την οποία βεβαιώνεται ο φόρος που αναλογεί. Αν ο υπόχρεος σε φόρο θεωρεί την προκαθορισμένη αξία μεγαλύτερη από την αγοραία έχει το δικαίωμα μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την υποβολή της δήλωσής του να ζητήσει με προσφυγή τον προσδιορισμό της αξίας από το αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο.

Αν ασκηθεί προσφυγή ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας διενεργεί έλεγχο για τον προσδιορισμό της αγοραίας αξίας του ακινήτου και συντάσσει σχετική έκθεση αντίγραφο της οποίας κοινοποιεί στον φορολογούμενο είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Η έκθεση αυτή επισυνάπτεται στην έκθεση του άρθρου 129 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας στην οποία περιλαμβάνεται και αίτημα προς το διοικητικό δικαστήριο για προσδιορισμό της αγοραίας αξίας του ακινήτου.

Εφόσον το διοικητικό δικαστήριο προσδιορίσει αξία του ακινήτου μεγαλύτερη από την προκαθορισμένη επιβάλλεται εκτός από τον κύριο φόρο την πληρωμή του οποίου θα διέφευγε ο υπόχρεος και ο πρόσθετος φόρος του άρθρου 75.

Σε περίπτωση που δεν αμφισβητηθεί η προκαθορισμένη αξία ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ελέγχει την ακρίβεια των δηλώσεων μόνο όσον αφορά τα προσδιοριστικά στοιχεία των ακινήτων σύμφωνα με τα οποία διαμορφώνεται η αξία τους. Αν διαπιστωθεί ανακρίβεια των στοιχείων αυτών εκδίδεται πράξη με την οποία καταλογίζεται ο φόρος την πληρωμή του οποίου θα διέφευγε ο υπόχρεος με την ανακρίβεια καθώς και ο πρόσθετος φόρος του άρθρου 75.

Για κάθε θέμα που δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του παρόντος νόμου καθώς και οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

5. Μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της δήλωσης ο υπόχρεος σε φόρο δύναται χωρίς φορολογική επιβάρυνση, εφόσον διαπιστώσει ότι έγινε οποιοδήποτε λογιστικό λάθος κατά τη σύνταξη του φύλλου υπολογισμού της αξίας των ακινήτων ή εσφαλμένη επιλογή των προκαθορισμένων τιμών εκκίνησης ή των συντελεστών αυξομείωσής τους, να υποβάλει νέα δήλωση και να ζητήσει επαναπροσδιορισμό του φόρου.[2]

Γ. Μικτό σύστημα

1. Η φορολογητέα αξία των μεταβιβαζόμενων αιτία θανάτου ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές στις οποίες δεν έχει εφαρμοστεί το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας τους είτε αυτές είναι εντός είτε εκτός σχεδίου πόλης υπολογίζεται χωριστά για τα επί του οικοπέδου ή γηπέδου τυχόν υφιστάμενα κτίσματα και χωριστά για το οικόπεδο ή το γήπεδο ως εξής:

Α) Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των κτισμάτων εφαρμόζεται αντικειμενικό σύστημα κατά το οποίο λαμβάνονται υπόψη τιμές αφετηρίας κόστους ανά είδος κτιρίου οι οποίες καθορίζονται και αναπροσαρμόζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών. Οι τιμές αυτές αφετηρίας αυξάνονται ή μειώνονται με την εφαρμογή συντελεστών που προσδιορίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του υπό εκτίμηση κτιρίου όπως το μέγεθος την ποιότητα κατασκευής την παλαιότητα και άλλα.

---

[2] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

Β) Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας του οικοπέδου ή γηπέδου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 9 και της ενότητας Α του άρθρου αυτού.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται σταδιακά για τις περιοχές της προηγούμενης παραγράφου ζώνες με αξία γης και συντελεστές αυξομείωσής τους οι οποίοι προσδιορίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του οικοπέδου ή γηπέδου όπως σχήμα δυνατότητα εκμετάλλευσης και άλλα ώστε να υπολογίζεται αντικειμενικά και η αξία γης. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 9 και της ενότητας Α του άρθρου αυτού.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται:

Α) Η καταχώρηση των τιμών αφετηρίας κόστους κατά είδος οικοδομής και περιοχή των τιμών γης κατά ζώνες και των συντελεστών αυξομείωσής τους σε πίνακες καθώς και οι χάρτες και τα έντυπα που θα αποτελούν την απαραίτητη υποδομή για τον αντικειμενικό προσδιορισμό της αξίας των κτισμάτων και του οικοπέδου ή γηπέδου.

Β) Ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων της ενότητας αυτής σε ολόκληρη τη χώρα ή κατά περιοχές καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με την εφαρμογή τους.

4. Κατά τη μεταβίβαση ακινήτων σε περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων η φορολογητέα αξία προσδιορίζεται από την αξία των κτισμάτων και του οικοπέδου όπως αυτές καθορίζονται κατά το χρόνο της μεταβίβασης από τις περί αντικειμενικού προσδιορισμού διατάξεις της ενότητας αυτής.

5. Οι δηλώσεις φόρου κληρονομιών υποβάλλονται με τα οικεία φύλλα υπολογισμού της αξίας των κτισμάτων από τους υπόχρεους σε δήλωση σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

6. Ο οικείος φόρος που βεβαιώνεται ή καταβάλλεται κατά περίπτωση με την υποβολή της δήλωσης υπολογίζεται επί της αντικειμενικής αξίας των κτισμάτων και επί της αξίας του οικοπέδου.

7. Αν ο υπόχρεος δεν αποδεχθεί την αξία του ακινήτου όπως προκύπτει με την εφαρμογή των διατάξεων της ενότητας αυτής μπορεί μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την κοινοποίηση του φύλλου ελέγχου ή της πράξης που αφορά την αγοραία αξία του οικοπέδου να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου για τη φορολογητέα αξία του κτίσματος σύμφωνα

με τις διατάξεις της ενότητας Β αυτού του άρθρου και για την αγοραία αξία του οικοπέδου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80.

8. Για κάθε θέμα που δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις των παραγράφων 4 έως και 7 της ενότητας αυτής εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του παρόντος νόμου καθώς και οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Άρθρο 11

Αξία απαιτήσεων

1. Για απαιτήσεις που έχουν ως αντικείμενο χρηματικά ποσά, λαμβάνονται υπόψη τα ποσά αυτά με τους τόκους που οφείλονται κατάτοχρόνοτου θανάτου του κληρονομουμένου.

2. Οι απαιτήσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται από το δικαιούχο της κτήσης και αποδεικνύονται ως εν μέρει εισπράξιμες μέχρι την οριστικοποίηση του τίτλου βεβαίωσης του φόρου που αναλογεί σε αυτές, υποβάλλονται σε φόρο με βάση τη δηλούμενη ως πραγματική αξία αυτών.

Άρθρο 12

Αξία μετοχών, ομολογιών, κλπ.

1. Για εισηγμένες στο χρηματιστήριο μετοχές, ομολογίες, ιδρυτικούς και λοιπούς γενικά τίτλους των εμπορικών εταιρειών, δημόσια χρεόγραφα ή άλλες τέτοιας φύσης αξίες, ως αξία αυτών λαμβάνεται η αξία της προηγούμενης ημέρας του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης. Αν η μεταβίβαση των περιουσιακών αυτών στοιχείων πραγματοποιείται με ιδιωτικό ή συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με εγγραφή στο χρηματιστήριο και αν η διαφορά μεταξύ της αξίας που δηλώθηκε και της ανωτέρω αξίας υπερβαίνει το ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) της τελευταίας, υποβάλλεται συμπληρωματική δήλωση για τη διαφορά της αξίας μέσα σε δέκα (10) ημέρες από το χρόνο κατάρτισης του ιδιωτικού ή συμβολαιογραφικού εγγράφου ή της εγγραφής στο χρηματιστήριο.[3]

2. Για τον προσδιορισμό της αξίας μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών λαμβάνονται υπόψη και συνεκτιμώνται πράξεις μεταβίβασης μετοχών της επιχείρησης μέσα στο τελευταίο πριν από το θάνατο του κληρονομουμένου εξάμηνο, καθώς επίσης και η εσωτερική αξία τους που

---

[3] Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 35

βρίσκεται με διαίρεση της καθαρής θέσης της επιχείρησης δια του αριθμού των μετοχών.

Η εσωτερική αυτή αξία μπορεί να αυξομειώνεται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ο οποίος λαμβάνει υπόψη ιδίως: τα κέρδη που διανεμήθηκαν μέσα στην τελευταία πενταετία, τη φήμη και πελατεία της επιχείρησης και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο, το οποίο ασκεί ουσιώδη επίδραση στη διαμόρφωση της αγοραίας αξίας τους. Ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που περιέρχονται σε καθένα κληρονόμο ή κληροδόχο, σε σχέση με το σύνολο των μετοχών της εταιρίας, μπορεί ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας να αυξομειώνει ανάλογα τη συνολική αξία αυτών.

3. Για τους λοιπούς μη εισηγμένους στο χρηματιστήριο τίτλους κινητών αξιών καθώς και για συμμετοχές σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς ο προσδιορισμός της αξίας αυτών γίνεται με βάση κάθε αποδεικτικό στοιχείο και εφαρμόζονται ανάλογα τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο.

4. Για την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας: α) των μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών, λαμβάνοντας υπόψη αποτελέσματα από τους τελευταίους πριν από τη μεταβίβαση ισολογισμούς και την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης και β) ολόκληρης επιχείρησης, μερίδων ή μεριδίων και ποσοστών συμμετοχής, λαμβάνοντας υπόψη τα καθαρά κέρδη των τελευταίων πέντε (5) ετών, την αμοιβή του επιχειρηματία, το επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου ετήσιας διάρκειας και τα έτη λειτουργίας της. Εκτός των ανωτέρω μεγεθών, λαμβάνεται υπόψη και κάθε άλλο στοιχείο που επηρεάζει αυξητικά ή μειωτικά την αξία.[4]

Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος αυτής, καθώς και κάθε άλλο θέμα που αφορά την εφαρμογή τους.

Οι διατάξεις των παραγράφων 3, 4 και 5 της ενότητας Β/ του άρθρου 10 του παρόντος εφαρμόζονται ανάλογα.

---

[4] Προσθήκη 3091/2002, Άρθρο 12

Άρθρο 13

Αξία επίπλων και λοιπών κινητών

1. Ο προσδιορισμός της αξίας των κινητών, που περιλαμβάνονται μεταξύ των στοιχείων της κληρονομίας, γίνεται με βάση κάθε αποδεικτικό στοιχείο.

2. Μεταξύ της κληρονομίας θεωρείται ότι περιλαμβάνονται και έπιπλα. Ο υπόχρεος σε φόρο μπορεί να αποδείξει το αντίθετο με κάθε νόμιμο μέσο. Η αξία των επίπλων υπολογίζεται ίση με το ένα τριακοστό (1/30) της αξίας των κτισμάτων που περιλαμβάνονται στην κληρονομία και επιτρέπεται στο Δημόσιο και στον υπόχρεο να αποδείξουν με κάθε νόμιμο μέσο ότι η αξία είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη.[5]

Στα έπιπλα δεν περιλαμβάνονται τα κοσμήματα και γενικά τα λοιπά πολύτιμα αντικείμενα καθώς και κάθε φύσης συλλογές έργων τέχνης, νομισμάτων, γραμματοσήμων και λοιπών αντικειμένων γενικά, ο προσδιορισμός της αξίας των οποίων ενεργείται με ιδιαίτερο τρόπο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1. Στην περίπτωση κατά την οποία αυτά είναι ασφαλισμένα κατά κινδύνων κλοπής, πυρκαγιάς και λοιπών κινδύνων, η αξία τους δεν μπορεί να είναι κατώτερη αυτής που αναγράφεται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Άρθρο 14

Αξία παροχών

1. Η αξία των παροχών υπολογίζεται:

α) Για τις διηνεκείς, στο 20πλάσιο της ετήσιας παροχής.

β) Για τις ορισμένου χρόνου, σε πολλαπλάσιο της ετήσιας παροχής, ανάλογα με τα έτη διάρκειας αυτής, το οποίο δεν μπορεί σε κάθε περίπτωση να υπερβεί το 18πλάσιο της ετήσιας παροχής.

γ) Για τις ισόβιες και τις αόριστου χρόνου, στο 18πλάσιο της ετήσιας παροχής, αν εκείνος υπέρ του οποίου συνιστάται η παροχή δεν έχει υπερβεί το εικοστό έτος της ηλικίας του, στο 16πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 20ό, στο 14πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 30ό, στο 12πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 40ό, στο 9πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 50ό, στο 6πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 60ό, στο 3πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 70ό και στο 2πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του.

---

[5] Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 12

2. Όταν η ισόβια παροχή ορίζεται αδιαίρετη υπέρ περισσοτέρων και εξαρτάται από τη ζωή τους, για τον προσδιορισμό της αξίας αυτής λαμβάνεται υπόψη η ηλικία του μεγαλύτερου, όταν η παροχή παύει με το θάνατο οποιουδήποτε από τους δικαιούχους, και του νεότερου, όταν η παροχή παύει με το θάνατο και του τελευταίου. Το ποσό αυτό της παροχής, όταν αυτή παύει με το θάνατο οποιουδήποτε από τους δικαιούχους κατανέμεται εξίσου μεταξύ τους. Όταν η παροχή παύει με το θάνατο και του τελευταίου, το ποσό μερίζεται σε μέρη ανάλογα των αριθμών οι οποίοι εκφράζουν το πολλαπλάσιο που ορίζεται από την περίπτωση γ' της προηγούμενης παραγράφου σε συνάρτηση με την ηλικία καθενός δικαιούχου. Ο φόρος υπολογίζεται στο ποσό που προκύπτει για κάθε δικαιούχο, ανάλογα με το βαθμό συγγένειάς του με το διαθέτη.

3. Σε ισόβια παροχή που εξαρτάται από τη ζωή τρίτου προσώπου, για τον προσδιορισμό της αξίας αυτής, λαμβάνεται υπόψη η ηλικία του μεγαλύτερου, μεταξύ αυτού υπέρ του οποίου συνιστάται η παροχή και του τρίτου προσώπου.

4. Αν οι παροχές συνίστανται σε είδος, γίνεται αποτίμηση του αντικειμένου της παροχής σε χρήμα, αφού ληφθεί υπόψη η μέση τιμή χονδρικής πώλησης αυτού στον τόπο εκπλήρωσης της παροχής κατά την τελευταία διετία πριν από το χρόνο της φορολογίας.

5. Όταν η παροχή, λόγω θανάτου του δικαιούχου αυτής ή για άλλη αιτία που προβλέπεται από το νόμο και δεν εξαρτάται από τη βούληση των μερών, παύσει μετά πάροδο τόσου χρόνου, ώστε, αν είχε ληφθεί παροχή για τον ορισμένο αυτό χρόνο, θα προέκυπτε αξία αυτής μικρότερη από αυτή που φορολογήθηκε, η αξία που προκύπτει με αυτόν τον τρόπο λογίζεται ως η τελικώς φορολογητέα και γίνεται νέα εκκαθάριση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100. Στην περίπτωση αυτή, αν από τη μερίδα του βεβαρημένου έχει εκπέσει για την παροχή ποσό ανώτερο αυτού που προκύπτει λόγω της παύσης, κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ο βεβαρημένος υποχρεώνεται σε συμπληρωματική καταβολή φόρου για τη διαφορά αυτή.

Άρθρο 15

Αξία επικαρπίας

1. Σε περίπτωση διαχωρισμού της επικαρπίας από την κυριότητα υπόκειται αμέσως σε φόρο η επικαρπία, με την επιφύλαξη της φορολογίας της ψιλής κυριότητας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16. Με την επικαρπία, για την επιβολή του φόρου, εξομοιώνεται η χρήση και η οίκηση, όχι όμως και η χρήση από κοινού με τον κύριο ή η συνοίκηση με αυτόν.

2. Σε διαδοχική επικαρπία κάθε δικαιούχος αυτής υπόκειται σε φόρο, κατά το χρόνο που η επικαρπία περιέρχεται σε αυτόν.

3. Η αξία της επικαρπίας προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας, κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης του επικαρπωτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού. Σε περίπτωση που η επικαρπία, είτε με παραίτηση είτε με σύμβαση, περιέρχεται στον ψιλό κύριο, που έχει υπαχθεί σε φόρο για την ψιλή κυριότητα, επιβάλλεται φόρος στην αξία της πλήρους κυριότητας, μετά την αφαίρεση από αυτήν του τμήματος της αξίας που αναλογεί στο ποσοστό για το οποίο ο ψιλός κύριος είχε υπαχθεί σε φόρο κατά τη μεταβίβαση της ψιλής κυριότητας.

Σε μεταβίβαση για αόριστο χρόνο με χαριστική αιτία ή αιτία θανάτου του δικαιώματος ενάσκησης της επικαρπίας σε άλλο πρόσωπο εκτός του ψιλού κυρίου, η αξία αυτής προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης με βάση την ηλικία του επικαρπωτή.

4. Σε ισόβια ή αόριστου χρόνου επικαρπία λαμβάνεται ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας, ανάλογα με την ηλικία του επικαρπωτή, το οποίο ορίζεται:

- στα 8/10, αν ο επικαρπωτής δεν έχει υπερβεί το 20ό έτος της ηλικίας του,
- στα 7/10, αν έχει υπερβεί το 20ό,
- στα 6/10, αν έχει υπερβεί το 30ό,
- στα 5/10, αν έχει υπερβεί το 40ό,
- στα 4/10, αν έχει υπερβεί το 50ό,
- στα 3/10, αν έχει υπερβεί το 60ό,
- στα 2/10, αν έχει υπερβεί το 70ό και
- στο 1/10, αν έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του.

Σε διαδοχική ισόβια επικαρπία, το κατά τα ανωτέρω ποσοστό ορίζεται ανάλογα με την ηλικία κάθε επικαρπωτή, κατά το χρόνο που περιέρχεται σε αυτόν η επικαρπία.

5. Σε επικαρπία για ορισμένο χρόνο λαμβάνεται ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας ίσο με το 1/20 της αξίας αυτής για κάθε έτος διάρκειας. Το μέρος του έτους υπολογίζεται ως ακέραιο έτος. Η αξία της επικαρπίας

αυτής δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τα 8/10 της αξίας της πλήρους κυριότητας.

6. Σε επικαρπία που συνιστάται αδιαίρετα υπέρ πολλών προσώπων και εξαρτάται από τη ζωή αυτών, το κατά την παράγραφο 3 ποσοστό ορίζεται ανάλογα με την ηλικία του νεότερου, όταν η επικαρπία παύει με το θάνατο και του τελευταίου των προσώπων, και του μεγαλύτερου, όταν η επικαρπία παύσει με το θάνατο οποιουδήποτε από αυτούς. Το ποσοστό αυτό της πλήρους κυριότητας, όταν η επικαρπία παύει με το θάνατο οποιουδήποτε από τους δικαιούχους, κατανέμεται εξίσου μεταξύ τους. Όταν αυτή παύει με το θάνατο και του τελευταίου, το ποσοστό επιμερίζεται μεταξύ των δικαιούχων ανάλογα με τον αριθμό που εκφράζει τον αριθμητή των κλασμάτων της παραγράφου 4, ο οποίος σχετίζεται με την ηλικία κάθε δικαιούχου.

Ο φόρος υπολογίζεται στο ποσό που προκύπτει για κάθε δικαιούχο, ανάλογα με το βαθμό συγγένειάς του με το διαθέτη.

7. Η αξία της επικαρπίας, όταν αυτή εξαρτάται από τη ζωή τρίτου προσώπου, προσδιορίζεται με βάση την ηλικία του μεγαλύτερου μεταξύ του επικαρπωτή και του τρίτου προσώπου.

8. Αν η επικαρπία, λόγω θανάτου του επικαρπωτή ή για άλλη αιτία που προβλέπεται από το νόμο και δεν εξαρτάται από τη βούληση των μερών, παύσει μετά πάροδο τόσου χρόνου, ώστε αν αυτή είχε ληφθεί ως επικαρπία για τον ορισμένο αυτό χρόνο, θα προέκυπτε αξία αυτής μικρότερη από αυτή που φορολογήθηκε, τότε η μικρότερη αυτή αξία λογίζεται ως η τελικώς φορολογητέα και γίνεται νέα εκκαθάριση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

9. Η αξία της επικαρπίας δεν λαμβάνεται υπόψη για την επιβολή του φόρου, αν ο αιτία θανάτου επικαρπωτής μέσα σε έξι (6) μήνες από την επαγωγή της κληρονομίας σε αυτόν παραιτηθεί από την επικαρπία υπέρ του αιτία θανάτου ψιλού κυρίου, εφόσον αυτός είναι το Δημόσιο, δήμος, κοινότητα ή νομικό πρόσωπο κοινωφελούς χαρακτήρα κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1 του α.ν. 2039/1939 (ΦΕΚ 455 Α). Η παραίτηση γίνεται με μονομερή δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου και κοινοποιείται με απόδειξη στον ψιλό κύριο μέσα σε αυτή την εξάμηνη προθεσμία.

10. α. Η αξία της πραγματικής δουλείας επί κτίσματος ορίζεται ίση με την αξία που προκύπτει από την εφαρμογή του αντικειμενικού συστήματος προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας αυτού.[6]

β. Η αξία της πραγματικής δουλείας επί οικοπέδου ή αγροτεμαχίου ορίζεται ίση με ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15 %) της αγοραίας ή αντικειμενικής αξίας της πλήρους κυριότητας ισοδύναμης επιφάνειας οικοπέδου ή αγροτεμαχίου.[7]

γ. Η αξία του δικαιώματος αποκλειστικής χρήσης επί κοινόκτητων κύριων, βοηθητικών ή ειδικών χώρων κτισμάτων ή επί κοινόκτητου οικοπέδου ορίζεται ίση με την αξία που προκύπτει από την εφαρμογή του αντικειμενικού συστήματος προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας αυτών στις εξής περιπτώσεις:[8]

γ.α. χώρου στάθμευσης σε κοινόχρηστη επιφάνεια υπογείου, πυλωτής, ασκεπούς ορόφου, δώματος ή ακάλυπτου χώρου του οικοπέδου,[9]

γ.β. βοηθητικών ή αποθηκευτικών χώρων κοινόχρηστων κτισμάτων που δεν χρησιμοποιούνται ως χώροι κύριας χρήσης,[10]

γ.γ. κοινόχρηστων αθλητικών εγκαταστάσεων,[11]

γ.δ. κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης ή ειδικών κτιρίων.[12]

δ. Η αξία του δικαιώματος αποκλειστικής χρήσης επιφάνειας επί του κοινόκτητου ασκεπούς ορόφου, δώματος ή πυλωτής της οικοδομής ή επί του κοινόκτητου ακάλυπτου χώρου οικοπέδου ή αγροτεμαχίου ορίζεται ίση με

---

[6]Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 35; Προσθήκη 3091/2002, Άρθρο 12

[7]Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 35

[8]Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 35

[9]Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 35

[10]Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 35

[11]Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 35

[12]Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 35

ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15 %) της αξίας της πλήρους κυριότητας ισοδύναμης επιφάνειας οικοπέδου ή αγροτεμαχίου.[13]

Άρθρο 16

Αξία και τρόπος φορολογίας ψιλής κυριότητας

1. Η ψιλή κυριότητα ακινήτων υποβάλλεται σε φόρο κατά το χρόνο της συνένωσης με αυτήν της επικαρπίας και ο φόρος υπολογίζεται επί της αξίας της πλήρους κυριότητας, κατά το χρόνο αυτόν, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων της περίπτωσης ε` της παραγράφου 5. Τυχόν βελτιώσεις που έγιναν, για τις οποίες δημιουργείται υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης από τον ψιλό κύριο, δεν υπολογίζονται κατά τον καθορισμό της αξίας της πλήρους κυριότητας.

2. Αν η ψιλή κυριότητα ακινήτων μεταβιβασθεί και πάλι λόγω κληρονομίας ή κληροδοσίας, δωρεάς και γονικής παροχής πριν από την επάνοδο σε αυτήν της επικαρπίας, δεν οφείλεται φόρος για τη μεταβίβαση αυτή. Κατά τη συνένωση της επικαρπίας στην κυριότητα ο τότε ψιλός κύριος υπόκειται στο φόρο της κτήσης αιτία θανάτου, ο οποίος υπολογίζεται στην αξία της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο αυτόν και με βάση τη συγγενική του σχέση με τον αρχικά κληρονομηθέντα κατά το διαχωρισμό της επικαρπίας από την ψιλή κυριότητα. Στην περίπτωση, όμως, που με βάση τη συγγενική αυτού σχέση με αυτόν από τον οποίο περιήλθε η ψιλή κυριότητα αναλογεί μεγαλύτερος φόρος, τότε οφείλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος. Τυχόν βελτιώσεις που έγιναν δεν υπολογίζονται κατά τον καθορισμό της αξίας της πλήρους κυριότητας.[14]

3. Σε περίπτωση διανομής ακινήτων που αποκτήθηκαν αιτία θανάτου, επί των οποίων έχει διαχωριστεί από τον κληρονομούμενο η επικαρπία από την κυριότητα και δεν έχει φορολογηθεί η ψιλή κυριότητα, κατ` εφαρμογή της περίπτωσης ε` της παραγράφου 5, εφόσον διατηρούνται στα ακίνητα που προέρχονται από τη διανομή τα ίδια δικαιώματα επικαρπωτή και ψιλού κυρίου, εξακολουθεί να αναβάλλεται η φορολογία μέχρι να επανέλθει η επικαρπία στην κυριότητα, με περαιτέρω εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2.

---

[13] Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 35

[14] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

Τα αυτά ισχύουν και σε ανταλλαγή οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, στο οποίο έχει διαχωρισθεί από τον κληρονομούμενο η επικαρπία από την κυριότητα και δεν έχει φορολογηθεί η ψιλή κυριότητα, εφόσον στο εισερχόμενο νέο στοιχείο στη θέση του ανταλλασσόμενου κληρονομιαίου στοιχείου διατηρούνται τα ίδια δικαιώματα επικαρπωτή και ψιλού κυρίου.

4. Σε περίπτωση παραχώρησης ακινήτου με αντιπαροχή, που έχει αποκτηθεί αιτία θανάτου, επί του οποίου έχει διαχωρισθεί από τον κληρονομούμενο η επικαρπία από την κυριότητα και δεν έχει φορολογηθεί η ψιλή κυριότητα, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της περίπτωσης ια` του άρθρου 7, διατηρούνται δε τα ίδια δικαιώματα επικαρπωτή και ψιλού κυρίου στα κτίσματα που έχουν ανεγερθεί, τα οποία αναλογούν στα ποσοστά οικοπέδου που παρακρατήθηκαν από τους κληρονόμους, εξακολουθεί να αναβάλλεται η φορολογία μέχρι την επάνοδο της επικαρπίας στην κυριότητα. Σε αυτή την περίπτωση ο τότε κύριος θα υπαχθεί σε φόρο αιτία θανάτου, που υπολογίζεται στην κατά το χρόνο αυτόν αξία της πλήρους κυριότητας των ποσοστών οικοπέδου, που παρακρατήθηκαν, με τα νέα κτίσματα που τους αναλογούν. Κατά τη διενέργεια πράξεων συνένωσης του ακινήτου με όμορα οικόπεδα για ανοικοδόμηση καθώς και μεταβιβάσεων των ποσοστών που συμφωνήθηκαν στον εργολάβο ή σε αυτούς που υποδεικνύονται από αυτόν, δεν οφείλεται φόρος κληρονομίας.

5. Η ψιλή κυριότητα ακινήτων υπόκειται σε φόρο στις εξής περιπτώσεις:

α) Όταν ο κληρονόμος, στον οποίο περιέρχεται η ψιλή κυριότητα, έχει ήδη την επικαρπία με ιδιαίτερο τίτλο.

β) Όταν περιέλθει σε άλλο κληρονόμο ή κληροδόχο, κατόπιν αποποίησης της κληρονομίας ή κληροδοσίας από εκείνον που έχει με ιδιαίτερο τίτλο την επικαρπία.

γ) Όταν μεταβιβασθεί από τον ψιλό κύριο με αντάλλαγμα. Ως μεταβίβαση με αντάλλαγμα νοείται και η διανομή της ψιλής κυριότητας, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4.

δ) Όταν ο ψιλός κύριος εξαγοράσει την ενάσκηση του δικαιώματος της επικαρπίας.

ε) Όταν ο ψιλός κύριος, με δήλωση που θα υποβάλει στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας οποτεδήποτε, ζητήσει την άμεση φορολόγηση της ψιλής κυριότητας. Στην περίπτωση αυτή χρόνος φορολογίας είναι ο χρόνος υποβολής της δήλωσης.

Ο φόρος στις πιο πάνω περιπτώσεις υπολογίζεται στην αξία της ψιλής κυριότητας, η οποία βρίσκεται με την αφαίρεση της κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αξίας της επικαρπίας από την αξία της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο αυτόν.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και όταν τα αντικείμενα της αιτία θανάτου κτήσης είναι μετοχές, ομολογίες ή άλλοι τίτλοι κινητών αξιών, χρηματικά ποσά ή απαιτήσεις και γενικά κινητά με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Προκειμένου για μετοχές, ομολογίες ή γενικά τίτλους κινητών αξιών καθώς και χρηματικά ποσά, αν αυτά είναι κατατεθειμένα σε τράπεζα ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα με την επιφύλαξη του δικαιώματος επικαρπίας.

β) Προκειμένου για απαιτήσεις, αν δοθεί για αυτές ασφάλεια, η οποία πρέπει να είναι, κατά την κρίση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ίση τουλάχιστον με το ποσό του φόρου που αναλογεί στην αξία της πλήρους κυριότητας αυτών.

Ο ψιλός κύριος υποχρεώνεται μέσα στη νόμιμη προθεσμία για δήλωση να καταθέσει τους τίτλους ή τα χρήματα ή να δώσει ασφάλεια για τις απαιτήσεις και να δηλώσει αυτό στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μέσα στην αυτή προθεσμία, η οποία, αν παρέλθει άπρακτη, λογίζεται ως ανατρεπτική της αναβολής της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.

Άρθρο 17

Καταπίστευμα

1. Σε περίπτωση καταπιστεύματος και κάθε άλλης διάταξης που υποχρεώνει τον κληρονόμο ή κληροδόχο να παραδώσει, από ορισμένο χρονικό σημείο ή γεγονός, σε άλλον την κληρονομία που απέκτησε ή ποσοστό αυτής, ο υπόχρεος σε αποκατάσταση κληρονόμος ή κληροδόχος εξομοιώνεται, για την επιβολή του φόρου, με επικαρπωτή.

Κατά τη διάρκεια του καταπιστεύματος, αν ο βεβαρημένος μεταβιβάσει, με συναίνεση του καταπιστευματοδόχου, σε τρίτο το καταπιστευτέο αντικείμενο, φορολογείται για την αξία της πλήρους κυριότητας τούτου κατά το χρόνο μεταβίβασης, με συμψηφισμό του φόρου επικαρπίας.

Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση μονομερούς ή συμβατικής παραίτησης του καταπιστευματοδόχου από το δικαίωμά του προσδοκίας υπέρ του βεβαρημένου.

Συμβατική παραίτηση, όσο διαρκεί το καταπίστευμα, του βεβαρημένου από την ενάσκηση του κληρονομικού του δικαιώματος υπέρ του καταπιστευματοδόχου λογίζεται ως μεταβίβαση προς αυτόν της επικαρπίας για το χρόνο διάρκειας του καταπιστεύματος.

2. Σε περίπτωση οικογενειακού καταπιστεύματος, ο καταπιστευματοδόχος υποχρεώνεται σε φόρο που υπολογίζεται με βάση τη συγγενική του σχέση με τον αρχικό διαθέτη, εφόσον πρόκειται για καταπιστευματοδόχο που ζούσε κατά το χρόνο του θανάτου του διαθέτη, ή με βάση τη συγγενική του σχέση με τον τελευταίο κάτοχο της περιουσίας, ο οποίος και τον αποκατέστησε σε αυτήν, εφόσον πρόκειται για καταπιστευματοδόχο που διαδέχθηκε τον αρχικό διαθέτη μετά το θάνατό του. Αν στην τελευταία αυτή περίπτωση ο φόρος είναι μεγαλύτερος από την πρώτη περίπτωση, καταβάλλεται ο μικρότερος φόρος.

3. Ο υπόχρεος κατά το άρθρο 1939 του Α.Κ. σε αποκατάσταση του περιλιμπανομένου υποχρεώνεται στην καταβολή του φόρου για την αξία της πλήρους κυριότητας της περιουσίας που έχει καταληφθεί σε αυτόν. Ο καταπιστευματοδόχος στον οποίο περιέρχεται το περιλιμπανόμενο φορολογείται κατά το χρόνο επαγωγής του καταπιστεύματος βάσει της κατά το χρόνο αυτό αξίας της πλήρους κυριότητας του περιλιμπανομένου και της συγγενικής του σχέσης με τον αρχικό διαθέτη.

4. Σε περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην αλλοδαπή, αλλά αποκτώνται και φορολογούνται στην ημεδαπή, εφόσον με τελευταία διάταξη του κληρονομουμένου έχουν τεθεί υπό διαχείριση εμπιστοσύνης (ίπ trust) του αγγλοαμερικανικού δικαίου, οι δικαιούχοι των χρηματικών ποσών που εισπράπονται κάθε φορά φορολογούνται για τα ποσά αυτά αμέσως, εκτός αν από άλλη αιτία απαλλάσσονται, εκείνοι όμως στους οποίους τελικά περιέρχεται η περιουσία φορολογούνται για την πλήρη κυριότητα της περιουσίας αυτής κατά το χρόνο που θα περιέλθει σε αυτούς.

Άρθρο 18

Περιουσιακά στοιχεία που έχουν απαλλοτριωθεί ή έχουν υποστεί ζημίες μετά την κτήση

1. Για κτήματα που έχουν κηρυχθεί αναγκαστικά απαλλοτριωτέα μέσα σε μία πενταετία από την κτήση αυτών και εφόσον αυτά εξακολουθούν να ανήκουν στο δικαιούχο της κτήσης είτε στους κατά κληρονομία ή κληροδοσία διαδόχους αυτού, γίνεται νέα εκκαθάριση του φόρου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100. Κατά την εκκαθάριση αντί της αξίας του κτήματος

λαμβάνεται το τίμημα της απαλλοτρίωσης που οριστικά έχει προσδιορισθεί. Σε αυτό προστίθεται ανάλογη αξία για την κάρπωση του κτήματος από το χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου μέχρι το χρόνο κατά τον οποίο ο κληρονόμος ή κληροδόχος ή οι ως άνω διάδοχοί τους στερήθηκαν τη νομή τους.

Η αξία αυτής υπολογίζεται όπως η επικαρπία για ορισμένο χρόνο, με βάση την αξία του κτήματος κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου. Δεν προστίθεται τέτοια αξία, αν το κτήμα, κατά την περίοδο από το θάνατο του κληρονομουμένου μέχρι το χρόνο κατά τον οποίο στερήθηκαν τη νομή του οι πιο πάνω δικαιούχοι, ήταν απρόσοδο.

Ο φόρος που οφείλεται στην ανωτέρω περίπτωση, είναι αυτός που προκύπτει από τη νέα εκκαθάριση, ο οποίος πάντως δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το φόρο που αναλογεί στην αξία του κτήματος κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου. Ο επιπλέον φόρος που βεβαιώθηκε εκπίπτει ή επιστρέφεται αυτός που καταβλήθηκε.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και για περιουσιακά στοιχεία, τα οποία συνεπεία καταστροφής από θεομηνία (σεισμό, πλημμύρα κ.λπ.) ή από πολεμικό γεγονός έχουν υποστεί μείωση της αξίας τους κατά ποσοστό 50% τουλάχιστον κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης και εφόσον μεταξύ του χρόνου αυτού και του βίαιου γεγονότος που επέφερε την καταστροφή δεν παρήλθε πενταετία.

Στην περίπτωση αυτή αντί του τιμήματος της προηγούμενης παραγράφου, λαμβάνεται υπόψη ως φορολογητέα αξία η αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά το βίαιο συμβάν, με την προσθήκη της αξίας της κάρπωσης και της τυχόν αποζημίωσης που οφείλεται από την καταστροφή, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.

3. Για εισηγμένες στο χρηματιστήριο μετοχές, ομολογίες, ιδρυτικούς και λοιπούς γενικά τίτλους των εμπορικών εταιριών, δημόσια χρεόγραφα ή άλλες τέτοιας φύσης αξίες, εφόσον, μέσα στην προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης, η αξία αυτών έχει υποστεί μείωση κατά 50% τουλάχιστον και εξακολουθούν να ανήκουν στον δικαιούχο της κτήσης είτε στους κατά κληρονομία ή κληροδοσία διαδόχους αυτού, γίνεται νέα εκκαθάριση του φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 100 του παρόντος, με βάση το μέσο όρο της τιμής των πωλήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στο τελευταίο, πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης, εξάμηνο. Ο επιπλέον

φόρος που βεβαιώθηκε εκπίπτεται ή επιστρέφεται αυτός που καταβλήθηκε. Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται σε υποθέσεις, για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε από την 1η Ιανουαρίου 2000 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2002.[15]

Άρθρο 19

Αδιαίρετοι ή ενωμένοι λογαριασμοί

Για την επιβολή του φόρου θεωρούνται ότι ανήκουν κατά ίσα μέρη, ενώ επιτρέπεται και στο Δημόσιο και στους υπόχρεους σε φόρο να αποδείξουν το αντίθετο με κάθε νόμιμο μέσο:

α) Σε καθένα από τους καταθέτες τα χρηματικά ποσά και γενικά οι αξίες που είναι κατατεθειμένες σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε αδιαίρετους ή ενωμένους λογαριασμούς (Comptes indivis ou Collectifs avec solidarite).

β) Σε καθέναν από τους από κοινού μισθωτές χρηματοκιβωτίων τα χρηματικά ποσά, οι τίτλοι και τα κάθε φύσεως αντικείμενα που φυλάσσονται μέσα στα χρηματοκιβώτια αυτά. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και για τα κιβωτίδια που παραδίδονται σφραγισμένα ή κλεισμένα για φύλαξη.

Άρθρο 20

Παραχώρηση περιουσιακών στοιχείων στο Δημόσιο

1. Ακίνητα που δεν έχουν περιέλθει στην κατοχή του υπόχρεου σε φόρο δεν λαμβάνονται υπόψη για την επιβολή του φόρου, εφόσον μεταβιβασθούν από αυτούς στο Δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα.

2. Μετοχές, ομολογίες και λοιποί τίτλοι παραστατικοί αξιών δεν λαμβάνονται υπόψη για την επιβολή του φόρου, εφόσον μεταβιβασθούν από τον υπόχρεο σε φόρο στο Δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα.

3. Απαιτήσεις, που χαρακτηρίζονται από τον υπόχρεο σε φόρο ως μη εισπράξιμες καθ` ολοκληρία, δεν λαμβάνονται υπόψη για την επιβολή του φόρου, εφόσον εκχωρηθούν από τον υπόχρεο σε φόρο στο Δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα.

---

[15] Προσθήκη 3091/2002, Άρθρο 11

4. Τα στοιχεία των παραγράφων 1 έως και 3 δύνανται να μεταβιβασθούν ή εκχωρηθούν στο Δημόσιο μέχρι και την πραγματοποίηση ή ματαίωση της διοικητικής επίλυσης της φορολογικής διαφοράς.

5. Η μεταβίβαση των στοιχείων των παραγράφων 1 και 2 και η εκχώρηση των στοιχείων της παραγράφου 3, η οποία εξαιρείται από το φόρο μεταβίβασης, τα τέλη μεταγραφής καθώς και κάθε άλλο φόρο, τέλος, δικαίωμα ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, γίνεται κατά τις κείμενες διατάξεις.

Τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων και υποθηκοφυλάκων, τα οποία περιορίζονται στο ένα πέμπτο (1/5) αυτών που καθορίζονται κάθε φορά, δεν μπορούν να είναι ανώτερα των πεντακοσίων (500) δραχμών κατά περίπτωση και βαρύνουν αυτόν που μεταβιβάζει ή εκχωρεί.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΧΡΕΩΝ ΚΑΙ ΒΑΡΩΝ

Άρθρο 21

Έκπτωση χρεών

1. Από την αξία της κληρονομιαίας περιουσίας και από κάθε μερίδα κατ’ αναλογία, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από το διαθέτη, εκπίπτονται:

Α) Τα βέβαια και εκκαθαρισμένα χρέη του κληρονομουμένου, που νόμιμα υφίστανται κατά το χρόνο του θανάτου αυτού, τα οποία αποδεικνύονται:

α) από δημόσιο έγγραφο ή δικαστική απόφαση προγενέστερη του θανάτου του κληρονομουμένου, έστω και αν η απόφαση αυτή τελεσιδίκησε μεταγενέστερα,

β) από ιδιωτικό έγγραφο το οποίο απόκτησε βέβαιη χρονολογία πριν από το θάνατο του κληρονομουμένου,

γ) από τα εμπορικά βιβλία του κληρονομουμένου ή των δανειστών αυτού, εφόσον αυτά τηρούνται κατά τις διατάξεις των σχετικών νόμων και εφόσον πρόκειται για εμπορικά χρέη του αποβιώσαντος.

Β) Η οφειλή από προίκα του κληρονομουμένου, εφόσον δεν αποδόθηκε η προίκα κατά τη διάρκεια του γάμου.

Προκειμένου για προίκα, διατιμημένη λόγω πώλησης ή σε χρήμα ή κατά τις διατάξεις των άρθρων 1412 και 1413 του Α.Κ., η οποία συστάθηκε πριν από την 1η Μαΐου 1954, εκπίπτεται από την κληρονομία το ποσό αυτής που αναφέρεται στο προικοσύμφωνο αφού πολλαπλασιαστεί επί το λόγο Τ2/Τ1 των μέσων ετήσιων τιμαρίθμων καταναλωτή της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.) του χρόνου απόδοσης (Τ2) και του χρόνου σύστασης (Τ1).

Γ) Τα χρέη του κληρονομουμένου από φόρους, τέλη ή άλλα δικαιώματα προς το Δημόσιο, δήμους και κοινότητες ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, έστω και αν ο τίτλος, στον οποίο στηρίζεται η βεβαίωση αυτών, έγινε οριστικός και τελεσίδικος μετά το θάνατο του κληρονομουμένου.

Δ) Τα χρέη από νοσήλεια που ανάγονται στους τελευταίους έξι (6) μήνες της ασθένειας του κληρονομουμένου και υφίστανται κατά το θάνατο αυτού.

2. Χρέη του κληρονομουμένου που αναγνωρίζονται μόνο με τη διαθήκη, καθώς και κάθε άλλο χρέος προς τους κληρονόμους ή κληροδόχους ή προς ανιόντες, κατιόντες, συζύγους και αδελφούς των κληρονόμων ή κληροδόχων δεν εκπίπτονται.

3. Τα χρέη της προηγούμενης παραγράφου καθώς και κάθε άλλο χρέος που δεν περιλαμβάνεται στις περιοριστικές διατάξεις της παραγράφου 1, μπορούν με αίτηση του υπόχρεου να εκπεσθούν από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ολικά ή μερικά κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 5.

4. Από την κληρονομιαία περιουσία που αποκτά πρόσωπο που δεν συνδέεται με τον κληρονομηθέντα με συγγενικό δεσμό πρώτου ή δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από υιοθεσία και το οποίο ήταν στην οικιακή υπηρεσία του κληρονομηθέντος με έγγραφο ή άτυπη σύμβαση, μετά τη συμπλήρωση του δέκατου τέταρτου έτους της ηλικίας του, μπορεί με αίτηση του υπόχρεου σε φόρο να εκπεσθεί ποσό ανάλογο με την αμοιβή για τις υπηρεσίες αυτού που αποδειγμένα έχει προσφέρει και δεν έχουν ικανοποιηθεί όσο ζούσε ο διαθέτης, εφόσον το πρόσωπο αυτό δεν έχει κατά των κληρονόμων απαίτηση.

Για την έκπτωση αυτή δεν οφείλεται άλλος φόρος.

5. Τα χρέη των παραγράφων 3 και 4 εκπίπτονται, εφόσον από τα στοιχεία που προσκομίζονται, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας πεισθεί αιτιολογημένα για την ύπαρξη και το ύψος τους.

Η αίτηση που αναφέρεται στις παραγράφους 3 και 4, μπορεί να υποβληθεί μέχρι την οριστική περαίωση της υπόθεσης. Αν το χρέος έγινε βέβαιο και εκκαθαρισμένο μετά την οριστική περαίωση, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί μέσα σε ένα έτος αφότου το χρέος έγινε βέβαιο και εκκαθαρισμένο. Σε κάθε περίπτωση η αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί πέραν της δεκαετίας από την υποβολή της δήλωσης και, εφόσον δεν έχει υποβληθεί δήλωση, από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της.

Άρθρο 22

Έκπτωση βαρών

Από την αξία της κληρονομιαίας περιουσίας και από κάθε μερίδα κατ' αναλογία, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από το διαθέτη, εκπίπτονται:

α) Τα έξοδα δημοσίευσης της διαθήκης, έκδοσης κληρονομητηρίων και απογραφής της κληρονομίας.

β) Τα έξοδα της δίκης για την κήρυξη του κληρονομουμένου ως αφάντου, που αναγνωρίζονται με δικαστικές αποφάσεις.

γ) Τα έξοδα διαχείρισης και εκκαθάρισης της κτήσης που γίνονται στην αλλοδαπή, κατά το ποσό που αυτά βαρύνουν τα περιουσιακά αυτής στοιχεία που φορολογούνται στην Ελλάδα και τα οποία αποδεικνύονται με την οικεία απόφαση του αρμόδιου οργάνου της αλλοδαπής που εκκαθαρίζει την κληρονομία.

δ) Τα έξοδα κηδείας του κληρονομουμένου. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν δικαιολογητικά, για έξοδα κηδείας εκπίπτεται ποσό διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξάνεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ε) Τα κληροδοτήματα που ορίζονται στο άρθρο 23.

Άρθρο 23

Έκπτωση κληροδοτημάτων

1. Τα κληροδοτήματα εκπίπτονται από το ενεργητικό της κληρονομικής μερίδας του βεβαρημένου.

2. Κληροδοτήματα υπέρ των προσώπων και περιουσιών που αναφέρονται στις περιπτώσεις α` και β` της παραγράφου 1 του άρθρου 25 εκπίπτονται όταν

εκτελεσθούν. Προκειμένου για κληροδοτήματα υπέρ κρατικών ή κοινωφελών σκοπών και γενικά υπέρ σκοπών της παραγράφου 1 β` του άρθρου 25 δεν εκπίπτονται από το βεβαρημένο, αν δεν επισυναφθεί στη δήλωση που υποβάλλεται βεβαίωση των εκτελεστών ή διαχειριστών του κληροδοτήματος ή του τετιμημένου ιδρύματος ή του Υπουργείου Οικονομικών, εφόσον καταλείπεται υπέρ του Δημοσίου, για την καταβολή του κληροδοτήματος μαζί με τους τόκους υπερημερίας.

Αν το κληροδότημα καταβληθεί μετά την υποβολή της δήλωσης, με βάση την ανωτέρω βεβαίωση γίνεται νέα εκκαθάριση του φόρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

3. Κληροδοτήματα από αυτά που αναφέρονται στα άρθρα 1972, 1973 και 1974 του Α.Κ., των οποίων το ποσό ή το αντικείμενο δεν είναι καθορισμένο από το διαθέτη, εκπίπτονται όταν καθορισθεί κατά τις διατάξεις των πιο πάνω άρθρων το ποσό ή το αντικείμενο αυτών και θεωρούνται, για την επιβολή του φόρου, ότι μέχρι τον καθορισμό τους τελούν σε αναβλητική προθεσμία.

4. Κληροδοτήματα με αναβλητική αίρεση ή προθεσμία, στα οποία περιλαμβάνονται και τα υπέρ άδηλων προσώπων, και οι παροχές της περίπτωσης ζ` του άρθρου 7, που αναφέρονται στο άρθρο 1715 του Α.Κ., εφόσον τη νομή αυτών έχει ο βεβαρημένος, εκπίπτονται από τη μερίδα του κατά το χρόνο πλήρωσης της αίρεσης ή της λήξης της προθεσμίας.

5. Όταν τα κληροδοτήματα των προηγούμενων παραγράφων 2, 3 και 4 εκτελούνται για ποσό διαφορετικό από αυτό που ορίστηκε στη διαθήκη και σε χρόνο κατά τον οποίο επήλθε μεταβολή των νομισματικών συνθηκών, το ποσό του κληροδοτήματος που πρέπει να εκπεσθεί αναπροσαρμόζεται με βάση τη σχέση κληρονομικής μερίδας και κληροδοσίας που τη βαρύνει, σαν αυτό να εκτελείτο κατά το χρόνο της φορολογίας της κληρονομίας.

6. Κληροδοτήματα με προθεσμία, για τα οποία δεν αναβάλλεται η κτήση του δικαιώματος, αλλά αναστέλλεται απλώς η άσκηση αυτού, εκπίπτονται από τη μερίδα του βεβαρημένου, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 2 της ενότητας Α` του άρθρου 61.

Άρθρο 24

Επιμερισμός χρεών

1. Χρέη που βαρύνουν ειδικώς ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή δεν εκπίπτονται από την περιουσία που υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα.

2. Χρέη που βαρύνουν ειδικώς ακίνητα που βρίσκονται στην ημεδαπή εκπίπτονται από την περιουσία που υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα.

3. Χρέη ημεδαπής που δεν βαρύνουν ειδικώς ακίνητα στην ημεδαπή ή αλλοδαπή εκπίπτονται κατ' αναλογία από την αξία της περιουσίας που υπόκειται και αυτής που δεν υπόκειται σε φορολογία στην Ελλάδα.

4. Χρέη αλλοδαπής που δεν βαρύνουν ειδικώς ακίνητα ημεδαπής ή αλλοδαπής επιμερίζονται ανάλογα με την αξία κινητών και ακινήτων της αλλοδαπής. Το ποσό που αναλογεί στην αξία των κινητών που φορολογούνται στην Ελλάδα δεν αναγνωρίζεται για έκπτωση κατά το μέρος που υπερβαίνει την αξία τους.

5. Χρέη που βαρύνουν περιουσία που αποκτώνται ολικά ή μερικά από κάποιο πρόσωπο κατά ψιλή κυριότητα και από άλλο κατά επικαρπία επιμερίζονται μεταξύ επικαρπωτή και ψιλού κυρίου ανάλογα με την αξία της επικαρπίας και της ψιλής κυριότητας κατά το χρόνο της επαγωγής και εκπίπτονται για τον υπολογισμό του φόρου κατά το χρόνο της φορολογίας καθενός, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται από το διαθέτη.

6. Αν στην κληρονομία περιλαμβάνονται περιουσιακά στοιχεία που εξαιρούνται από το φόρο, τα χρέη που τη βαρύνουν επιμερίζονται ανάλογα με την αξία των στοιχείων που φορολογούνται και αυτών που δεν φορολογούνται και εκπίπτονται μόνο εκείνα που αναλογούν στην αξία των στοιχείων που υπόκεινται σε φόρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ

Άρθρο 25

Απαλλαγές από τον φόρο

Απαλλάσσονται από το φόρο οι κτήσεις, εφόσον δικαιούχοι είναι:

α) Το Δημόσιο, οι δήμοι, οι κοινότητες, οι ιεροί ναοί, οι ιερές μονές, το ιερό κοινό του Πανάγιου Τάφου, η Ιερή Μονή του όρους Σινά, και τα ν.π.δ.δ.. Επίσης, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, τα ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα των άρθρων 73 και 74 και οι αμιγείς επιχειρήσεις των περιπτώσεων α` και β` της παραγράφου 1 του άρθρου 75 του π.δ. 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α`) καθώς και τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα, οι σύνδεσμοι δήμων και κοινοτήτων, οι αποκλειστικά αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές

επιχειρήσεις, η Κεντρική `Ενωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας, οι τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων, οι δημοτικές και κοινοτικές εταιρίες λαϊκής βάσης για την πρώτη διετία της λειτουργίας τους, οι δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα για την πρώτη πενταετία της λειτουργίας τους, οι ανώνυμες εταιρίες που συνιστώνται από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων με συνεταιρισμούς για την πρώτη πενταετία της λειτουργίας τους με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 289 του Π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α`).

β) Τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, τα οποία υπάρχουν ή συνιστώνται νόμιμα στην Ελλάδα, καθώς και οι περιουσίες του άρθρου 96 του α.ν. 2039/1939 (ΦΕΚ 455 Α`), εφόσον επιδιώκουν αποδειγμένα σκοπούς εθνωφελείς ή θρησκευτικούς ή σε ευρύτερο κύκλο φιλανθρωπικούς ή εκπαιδευτικούς ή καλλιτεχνικούς ή κοινωφελείς κατά την έννοια του άρθρου 1 του α.ν. 2039/1939. Απαλλάσσονται ομοίως και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα με τον όρο της αμοιβαιότητας. Επίσης απαλλάσσονται και τα αλληλοβοηθητικά ταμεία περίθαλψης των εργατοϋπαλλήλων (Ταμεία Υγείας).

γ) Τα πολιτικά κόμματα, που έχουν νόμιμα συσταθεί στην Ελλάδα και είναι αναγνωρισμένα από τον Κανονισμό της Βουλής.

δ) Οι αλλοδαποί με τον όρο της αμοιβαιότητας, εφόσον προβλέπεται απαλλαγή τους από το φόρο με διεθνείς συμβάσεις. Αν στη νομοθεσία του αλλοδαπού κράτους δεν προβλέπεται πλήρης απαλλαγή, αλλά υπαγωγή σε ελαφρύτερη φορολογία με τον όρο της αμοιβαιότητας, η φορολογητέα στην Ελλάδα κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία φυσικού ή νομικού προσώπου, που έχει την ιθαγένεια του ξένου τούτου κράτους, υπόκειται σε ελαφρύτερο φόρο αντίστοιχο προς εκείνο που επιβάλλεται από το ξένο τούτο κράτος.

ε) Τα αθλητικά σωματεία του άρθρου 47 του ν. 75/1975 (ΦΕΚ 138 Α`).

στ) Τα ολυμπιακά, εθνικά, δημοτικά και κοινοτικά γυμναστήρια, λόγω του κοινωφελούς σκοπού τον οποίο επιδιώκουν.

ζ) Τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα ως και τα δημόσια νοσηλευτικά ιδρύματα στα οποία εγκαθίστανται και λειτουργούν εκπαιδευτικά παραρτήματα για την εκπλήρωση του σκοπού τους.

Επίσης απαλλάσσονται από το φόρο:

α) Η κτήση πλοίων, μετοχών ή μεριδίων ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιριών πλοιοκτητριών πλοίων υπό ελληνική σημαία ολικής χωρητικότητας άνω των χιλίων πεντακοσίων (1.500) κόρων.

β) Η κτήση ομολογιών λαχειοφόρων εσωτερικών δανείων οικονομικής ανάπτυξης, εφόσον η απαλλαγή προβλέπεται από τους οικείους νόμους έκδοσής τους.

γ) Η χρηματική κατάθεση σε τράπεζα σε ανοικτό λογαριασμό στο όνομα δύο ή περισσοτέρων από κοινού (Compte Joint, Joint Account) κατά τις διατάξεις του ν. 5638/1932 (ΦΕΚ 307 Α`), στην οποία έχει τεθεί ο πρόσθετος όρος ότι με το θάνατο οποιουδήποτε δικαιούχου η κατάθεση και ο λογαριασμός αυτής περιέρχεται αυτοδίκαια στους λοιπούς επιζώντες μέχρι τον τελευταίο από αυτούς. Η απαλλαγή αυτή ισχύει και σε κοινούς λογαριασμούς με προθεσμία ή ταμιευτηρίου με προειδοποίηση και σε κοινούς λογαριασμούς σε συνάλλαγμα ή σε συνάλλαγμα και δραχμές με προθεσμία ή ταμιευτηρίου με προειδοποίηση μόνιμων κατοίκων της αλλοδαπής ή αυτών με συνδικαιούχους μόνιμους κατοίκους της ημεδαπής. Αντίθετα η απαλλαγή αυτή δεν επεκτείνεται στους κληρονόμους του τελευταίου απομείναντος δικαιούχου.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται ανάλογα και σε μερίδα αμοιβαίου κεφαλαίου.

δ) Η κληρονομία των προσώπων, που απεβίωσαν κατά την πτώση του αεροπλάνου C-130 της πολεμικής αεροπορίας στις 5.2.1991, εφόσον αυτή είχε περιέλθει στον κληρονομούμενο μέσα στην πριν από το θάνατο οκταετία, με χαριστική εν ζωή δικαιοπραξία οποιουδήποτε κληρονόμου του προς αυτόν.

ε) Η κινητή περιουσία που βρίσκεται στην αλλοδαπή Έλληνα υπηκόου που είναι εγκατεστημένος σε αυτή για δέκα (10) τουλάχιστον συναπτά έτη. Δεν περιλαμβάνονται στην απαλλαγή αυτή περιουσίες δημοσίων υπαλλήλων, στρατιωτικών και υπαλλήλων επιχειρήσεων που εδρεύουν στην Ελλάδα, εφόσον τα πρόσωπα αυτά εγκαταστάθηκαν στην αλλοδαπή λόγω της ιδιότητάς τους αυτής.

στ) τα περιουσιακά στοιχεία που είχαν περιέλθει στον κληρονομούμενο αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής από τους γονείς αυτού και κληρονομούνται από αυτούς,[16]

[16] Προσθήκη 3091/2002, Άρθρο 12

ζ) η απόκτηση περιουσσίας, πληντωνπεριουσιακών στοιχείων για τα οποία εφαρμόζεται η παράγραφος 7 του άρθρου 29 του παρόντος, μέχρι του ποσού των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ ανά δικαιούχο, εφόσον δικαιούχοι είναι σύζυγος και ανήλικα τέκνα του κληρονομουμένου. Η απαλλαγή για τον επιζώντα σύζυγο παρέχεται εφόσον η έγγαμη συμβίωση είχε διάρκεια τουλάχιστον πέντε (5) ετών.[17]

Άρθρο 26

Απαλλαγή πρώτης κατοικίας – Γεωργικές απαλλαγές

Α. ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

1. Κατοικία ή οικόπεδο, που αποκτάται αιτία θανάτου από σύζυγο ή τέκνα του κληρονομουμένου κατά πλήρη κυριότητα, απαλλάσσεται από το φόρο, εφόσον ο κληρονόμος ή κληροδόχος ή ο σύζυγος αυτού ή τα ανήλικα τέκνα τους δεν έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε κατοικία ή ιδανικό μερίδιο κατοικίας που πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς τους ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας σε οικόπεδο οικοδομήσιμο ή σε ιδανικό μερίδιο οικοπέδου, στα οποία αντιστοιχεί εμβαδόν κτίσματος που πληροί τις στεγαστικές τους ανάγκες και βρίσκονται σε δήμο ή κοινότητα με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων.[18]

Η απαλλαγή παρέχεται για ποσό αξίας:[19]

α) κατοικίας μέχρι εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) ευρώ για κάθε άγαμο κληρονόμο ή κληροδόχο και μέχρι εκατόν δεκαπέντε χιλιάδων (115.000) ευρώ για κάθε έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά είκοσι τρεις χιλιάδες (23.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά τριάντα πέντε χιλιάδες (35.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους, εφόσον στον δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο κατοικία εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα και όχι ποσοστό εξ αδιαιρέτου,[20]

---

[17] Προσθήκη 3091/2002, Άρθρο 12

[18] Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 10

[19] Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 10

[20] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20; Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 10

β) οικοπέδου μέχρι τριάντα πέντε χιλιάδων (35.000) ευρώ για κάθε άγαμο κληρονόμο ή κληροδόχο και μέχρι εξήντα τεσσάρων χιλιάδων (64.000) ευρώ για κάθε έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους, εφόσον στον δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται ένα μόνο οικόπεδο εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα και όχι ποσοστό εξ αδιαιρέτου.[21]

Η απαλλαγή χορηγείται και στην περίmωση που ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος είναι κύριος ποσοστού εξ αδιαιρέτου κατοικίας ή οικοπέδου και κληρονομεί και το υπόλοιπο ποσοστό, ώστε να γίνεται κύριος ολόκληρου του ακινήτου, καθώς και στην περίπτωση συνένωσης ψιλής κυριότητας και επικαρπίας.

Οι στεγαστικές ανάγκες καλύπτονται, αν το εμβαδόν της κατοικίας ή του ιδανικού μεριδίου της κατοικίας είναι εβδομήντα (70) τ.μ., προσαυξανόμενα κατά είκοσι (20)τ.μ. για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα και κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενατέκνα, των οποίων την επιμέλεια έχει ο δικαιούχος.[22]

Της απαλλαγής του αγάμου μπορεί να τύχει ο σύζυγος που βρίσκεται σε διάσταση και έχει καταθέσει αίτηση ή αγωγή διαζυγίου τουλάχιστον προ έξι (6) μηνών από το χρόνο της αιτία θανάτου κτήσης. Αν δεν λυθεί ο γάμος με διαζύγιο μέσα σε πέντε (5) έτη από την αιτία θανάτου κτήση, αίρεται η χορηγηθείσα απαλλαγή και καταβάλλεται ο οικείος φόρος σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού.[23]

2. Το αιτία θανάτου αποκτώμενο οικόπεδο ή το οικόπεδο, στο οποίο βρίσκεται η αιτία θανάτου αποκτώμενη κατοικία, πρέπει απαραίτητα να είναι οικοδομήσιμο, να βρίσκεται μέσα σε εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο δήμου ή κοινότητας και τούτο να βεβαιώνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή, αν αυτές δεν υπάρχουν, από τον αρμόδιο δήμαρχο ή πρόεδρο της κοινότητας και με δική τους ευθύνη.

---

[21]Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20; Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 10

[22]Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 10

[23]add 3220/2004art_35par_11

Προκειμένου για οικισμούς, που προϋπήρχαν του 1923, ή δήμους ή κοινότητες, στους οποίους δεν υπάρχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, η βεβαίωση του προηγούμενου εδαφίου, ότι το οικόπεδο είναι οικοδομήσιμο, χορηγείται από τις ίδιες δημόσιες αρχές ή όργανα.

3. Η απαλλαγή από το φόρο της κτήσης αιτία θανάτου παρέχεται για μία φορά. Δεν απαλλάσσεται ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος που έτυχε απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης ή γονικής παροχής ή κληρονομιάς.

Παρέχεται απαλλαγή από το φόρο για την απόκτηση νέου ακινήτου, με τις λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, εφόσον ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος, πριν ή κατά την υποβολή του αιτήματος για νέα απαλλαγή, υποβάλει δήλωση και καταβάλει εφάπαξ το ποσό του φόρου που επιμεριστικά αναλογεί στην αξία του πρώτου ακινήτου κατά το χρόνο της χορήγησης της νέας απαλλαγής, με τους φορολογικούς συντελεστές του χρόνου χορήγησης της πρώτης απαλλαγής, εκτός αν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου ή στο καταβληθέν τίμημα κατά το χρόνο χορήγησης της πρώτης απαλλαγής είναι μεγαλύτερος, οπότε καταβάλλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.

4. Η απαλλαγή παρέχεται με τον όρο ότι η κατοικία ή το οικόπεδο θα παραμείνει στην κυριότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου για μία τουλάχιστον πενταετία. Αν πριν από την πάροδο της πενταετίας μεταβιβασθεί η κατοικία ή το οικόπεδο ή συσταθεί σε αυτό οποιοδήποτε εμπράγματο δικαίωμα, εκτός από υποθήκη, ο κληρονόμος ή κληροδόχος έχει υποχρέωση, πριν από τη μεταβίβαση ή τη σύσταση του εμπράγματου δικαιώματος, να υποβάλει δήλωση και να καταβάλει εφάπαξ ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία του ακινήτου του χρόνου μεταβίβασης ή στο δηλούμενο τίμημα της μεταβίβασης, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο της αξίας του ακινήτου, εκτός εάν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου κατά το χρόνο της κτήσης αιτία θανάτου είναι μεγαλύτερος, οπότε καταβάλλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.

Πριν από την πάροδο πενταετίας απαγορεύεται να συνταχθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο να μεταβιβάζεται η κυριότητα ή να συνιστώνται εμπράγματα δικαιώματα, εκτός από υποθήκη, σε κατοικία ή οικόπεδο, που απαλλάχθηκε από το φόρο κληρονομίας κατά την παράγραφο 1 της ενότητας αυτής, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο, στο συμβόλαιο που θα συντάξει, βεβαίωση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκε δήλωση και καταβλήθηκε

ολόκληρο το ποσό του φόρου που επιμεριστικά αναλογεί στην αξία του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.

5. Αν παρασχέθηκε απαλλαγή χωρίς να συντρέχουν οι κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής προϋποθέσεις, σε βάρος του κληρονόμου ή κληροδόχου επιβάλλεται εκτός από το φόρο που αναλογεί στην αξία του ακινήτου του χρόνου διαπίστωσης της παράβασης και ο πρόσθετος φόρος του άρθρου 75.

6. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων της ενότητας αυτής, αν η αξία που απαλλάχθηκε από το φόρο αποτελεί τήμα της συνολικής αξίας της κατοι

κίας ή του οικοπέδου, ο κύριος και πρόσθετος φόρος επιβάλλονται στο τμήμα της αξίας που προσδιορίζεται με βάση τη σχέση της αξίας που απαλλάχθηκε προς τη συνολική αξία του χρόνου απαλλαγής.

7. Προκειμένου για κτήση αιτία θανάτου κατοικίας ή οικοπέδου, που απαλλάσσεται από το φόρο κληρονομίας κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής, στην εμπρόθεσμη δήλωση κληρονομίας που υποβάλλεται από τον υπόχρεο πρέπει να διατυπώνεται ρητά αίτημα για απαλλαγή από το φόρο για απόκτηση πρώτης κατοικίας και να γίνεται ρητή μνεία ότι η κατοικία ή το οικόπεδο δεν θα μεταβιβασθεί ή επιβαρυνθεί με εμπράγματο δικαίωμα, εκτός από υποθήκη, για μία πενταετία από την απόκτησή του. Η ρητή αυτή μνεία πρέπει να περιλαμβάνεται και στις πράξεις αποδοχής της κληρονομίας ή κληροδοσίας.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τρόπος διαπίστωσης των προϋποθέσεων απαλλαγής κατά την ενότητα αυτή και τα δικαιολογητικά που είναι απαραίτητα γι` αυτή, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της.

Β. ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ

1. Οι αιτία θανάτου κτήσεις γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, μαζί με τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται πάνω σε αυτήν και εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή της, δεν φορολογούνται αν αθροιστικώς:[24]

α) Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι είναι τέκνα (από νόμιμο γάμο, εξώγαμα έναντι της μητέρας, που αναγνωρίσθηκαν έναντι του πατέρα, που

[24] Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 9

νομιμοποιήθηκαν έναντι και των δύο συζύγων, θετά), σύζυγος, γονείς, αδελφοί ή εγγονοί του κληρονομουμένου.[25]

β) Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι ασχολούνται προσωπικά και κατά κύριο επάγγελμα στη γεωργία ή κτηνοτροφία, ακόμα και αν αυτοί χρησιμοποιούν επιβοηθητικώς τα μέλη της οικογένειάς τους ή τρίτα πρόσωπα. Η καταλληλότητα της έκτασης, με τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται πάνω σε αυτή, για γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση αποδεικνύεται με βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας, που εκδίδεται ατελώς και επισυνάπτεται στη δήλωση κληρονομιάς.[26]

γ) Η έκταση χρησιμοποιείται από τους κληρονόμους ή κληροδόχους αδιάλειπτα για δεκαπέντε (15) συναπτά έτη από την κτήση της, αποκλειστικά για γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση.[27]

2. (...)[28]

3. Αν αλλάξει ολικά ή μερικά η χρήση ή εκμισθωθούν οι εκτάσεις, οι οποίες δεν έχουν υπαχθεί σε φόρο κατά τις προηγούμενες παραγράφους, ή αν δεν καλλιεργηθούν αυτές για δύο συνεχόμενα έτη από τον κληρονόμο ή κληροδόχο, πριν από την πάροδο των δεκαπέντε (15) ετών, ο κληρονόμος ή κληροδόχος υποχρεώνεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την αλλαγή της χρήσης ή την εκμίσθωση ή τη λήξη της διετούς προθεσμίας, να υποβάλει δήλωση με την αξία που έχουν οι εκτάσεις κατά το χρόνο αυτόν και να καταβάλει το φόρο κληρονομίας που επιμεριστικά αναλογεί σε αυτές. Αν η αξία των εκτάσεων αυτών κατά το χρόνο αλλαγής της χρήσης ή της εκμίσθωσης ή της λήξης της διετούς προθεσμίας είναι μικρότερη εκείνης του χρόνου της απαλλαγής, λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη αξία.

Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις αναγκαστικού πλειστηριασμού ή αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της έκτασης ή τμήματος αυτής ή θανάτου του αγρότη, εφόσον η δεκαπενταετία συμπληρωθεί στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτού.

---

[25] Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 9

[26] Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 9

[27] Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 9

[28] Αφαίρεση 3220/2004, Άρθρο 9

Αν η κατά το πρώτο εδάφιο αλλαγή χρήσης συνίσταται σε ανέγερση κτισμάτων που δεν εξυπηρετούν την αγροτική εκμετάλλευση, για την οποία απαιτείται έκδοση άδειας της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η άδεια αυτή δεν χορηγείται, αν δεν προσκομιστεί το πιστοποιητικό της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκε η οικεία δήλωση και καταβλήθηκε ολόκληρος ο φόρος.

4. Απαγορεύεται η μεταβίβαση γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, η οποία δεν έχει υπαχθεί σε φόρο, κατά την παράγραφο 1, πριν από την πάροδο δεκαπέντε (15) ετών, αν δεν υποβληθεί δήλωση με την αξία που έχει αυτή κατά το χρόνο της μεταβίβασης και δεν καταβληθεί ολόκληρος ο φόρος που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία της έκτασης αυτής. Αν η αξία της γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης κατά το χρόνο μεταβίβασης είναι μικρότερη εκείνης του χρόνου της απαλλαγής, λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη αξία. Εξαιρείται η μεταβίβαση αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής προς τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 της ενότητας αυτής.[29]

5. (…)[30]

6. Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου για τη μεταβίβαση της κυριότητας ή τη σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε γεωργική ή κτηνοτροφική έκταση, η οποία δεν έχει υπαχθεί σε φόρο κατά την παράγραφο 1 της ενότητας αυτής, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει, βεβαίωση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την υποβολή δήλωσης και την καταβολή ολόκληρου του ποσού του φόρου που επιμεριστικά αναλογεί στην έκταση.[31]

7. Οι συμβολαιογράφοι υποχρεώνονται, το πρώτο πενθήμερο κάθε μήνα, να αποστέλλουν στην αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Γεωργίας αντίγραφο, ατελώς και με δαπάνες των συμβαλλομένων, των συμβολαίων και των πράξεων αποδοχής κληρονομίας που έχουν καταρτισθεί από αυτούς κατά τα πιο πάνω, μέσα στον αμέσως προηγούμενο μήνα.

8. Προκειμένου για κτήσεις γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων που δεν υπόκεινται σε φόρο κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής, στη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται από τον υπόχρεο γίνεται ρητή μνεία ότι η έκταση που αποκτήθηκε είναι γεωργική ή κτηνοτροφική και ότι θα χρησιμοποιηθεί

---

[29] Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 9

[30] Αφαίρεση 3220/2004, Άρθρο 9

[31] Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 9

αδιάλειπτα και κατά αποκλειστικότητα για γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση για δεκαπέντε (15) συναπτά έτη από την κτήση της. Επίσης, η ρητή αυτή μνεία πρέπει απαραίτητα να περιλαμβάνεται και στις πράξεις αποδοχής της κληρονομίας ή κληροδοσίας που συντάσσονται.

Γ. ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑ ΠΟΣΑ ΓΕΩΡΓΩΝ

1. Από την αξία των κληρονομικών μερίδων και κληροδοσιών, κληρονόμων που υπάγονται στις Α` και Β` κατηγορίες του άρθρου 29, εκπίπτεται και δεν φορολογείται ποσό τριπλάσιο προς το αφορολόγητο, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Η κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία αποτελείται κατά το μισό τουλάχιστον της αξίας της, από γεωργικά ή κτηνοτροφικά περιουσιακά στοιχεία, με συνυπολογισμό και όλων των προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών που συστάθηκαν από τον κληρονομούμενο προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο,

β. ο κληρονομούμενος ασχολιόταν κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικά εργασίες,

γ. ο κληρονόμος είναι ανήλικος ή ασχολείται κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικά εργασίες και

δ. η περιουσία περιέρχεται σε κατιόντες ή ανιόντες ή σύζυγο του κληρονομουμένου.

2. Από την αξία των κληρονομικών μερίδων και κληροδοσιών, κληρονόμων που υπάγονται στις Α` και Β` κατηγορίες, δεν φορολογείται ποσό τετραπλάσιο προς το αφορολόγητο, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Η κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία αποτελείται κατά το μισό τουλάχιστον της αξίας της από γεωργικά ή κτηνοτροφικά περιουσιακά στοιχεία, με συνυπολογισμό και όλων των προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών, που συστάθηκαν από τον κληρονομούμενο ττρος τον κληρονόμο ή κληροδόχο.

β. Ο κληρονομούμενος ήταν αγρότης.

γ. Ο κληρονόμος είναι νέος αγρότης και

δ. Η περιουσία περιέρχεται σε κατιόντες ή ανιόντες ή σύζυγο του κληρονομουμένου.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν μέχρι 31.8.2004.

Δ. ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΑΓΡΟΤΩΝ

1. Αν υπάρχουν συγκληρονόμοι μιας αγροτικής εκμετάλλευσης, εφόσον αυτοί, μέσα σε ένα (1) έτος από την αιτία θανάτου κτήση, μεταβιβάσουν με οποιαδήποτε αιτία την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία της εκμετάλλευσης σε έναν από αυτούς αγρότη, κατά την έννοια του άρθρου 1 του Ν. 2520/1997, ή αποδεχθούν με συμβολαιογραφικό έγγραφο την επί μια δεκαετία αποκλειστική διαχείριση της αγροτικής εκμετάλλευσης από έναν από αυτούς αγρότη, επιστρέφεται ο φόρος κληρονομιάς που επιμεριστικά αναλογεί στην αγροτική εκμετάλλευση και απαλλάσσεται από την επιβολή του οικείου φόρου η μεταβίβαση αυτή.[32]

Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο που συντάσσεται κατά τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου πρέπει να γίνεται ρητή μνεία ότι η αγροτική εκμετάλλευση δεν θα μεταβιβαστεί περαιτέρω ή δεν θα συσταθούν εμπράγματα δικαιώματα επ` αυτής πριν την παρέλευση δεκαετίας από την κτήση ή ότι ο αγρότης θα διαχειριστεί την κληρονομιαία έκταση για μια τουλάχιστον δεκαετία. Οι απαλλαγές αυτές αίρονται, αν ο αγρότης δεν διαχειριστεί την κληρονομιαία έκταση για μια τουλάχιστον δεκαετία ή μεταβιβάσει περαιτέρω αυτήν με οποιαδήποτε αιτία ή συστήσει εμπράγματα δικαιώματα πριν την πάροδο της δεκαετίας. Στις περιπτώσεις αυτές οι κληρονόμοι υποχρεούνται πριν την περαιτέρω μεταβίβαση της αγροτικής εκμετάλλευσης ή τη σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επ` αυτής ή μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την παύση της διαχείρισης, να υποβάλουν τις οικείες δηλώσεις φόρου κληρονομιάς και δωρεάς ή γονικής παροχής ή μεταβίβασης με την κατά το χρόνο αυτόν αξία της αγροτικής εκμετάλλευσης. Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα ή συνιστώνται εμπράγματα δικαιώματα επί της αγροτικής εκμετάλλευσης, που έτυχε απαλλαγής κατά τα προηγούμενα εδάφια, αν δεν προσαρτηθεί, από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει, βεβαίωση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκαν οι οικείες δηλώσεις και καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί. Οι διατάξεις των

---

[32]Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 9

προηγούμενων εδαφίων δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις αναγκαστικού πλειστηριασμού ή αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της έκτασης ή τμήματος αυτής ή θανάτου του αγρότη, εφόσον η δεκαετία συμπληρωθεί στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτού. Αν η παύση της διαχείρισης από τον αγρότη πριν από την παρέλευση δεκαετίας συνίσταται σε ανέγερση κτισμάτων που δεν εξυπηρετούντην αγροτική εκμετάλλευση, για την οποία απαιτείται η έκδοση άδειας της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η άδεια αυτή δεν χορηγείται, αν δεν προσκομιστεί το πιστοποιητικό της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ότι υποβλήθηκαν οι οικείες δηλώσεις και καταβλήθηκε ολόκληρος ο φόρος κληρονομιάς και δωρεάς, γονικής παροχής ή μεταβίβασης.[33]

2. Εφόσον αγρότης κατά κύριο επάγγελμα, που έχει αποκτήσει το πράσινο πιστοποιητικό του ν. 2520/1997, αποκτά με οποιαδήποτε αιτία κατά πλήρη κυριότητα ή επικαρπία ενιαία βιώσιμη αγροτική εκμετάλλευση, της οποίας τα κριτήρια βιωσιμότητας κατά περιοχή, ορίζονται κάθε φορά με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας και την οποία, μέσα σε έξι (6) μήνες από την απόκτησή της, εντάσσει σε λειτουργούσα αποτελεσματικά ομάδα παραγωγών ή αγροτικό συνεταιρισμό και εφόσον διασφαλίζεται η επί δεκαετία συνεχής λειτουργία της, διαγράφεται ή επιστρέφεται κατά περίπτωση ο οικείος φόρος.

Για την επί δεκαετία συνεχή λειτουργία της αγροτικής εκμετάλλευσης υποβάλλεται από τον αγρότη στον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 και συντάσσεται συμπληρωματική συμβολαιογραφική πράξη, που μεταγράφεται νόμιμα, στην οποία αναγράφεται η χορήγηση της απαλλαγής από τον οικείο φόρο και ότι η αγροτική εκμετάλλευση δεν θα μεταβιβαστεί περαιτέρω ή δεν θα συσταθούν εμπράγματα δικαιώματα επ` αυτής πριν την παρέλευση της δεκαετίας.

Οι παρούσες απαλλαγές αίρονται, αν ο αγρότης μεταβιβάσει περαιτέρω με οποιαδήποτε αιτία την αγροτική εκμετάλλευση για την οποία έτυχε της απαλλαγής ή συστήσει εμπράγματα δικαιώματα επ` αυτής μέσα σε μία δεκαετία από την απόκτησή της ή σταματήσει τη λειτουργία αυτής πριν από την πάροδο της δεκαετίας.

Στις περιπτώσεις αυτές, ο αγρότης υποχρεούται πριν την περαιτέρω μεταβίβαση της αγροτικής εκμετάλλευσης ή τη σύσταση εμπράγματου

---

[33] Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 9

δικαιώματος επ` αυτής ή μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη διακοπή της λειτουργίας της, να υποβάλει τις οικείες δηλώσεις με την κατά το χρόνο αυτόν αξία της αγροτικής εκμετάλλευσης και να καταβάλει όλους τους φόρους για τους οποίους έτυχε απαλλαγής.

Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα ή συνιστώνται εμπράγματα δικαιώματα επί της αγροτικής εκμετάλλευσης που έτυχε απαλλαγής κατά τα προηγούμενα εδάφια, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει βεβαίωση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκαν οι οικείες δηλώσεις και καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί.

Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή στις περιπτώσεις αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της έκτασης ή τμήματος αυτής ή θανάτου του αγρότη, εφόσον η δεκαετία συμπληρωθεί στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτού.

Ε. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ

Για την εφαρμογή των διατάξεων των ενοτήτων Β`, Γ` και Δ` του άρθρου αυτού οι νεοεισερχόμενοι νέοι στον αγροτικό τομέα υποχρεούνται επί μια συνεχή δεκαετία από την έναρξη της απασχόλησής τους να ασχολούνται κατά κύρια απασχόληση με τις αγροτικές εργασίες της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2520/1997, όπως ισχύει.

Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής πριν από τη συμπλήρωση της δεκαετίας, υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη διακοπή της απασχόλησής τους στον αγροτικό τομέα στην οικεία δημόσια οικονομική υπηρεσία, στο οικείο κατάστημα της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος και στην οικεία Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης για τη διακοπή της απασχόλησής τους και αναζητούνται και βεβαιώνονται όλα τα ωφελήματα που τυχόν αποκόμισαν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Ειδικότερα για την επιβολή του φόρου κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις που ισχύουν στις περιπτώσεις άρσης της απαλλαγής.[34]

---

[34] Τροποποίηση 3220/2004, Άρθρο 9

Αν μετά την παύση της απασχόλησης ο υπόχρεος προτίθεται να προβεί σε ανέγερση κτισμάτων επί εκτάσεων της αγροτικής του εκμετάλλευσης για τα οποία απαιτείται η έκδοση άδειας της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η άδεια αυτή δεν χορηγείται αν δεν προσκομιστεί βεβαίωση της οικείας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και του οικείου καταστήματος της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος ότι υποβλήθηκε η κατά το προηγούμενο εδάφιο δήλωση και ότι καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό των ωφελημάτων που τυχόν αποκόμισε ο υπόχρεος από την εφαρμογή των διατάξεων των ενοτήτων Β`, Γ` και Δ`.

Σε περίπτωση μη υποβολής από τον υπόχρεο της κατά τα ανωτέρω δήλωσης, εκτός από τη βεβαίωση του φόρου και την αναζήτηση των λοιπών ωφελημάτων που αποκόμισε ο νεοεισερχόμενος νέος αγρότης, επιβάλλεται από τις αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες και το πρόστιμο του άρθρου 117.

Στους νεοεισερχόμενους στον αγροτικό τομέα, εφόσον αποδεικνύουν ότι από λόγους ανωτέρας βίας διέκοψαν την απασχόλησή τους με τις αγροτικές εργασίες της παραγράφου 1 του ν.2520/1997 πριν από την πάροδο της δεκαετίας, δεν επιβάλλεται το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου ούτε αναζητούνται και εισπράσσονται από το Δημόσιο τα ωφελήματα που τυχόν αποκόμισαν από την εφαρμογή των ενοτήτων Β`, Γ` και Δ`.

Άρθρο 27

Ειδικές εκπτώσεις από κάθε μερίδα αιτία θανάτου

Σε περίπτωση κτήσης περιουσίας, της οποίας δικαιούχοι είναι οι ανιόντες, οι κατιόντες, η χήρα του κληρονομουμένου, οι ανήλικοι άρρενες αδελφοί αυτού ή οι άγαμες αδελφές του, εκπίπτεται από τη μερίδα καθενός από αυτούς και δεν υποβάλλεται σε φόρο ποσό τετρακοσίων πενήντα χιλιάδων (450.000) δραχμών αν ο κληρονομούμενος, που βρισκόταν κάτω από τις σημαίες του Ελληνικού Κράτους, απεβίωσε κατά τη διάρκεια του διεξαγόμενου από αυτό πολέμου ή μέσα σε ένα έτος συνεπεία τραυμάτων ή κακουχιών, τις οποίες υπέστη κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής των εχθροπραξιών ή σε αιχμαλωσία ή απεβίωσε μέσα σε ένα έτος από την απελευθέρωσή του συνεπεία κακουχιών στην αιχμαλωσία.

Τα ανωτέρω περιστατικά αποδεικνύονται με πιστοποιητικό της αρμόδιας κατά περίπτωση στρατιωτικής ή αστυνομικής αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 28

Φορολογητέο ποσό

1. Το υπόλοιπο της κληρονομικής μερίδας που μένει μετά τις εκπτώσεις των άρθρων 21 έως 27 υποβάλλεται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με βάση τις φορολογικές κλίμακες του άρθρου 29.

2. Προκειμένου για κληροδότημα που καταβάλλεται από το βεβαρημένο ελεύθερο φόρου, ο φόρος υπολογίζεται στο άθροισμα του καταβλητέου κληροδοτήματος και του φόρου που αναλογεί σε αυτό.

Άρθρο 29

Κατάταξη φορολογουμένων – Φορολογικές κλίμακες

1. Οι δικαιούχοι της κτήσης, ανάλογα με τη συγγενική τους σχέση προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται στις επόμενες τρεις κατηγορίες. Για καθεμιά από τις κατηγορίες αυτές ισχύει χωριστή φορολογική κλίμακα ως εξής:[35]

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) σύζυγο του κληρονομουμένου, β) κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκούσια ή δικαστικά έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επιγενόμενο γάμο ή δικαστικά έναντι και των δύο γονέων), γ) κατιόντες εξ αίματος δεύτερου βαθμού, δ) ανιόντες εξ αίματος πρώτου βαθμού.[36]

Κλιμάκια (ευρώ)	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (ευρώ)

[35] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[36] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

80.000	--	--	80.000	--
20.000	5	1.000	100.000	1.000
120.000	10	12.000	220.000	13.000
Υπερβάλλον	20			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) κατιόντες τρίτου και επόμενων βαθμών, β) ανιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, γ) εκούσια ή δικαστικά αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, δ) κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρίσαντος και των ανιόντων αυτού, ε) αδελφούς (αμφιθαλείς ή ετεροθαλείς), στ) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου, ζ) πατριούς και μητριές, η) τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, θ) τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπρούς - νύφες) και ι) ανιόντες εξ αγχιστείας (πεθερό - πεθερά).[37]

Κλιμάκια (σε ευρώ)	Συντελεστής (%)	Φόρος (σε ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος κλιμακίου (σε ευρώ)
15.000	--	--	15.000	--
45.000	10	4.500	60.000	4.500
160.000	20	32.000	220.000	36.500
Υπερβάλλον	30	--	--	--

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε οποιονδήποτε άλλον εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενή του κληρονομουμένου ή εξωτικό.[38]

Κλιμάκια	Συντελεστής (%)	Φόρος (σε ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
5.000	--	--	5.000	--

[37] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[38] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

55.000	20	11.000	60.000	11.000
30	48.000	220.000	59.000	
Υπερβάλλον	40			

Στο ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τις πιο πάνω κλίμακες περιλαμβάνεται ο φόρος υπέρ του Δημοσίου και οι πρόσθετοι σε αυτόν φόροι:[39]

α) 3% υπέρ δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του βδ. 24/9-2.10.1958 (ΦΕΚ 171 Α) και[40]

β) 7% υπέρ νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν 3155/1955 (ΦΕΚ 63 Α`). Η απόδοση των φόρων υπέρ τρίτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 81 του παρόντος νόμου.

Η απόδοση των φόρων υπέρ τρίτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 81 του παρόντος νόμου.[41]

2. Όταν ο κληρονόμος ή κληροδόχος έχει αναπηρία τουλάχιστον κατά ποσοστό 67%, ο φόρος που αναλογεί στη μέχρι σαράντα επτά εκατομμύρια (47.000.000) δραχμές αξία της κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας μειώνεται κατά ποσοστό 60%.

3. Αν στο ίδιο πρόσωπο συντρέχουν οι προϋποθέσεις μείωσης του φόρου, έκπτωσης και απαλλαγής, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και από τις διατάξεις των ενοτήτων Α / και Γ του άρθρου 26, οφείλεται ο μικρότερος φόρος που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.[42]

4. Σε περίπτωση υιοθεσίας, για τον υπολογισμό του φόρου, η κατάταξη στην οικεία κατηγορία του παρόντος άρθρου του υιοθετηθέντος ή των γνήσιων κατιόντων αυτού έναντι του υιοθετήσαντος που γεννήθηκαν μετά την

[39] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[40] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[41] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20; Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 12

[42] Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 12

υιοθεσία, γίνεται με βάση τη συγγενική σχέση που δημιουργήθηκε με την υιοθεσία.

Κατ` εξαίρεση, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί για τον υπολογισμό του φόρου να μη λάβει υπόψη το βαθμό συγγένειας που προκύπτει από την υιοθεσία, όταν διαπιστώσει ότι αυτή έγινε προφανώς για καταστρατήγηση του παρόντος νόμου, ιδιαίτερα όταν η υιοθεσία έγινε εν όψει επικείμενου θανάτου ή όταν η διαφορά της ηλικίας μεταξύ του υιοθετήσαντος και του υιοθετηθέντος δεν αποδεικνύει ειλικρινή πρόθεση υιοθεσίας.

Η κατάταξη στην οικεία κατηγορία του άρθρου αυτού του υιοθετήσαντος έναντι του υιοθετηθέντος ή των γνήσιων κατιόντων αυτού που γεννήθηκαν μετά την υιοθεσία, γίνεται με βάση τη συγγενική σχέση που υπήρχε πριν από την υιοθεσία.

5. Σε περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομίας, ο φόρος υπολογίζεται στο σύνολο της αξίας της, με βάση τους συντελεστές της τελευταίας από τις κλίμακες που ισχύουν, με επιφύλαξη εφαρμογής του άρθρου 101 για νέα εκκαθάριση του φόρου.

6. Η μεταβίβαση μετοχών κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν.δ. 396/1974 (ΦΕΚ 112 Α`), υπόκειται σε φόρο κληρονομίας ή δωρεάς, που υπολογίζεται με βάση τους συντελεστές της κατηγορίας Α` της παραγράφου 1. Η μεταβίβαση αυτών των μετοχών από το μισθωτό πριν από την πάροδο του χρόνου δέσμευσης, υπόκειται σε φόρο κληρονομιών ή δωρεών, που υπολογίζεται με βάση τους συντελεστές της κατηγορίας Δ` της παραγράφου 1. Με αφαίρεση του ποσού του φόρου που καταβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, εκτός αν ο φόρος υπολογίζεται με βάση συντελεστές άλλης κατηγορίας, λόγω συγγένειας του μισθωτού προς το δικαιοπάροχό του, οπότε επιβάλλεται συμπληρωματικός φόρος που υπολογίζεται με βάση την κατηγορία αυτήν.

Για την επιβολή του φόρου του προηγούμενου εδαφίου εξομοιώνεται με μεταβίβαση και η ανάληψη των μετοχών από το μισθωτό πριν από την πάροδο του χρόνου δέσμευσης, εκτός αν ο μισθωτός προβεί σε νέα κατάθεση αυτών στα πιστωτικά ιδρύματα του άρθρου 2 του ν.δ.396/1974 για το υπόλοιπο του χρόνου δέσμευσης χρονικό διάστημα, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ανάληψη.

Οι διατάξεις του δεύτερου και τρίτου εδαφίου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση θανάτου του μισθωτού ή περιέλευσης αυτού σε κατάσταση

πλήρους ανικανότητας προς βιοποριστική απασχόληση λόγω αναπηρίας ή θανάτου του συζύγου αυτού.

7. α. Η αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής μεταβίβαση εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών,ομολογιών, ιδρυτικών και λοιπών γενικά τίτλων των

εμπορικών εταιριών, δημοσίων χρεογράφων ή άλλων τέτοιας φύσης αξιών υπόκειται σε φόρο αυτοτελώς με συντελεστή έξι δέκατα τοις εκατό (0,6%), προκειμένουγια δικαιούχους που υπάγονται στην Α/ κατηγορία, και με συντελεστή ένα και δύο δέκατα τοις εκατό (1,2%),προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στη Β/ κατηγορία.[43]

β. Η αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής μεταβίβαση μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών και λοιπών τίτλων κινητών αξιών, εταιρικών μερίδων ή μεριδίων, ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου, που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα, και συνεταιριστικών μερίδων υπόκειται σε φόρο αυτοτελώς με συντελεστή ένα και δύο δέκατα τοις εκατό (1,2%) προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στην Α/κατηγορία, και με συντελεστή δύο και τέσσερα δέκατα τοις εκατό (2,4%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στη Β/ κατηγορία. Για την αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των περιπτώσεων α` και β/ απαιτείται η σύνταξη ιδιωτικού εγγράφου, το οποίο συνυποβάλλεται με την οικεία δήλωση, ή συμβολαιογραφικού εγγράφου. Για τα περιουσιακά στοιχεία της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 4, 21, 22,23, 24, 29 παράγραφος 2, 36 και 47.[44]

Η διάταξη της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που ο υπόχρεος σε φόρο, με τη δήλωση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων, συνυποβάλλει αίτημα για τη μη εφαρμογή της.

Άρθρο 30

Υπολογισμός του φόρου σε περίπτωση αποποίησης

Σε περίπτωση αποποίησης της κληρονομίας ή κληροδοσίας, αυτός που καθίσταται δικαιούχος της κτήσης από την αιτία αυτή οφείλει το φόρο, τον

---

[43]Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 11

[44]Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 11

οποίο θα κατέβαλε ο αποποιηθείς κατά την επαγωγή προς αυτόν, εφόσον ο φόρος αυτός είναι μεγαλύτερος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’

ΕΚΠΤΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 31

Έκπτωση φόρου συνυπολογιζόμενων δωρεών, γονικών παροχών και προικών

1. Σε περίπτωση συνυπολογισμού στην κτήση αιτία θανάτου προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών κατά τις διατάξεις του άρθρου 4, από το φόρο εκπίπτεται ο φόρος που αναλογεί σε αυτές κατά το χρόνο του συνυπολογισμού, ο οποίος υπολογίζεται και για τις γονικές παροχές και προίκες, σαν αυτές να είχαν φορολογηθεί ως δωρεές.

2. Σε δωρεές, γονικές παροχές και προίκες, που διέπονται ως προς τη φορολογία από διατάξεις που προΐσχυσαν, αν ο φόρος που βεβαιώθηκε για αυτές είναι μεγαλύτερος από το φόρο που αναλογεί κατά την προηγούμενη παράγραφο, εκπίπτεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.

3. Ο φόρος που οφείλεται μετά το συνυπολογισμό και τις ανωτέρω εκπτώσεις δεν μπορεί σε κάθε περίπτωση να είναι μικρότερος από αυτόν που αναλογεί στην κτήση αιτία θανάτου, χωρίς το συνυπολογισμό αυτών των δωρεών, γονικών παροχών και των προικών.

Άρθρο 32

Έκπτωση φόρου αλλοδαπής

1. Από το φόρο που προκύπτει για το σύνολο της αξίας της κληρονομιαίας περιουσίας, εκπίπτεται ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε ή αυτός που οριστικά και τελεσίδικα βεβαιώθηκε σε ένα ή περισσότερα αλλοδαπά κράτη για την κινητή περιουσία που βρίσκεται σε αυτά και μέχρι το ποσό του φόρου που αναλογεί για την περιουσία που βρίσκεται σε καθένα αλλοδαπό κράτος.

Για την εξεύρεση του ποσού που εκπίπτεται, ο φόρος που προκύπτει για το σύνολο της αξίας της κληρονομιαίας περιουσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, επιμερίζεται ανάλογα με τα μέρη αυτής που βρίσκονται στην Ελλάδα και σε καθένα αλλοδαπό κράτος.

Ο φόρος που οφείλεται μετά τις ανωτέρω εκπτώσεις δεν μπορεί να είναι μικρότερος από το φόρο που αναλογεί στα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην Ελλάδα, χωρίς το συνυπολογισμό των στοιχείων της αλλοδαπής που φορολογούνται στην Ελλάδα.

2. Ως φόρος που καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε στην αλλοδαπή, για την έκπτωση κατά την προηγούμενη παράγραφο, λογίζεται εκείνος ο οποίος βαρύνει την περιουσία που φορολογείται στην Ελλάδα και καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε υπέρ του αλλοδαπού κράτους ή, προκειμένου για ομοσπονδιακό κράτος, και ο υπέρ των ομόσπονδων κρατών ή πολιτειών φόρος.

3. Ο φόρος που καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε στην αλλοδαπή, μετατρέπεται σε δραχμές με βάση την επίσημη στην Ελλάδα τιμή του ξένου νομίσματος, στο οποίο καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε αυτός, κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.

4. Η αίτηση για την έκπτωση του φόρου που καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε στην αλλοδαπή, με σχετική βεβαίωση της αλλοδαπής φορολογικής αρχής, υποβάλλεται εντός πενταετίας από την οριστική εκκαθάριση του φόρου αυτού.

Άρθρο 33

Μείωση φόρου διαδοχικών μεταβιβάσεων

1. Αν μέσα σε μία πενταετία από το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αντικείμενα της κτήσης μεταβιβασθούν και πάλι περαιτέρω αιτία θανάτου, ο φόρος για τη νέα αυτή κτήση περιορίζεται:

α) στα 5/10 αυτού, αν ο χρόνος της γένεσης της νέας φορολογικής υποχρέωσης εμπίπτει στο πρώτο έτος από την προηγούμενη μεταβίβαση,

β) στα 6/10, αν εμπίπτει στο δεύτερο έτος,

γ) στα 7/10, αν εμπίπτει στο τρίτο έτος,

δ) στα 8/10, αν εμπίπτει στο τέταρτο έτος και

ε) στα 9/10, αν εμπίπτει στο πέμπτο έτος.

2. Αν, για οποιαδήποτε αιτία, κατά τη δεύτερη αιτία θανάτου κτήση του ίδιου περιουσιακού στοιχείου, ο φόρος που επιμεριστικά το βαρύνει είναι μεγαλύτερος από εκείνον της πρώτης αυτού κτήσης, η επιπλέον διαφορά οφείλεται ολόκληρη.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και όταν στον κληρονόμο περιέρχονται περιουσιακά στοιχεία αιτία θανάτου, τα οποία αυτός με δωρεά ή γονική παροχή είχε μεταβιβάσει στον κληρονομούμενο, μέσα στην πριν από το θάνατό του πενταετία.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΩΝΤΑΙ ΑΙΤΙΑ ΔΩΡΕΑΣ ΚΑΙ ΓΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 34

Κτήση αιτία δωρεάς και γονικής παροχής

Α. Κτήση αιτία δωρεάς

1. Κτήση περιουσίας αιτία δωρεάς, για την επιβολή του φόρου είναι:

α) αυτή που προέρχεται από δωρεά η οποία συνιστάται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα,

β) αυτή που προέρχεται από κάθε παροχή, παραχώρηση ή μεταβίβαση οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου χωρίς αντάλλαγμα, έστω και αν δεν καταρτίσθηκε έγγραφο.

2. Θεωρείται ως δωρεά για την επιβολή του φόρου κατά τις διατάξεις του παρόντος:

α) η απαλλοτρίωση περιουσίας με σκοπό τη σύσταση προσόδου ή διατροφής μεταξύ ανιόντων, κατιόντων ή συζύγων,

β) τα ποσά ή συντάξεις που οφείλονται, λόγω θανάτου του ασφαλισθέντος, από τον ασφαλιστή σε αυτόν υπέρ του οποίου έγινε η ασφάλιση, εφόσον η ασφάλεια έγινε ή μεταφέρθηκε στην Ελλάδα,

γ) η ασφάλεια που έγινε στην αλλοδαπή και δεν μεταφέρθηκε στην Ελλάδα, εφόσον αυτός υπέρ του οποίου έγινε η ασφάλεια είναι Έλληνας υπήκοος, αδιάφορα από την κατοικία του, ή αλλοδαπός που έχει την κατοικία του στην Ελλάδα κατά το χρόνο του θανάτου αυτού που ασφαλίστηκε,

δ) η αποζημίωση ή το βοήθημα που καταβάλλεται εφάπαξ ή περιοδικά από ασφαλιστικό ταμείο ή οργανισμό λόγω θανάτου του ασφαλισμένου σε πρόσωπα άλλα από εκείνα που απαλλάσσονται σύμφωνα με την περίπτωση β’ της ενότητας Γ’ του άρθρου 43, αδιάφορα με το χαρακτήρα κτήσης του δικαιούμενου ποσού, που αναφέρεται στους κανονισμούς του ταμείου ή οργανισμού,

ε) τα ποσά που καταβάλλονται από νομικά πρόσωπα, επιπλέον εκείνων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις, σε μέλη διοικητικού συμβουλίου τους, λόγω λύσης της μεταξύ τους σχέσης.

στ) συνένωση επικαρπίας ακινήτων ή κινητών γενικών πραγμάτων με την ψιλή κυριότητα. λόγω συμπλήρωσης του χρόνου διάρκειας της επικαρπίας, όταν η κτήση ή μεταβίβαση με επαχθή αιτία της ψιλής κυριότητας αυτών και η κτήση της επικαρπίας ορισμένου χρόνου ή η παρακράτησή της για ορισμένο χρόνο γίνεται από την 1η Ιανουαρίου 2006, είτε από φυσικό είτε από νομικό πρόσωπο. Στις περιπτώσεις αυτές θεωρείται ότι η επικαρπία περιέρχεται στον κατά το χρόνο της συνένωσης ψιλό κύριο από τον επικαρπωτή αιτία δωρεάς και η αξία αυτής προσδιορίζεται στην αξία της πλήρους κυριότητας, μετά την αφαίρεση από αυτή του τμήματος της αξίας που αναλογεί στο ποσοστό για το οποίο ο ψιλός κύριος είχε υπαχθεί σε φόρο κατά την απόκτηση της ψιλής κυριότητας.[45]

3. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί να χαρακτηρίσει ως δωρεά, ολικά ή μερικά, κάθε παραχώρηση περιουσίας, που γίνεται εικονικά με τον τύπο σύμβασης με αντάλλαγμα, αλλά υποκρύπτει δωρεά κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 1.

Στην περίπτωση αυτή, εάν πρόκειται για ακίνητα ή πλοία ή για μετοχές μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο ή για λοιπούς μη εισηγμένους στο Χρηματιστήριο τίτλους κινητών αξιών, ως και συμμετοχές σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς και έχει επιβληθεί φόρος για τη μεταβίβαση αυτή, από τον αναλογούντα φόρο δωρεάς εκπίπτεται ο βεβαιωθείς φόρος μεταβίβασης ή ο φόρος υπεραξίας.

4. Σε περίπτωση αγοράς ακινήτου ή ανέγερσης οικοδομής από πρόσωπο που δεν αποδεικνύει την οικονομική του δυνατότητα, ως αξία για την επιβολή του φόρου της άτυπης δωρεάς λαμβάνεται η μεγαλύτερη μεταξύ αντικειμενικής και τιμήματος για την περίπτωση αγοράς ακινήτου, ενώ για την ανέγερση

---

[45] Προσθήκη 3427/2005, Άρθρο 20

οικοδομής λαμβάνεται η μεγαλύτερη μεταξύ αντικειμενικής και συνολικής δαπάνης που πραγματοποιήθηκε, όπως αυτή προκύπτει από τα νόμιμα παραστατικά.

5. Δεν θεωρείται δωρεά για την επιβολή του φόρου το ποσό της δωρεάς που παρέχεται σε φυσικό πρόσωπο, έγγαμο ή ενήλικο άγαμο, για την αγορά ακινήτου εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα μέχρι του ύψους του οποίου έτυχε απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης ακινήτου σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 1078/1980 (ΦΕΚ 238 Α), καθώς και για την ανέγερση οικοδομής ως πρώτης κατοικίας για εμβαδόν που καλύπτει τις στεγαστικές ανάγκες αυτού σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου άρθρου.

Β. Κτήση αιτία γονικής παροχής

Κτήση περιουσίας αιτία γονικής παροχής για την επιβολή του φόρου είναι η παροχή περιουσίας στο τέκνο από οποιονδήποτε γονέα του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1509 του Α.Κ., είτε για τη δημιουργία ή τη διατήρηση οικονομικής ή οικογενειακής αυτοτέλειας είτε για την έναρξη ή την εξακολούθηση επαγγέλματος, μέχρι το ποσό που δεν υπερβαίνει το μέτρο το οποίο επιβάλλουν οι περιστάσεις. Το ποσό αυτό ορίζεται στις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ αυτοτελώς για κάθε γονέα και αυξάνεται σε εκατόν τριάντα χιλιάδες (130.000) ευρώ, όταν ο ένας από τους γονείς έχει αποβιώσει. Στα πιο πάνω ποσά συνυπολογίζονται οι προγενέστερες δωρεές ή γονικές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους που έχουν υπαχθεί σε φόρο και όχι τα απαλλασσόμενα ποσά.[46]

Άρθρο 35

Περιουσία που υποβάλλεται σε φόρο

Σε φόρο υποβάλλεται:

Α) η κείμενη στην Ελλάδα οποιασδήποτε φύσεως πειρουσία, που δωρίζεται,

Β) η κείμενη στην αλλοδαπή κινητή περιουσία Έλληνα υπηκόου, που δωρίζεται,

[46]Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20; Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 12

Γ) η κείμενη στην αλλοδαπή κινητή γενικά περιουσία αλλοδαπού υπηκόου, που δωρίζεται σε ημεδαπό ή αλλοδαπό, ο οποίος έχει την κατοικία του στην Ελλάδα,

Δ) η κινητή περιουσία που παραδίδεται πριν από το θάνατο του ανιόντος στους κατιόντες με βάση σύμβαση νέμησης.

2. Ως κείμενη στην Ελλάδα κινητή περιουσία θεωρείται η κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3, οι οποίες εφαρμόζονται ανάλογα.

Άρθρο 36

Συνυπολογισμός προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών

Στην κτήση αιτία δωρεάς, κατά το άρθρο 34 συνυπολογίζονται οι προγενέστερες δωρεές εν ζωή ή αιτία θανάτου, οι γονικές παροχές και οι προίκες του ίδιου δωρητή προς τον ίδιο δωρεοδόχο, εφόσον η φορολογική υποχρέωση γι` αυτές γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του δημοσίου δεν έχει παραγραφεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102. Αν μετατεθεί ο χρόνος γένεσης της φορολογικής ενοχής, στην αξία της κτήσης αιτία δωρεάς συνυπολογίζεται και η περιουσία που έχει μεταβιβασθεί αιτία θανάτου από τον ίδιο δωρητή προς τον ίδιο δωρεοδόχο.

Για το συνυπολογισμό των κτήσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη η αξία που είχε υπαχθεί σε φόρο κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αυτών, και όχι τα τυχόν απαλλασσόμενα ποσά.

Άρθρο 37

Δωρεές αιτία θανάτου ολόκληρης περιουσίας

Σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου περιουσιακών στοιχείων, τα οποία κατά το χρόνο του θανάτου του δωρητή αποτελούν την όλη περιουσία αυτού, εφαρμόζονται για τη φορολογία αυτής οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αναφέρονται στις κληρονομιές.

Άρθρο 38

Υποκείμενο φόρου

1. Υπόχρεος στο φόρο είναι ο δωρεοδόχος ή το τέκνο.

2. Προκειμένου για περιουσιακά στοιχεία δωρεάς ή γονικής παροχής, για την οποία η φορολογική υποχρέωση γεννιέται μετά το θάνατο του δωρεοδόχου ή του τέκνου, οι καθολικοί και ειδικοί διάδοχοι αυτών είναι υπόχρεοι και για το φόρο της δωρεάς ή της γονικής παροχής. Ο φόρος αυτός υπολογίζεται επί της αξίας των περιουσιακών αυτών στοιχείων, κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, με εφαρμογή των φορολογικών συντελεστών της συγγενικής σχέσης του δωρεοδόχου ή του τέκνου που απεβίωσε προς το δωρητή ή το γονέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’

ΧΡΟΝΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 39

Χρόνος γένεσης φορολογικής υποχρέωσης

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο της σύνταξης του εγγράφου της δωρεάς ή της γονικής παροχής. Προκειμένου για μεταβίβαση κινητών, αν η παράδοση του αντικειμένου της δωρεάς ή της γονικής παροχής έγινε χωρίς να συνταχθεί συμβόλαιο ή αν το συμβόλαιο συντάχθηκε μετά την παράδοση του αντικειμένου της δωρεάς ή της γονικής παροχής, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο της παράδοσης.

2. Σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο θανάτου του δωρητή, εφόσον δεν υπάρχει κάποια άλλη αναβλητική αίρεση.

3. Σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτου αιτία δωρεάς με ιδιωτικό έγγραφο (ανώμαλη δικαιοπραξία), η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο υποβολής της οικείας φορολογικής δήλωσης. Εξαιρετικά, εκκρεμείς υποθέσεις μεταβίβασης ακινήτων αιτία δωρεάς με ιδιωτικό έγγραφο, οι οποίες έχουν επικυρωθεί με δικαστικές αποφάσεις μέχρι 19.7.1989 και για τις οποίες είχαν υποβληθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή οι οικείες φορολογικές δηλώσεις, περαιώνονται με χρόνο φορολογίας το χρόνο σύνταξης του ιδιωτικού συμφωνητικού.

Άρθρο 40

Μετάθεση χρόνου γένεσης φορολογικής υποχρέωσης

1. Κατ’ εξαίρεση η φορολογική υποχρέωση γεννιέται:

α) Κατά το χρόνο πλήρωσης της αίρεσης, όταν η δωρεά ή η γονική παροχή εξαρτάται από αναβλητική και όχι καθαρά εξουσιαστική αίρεση. Αν όμως τα αντικείμενα της δωρεάς ή της γονικής παροχής περιέρχονται στην κατοχή του δωρεοδόχου ή του τέκνου πριν από την πλήρωση της αίρεσης, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο της περιέλευσης αυτών.

β) Κατά το χρόνο της με οποιονδήποτε τρόπο λήξης της επιδικίας, όταν τα αντικείμενα της δωρεάς ή της γονικής παροχής είναι επίδικα κατά το χρόνο της κατάρτισης της σύμβασης της δωρεάς ή της γονικής παροχής ή του θανάτου του δωρητή, σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου, και ο δικαιούχος δεν έχει τη νομή αυτών. Αν πριν από τη λήξη της επιδικίας περιέλθουν τα αντικείμενα της δωρεάς ή της γονικής παροχής στη νομή του δωρεοδόχου ή του τέκνου, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο της περιέλευσης.

γ) Κατά το χρόνο της σύνταξης του εγγράφου αποδοχής της δωρεάς ή της γονικής παροχής από το δωρεοδόχο ή το τέκνο, όταν αυτή γίνεται με ιδιαίτερο έγγραφο. Αν τα αντικείμενα δωρεάς ή γονικής παροχής παραδίδονται πριν από τη σύνταξη του εγγράφου αποδοχής αυτών, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο της παράδοσης αυτών.

δ) Κατά το χρόνο της συνένωσης της επικαρπίας με την ψιλή κυριότητα, όταν αντικείμενο της δωρεάς ή της γονικής παροχής είναι η ψιλή κυριότητα, εκτός από τις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 16. Για την εφαρμογή της διάταξης της περίπτωσης ε` της παραγράφου 5 του άρθρου 16 σε δωρεά ή σε γονική παροχή, το αίτημα του ψιλού κυρίου καταχωρίζεται στη δήλωση που προβλέπεται από το άρθρο 85. Στην περίπτωση αυτή η δήλωση υποβάλλεται μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 86, η οποία, ως προς το αίτημα της άμεσης φορολόγησης, είναι ανατρεπτική και ο φόρος υπολογίζεται στην αξία της ψιλής κυριότητας, που εξευρίσκεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 15 και 16 και δεν μπορεί σε κάθε περίπτωση να είναι μικρότερη από την αξία που προκύπτει σε περίπτωση ισόβιας παρακράτησης της επικαρπίας.

ε) Κατά το χρόνο καταβολής του τιμήματος για τα κτήματα που απαλλοτριώνονται αναγκαστικά ή κατά το χρόνο άρσης της απαλλοτρίωσης, εφόσον η απαλλοτρίωση κηρύχθηκε πριν από τη μεταβίβαση λόγω δωρεάς ή γονικής παροχής.

στ) Κατά το χρόνο απόδοσης από το Κράτος των κτημάτων που έχουν καταληφθεί από αυτό ως εγκαταλειμμένα, καθώς και αυτών που τελούν

υπό μεσεγγύηση, ως ανήκοντα σε υπηκόους εχθρικών κρατών, εφόσον αυτά πριν από τη μεταβίβαση λόγω δωρεάς ή γονικής παροχής είχαν καταληφθεί ως εγκαταλειμμένα ή είχαν τεθεί υπό μεσεγγύηση.

2. Η φορολογική υποχρέωση μπορεί να μετατίθεται σε μεταγενέστερο χρόνο από τον κατά την παράγραφο 1, με εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 έως και 4 του άρθρου 8 αν:

α) Ο δωρεοδόχος ή το τέκνο, αν και βρίσκεται στη νομή των αντικειμένων της δωρεάς ή της γονικής παροχής, δεν μπορεί να διαθέσει αυτά ελεύθερα, λόγω νομικού κωλύματος.

β) Τα αντικείμενα της δωρεάς ή της γονικής παροχής είναι απρόσοδα ή μικρής προσόδου και για το λόγο αυτόν ο υπόχρεος στην καταβολή του φόρου δεν μπορεί να τον καταβάλει. Για περιουσιακά στοιχεία μικρής προσόδου μπορεί η κατά τα ανωτέρω επιτρεπόμενη αναβολή της φορολογίας να περιορίζεται σε μέρος ή ποσοστό αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΞΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΔΩΡΕΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ – ΑΚΥΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ - ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 41

Αξία αντικειμένων φορολογίας Ψιλή κυριότητα – εκπτώσεις

1. Οι διατάξεις των άρθρων 9 έως και 16, 18, 20, 22 περίπτωση γ` και 27 εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιουσίες που αποκτώνται αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως και 5 του άρθρου 8 του α.ν.1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α`), όπως αυτές ισχύουν, εφαρμόζονται ανάλογα και στις κτήσεις αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής.

3. Ο υπόχρεος μπορεί, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο (2) μηνών από την παραλαβή της δήλωσης, να αποδεχθεί την αγοραία αξία του οικοπέδου που προσδιορίσθηκε από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Αν μέσα στην ως άνω προθεσμία ο υπόχρεος αποδεχθεί τη συνολική αξία του ακινήτου, όπως αυτή προκύπτει με την εφαρμογή των διατάξεων της ενότητας Γ` του άρθρου 10 και της προηγούμενης

παραγράφου, η υπόθεση περαιώνεται οριστικά με την καταβολή του φόρου που αναλογεί, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν.

Αν ο υπόχρεος αποδεχθεί την αγοραία αξία του οικοπέδου που προσδιορίσθηκε από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και αμφισβητήσει την αντικειμενική αξία των κτισμάτων, μπορεί μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου, σύμφωνα με τις διατάξεις της ενότητας Β` του άρθρου 10.

Αν ο υπόχρεος δεν αμφισβητήσει την αντικειμενική αξία των κτισμάτων και αμφισβητήσει την αγοραία αξία του οικοπέδου που προσδιορίσθηκε από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

4. Σε περίπτωση παραχώρησης χωρίς αντάλλαγμα χρηματικού ποσού για την κάλυψη του τιμήματος αγοράς από το δωρεοδόχο μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο ή λοιπών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο τίτλων κινητών αξιών ως και μεριδίων συμμετοχής σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς, για τα οποία συντάχθηκε συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο, για την επιβολή του φόρου δωρεάς λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 12, εφόσον είναι μεγαλύτερη του αναγραφόμενου στα ως άνω έγγραφα τιμήματος.

Άρθρο 42

Ακύρωση δωρεών και γονικών παροχών

1. Δωρεές εν ζωή και γονικές παροχές κατά πλήρη κυριότητα, οι οποίες:

Α) Ακυρώνονται ή αναγνωρίζονται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ως άκυρες εν όλω ή εν μέρει ή ανακλήθηκαν νόμιμα, λογίζονται και φορολογούνται ως δωρεές ή γονικές παροχές επικαρπίας των αντικειμένων των δωρεών ή γονικών παροχών για το χρόνο από την παράδοση αυτών μέχρι την τελεσιδικία της απόφασης και γίνεται νέα εκκαθάριση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100. Αν γι` αυτές τις δωρεές και τις γονικές παροχές με την ίδια απόφαση διατάσσεται η επιστροφή των αντικειμένων των δωρεών ή γονικών παροχών με τους καρπούς αυτών και αποδεικνύεται αυτή με εκτέλεση της απόφασης ή με συμβολαιογραφική πράξη, εκπίπτεται και επιστρέφεται ολόκληρος ο φόρος που βεβαιώθηκε και καταβλήθηκε.

Β) Ανακαλούνται με συμφωνία των μερών:

α) Μέσα σε μία πενταετία από τη σύστασή τους, φορολογούνται για τη σύστασή τους, όχι όμως και για την ανάκληση ως δωρεές του τέως δωρεοδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών.

β) Μετά πάροδο πενταετίας, φορολογούνται τόσο για τη σύστασή τους όσο και για την ανάκληση, ως δωρεές του τέως δωρεοδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών.

2. Οι διατάξεις των περιπτώσεων Α` και Β` της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση ανάκλησης δωρεών εν ζωή και γονικών παροχών επικαρπίας.

3. Δωρεές και γονικές παροχές ψιλής κυριότητας, που φορολογήθηκαν σύμφωνα με την περίπτωση ε` της παραγράφου 5 του άρθρου 16, οι οποίες:

Α) Ακυρώνονται ή αναγνωρίζονται με τελεσίδικη απόφαση ως άκυρες ή ανακλήθηκαν νόμιμα, δεν υπόκεινται σε φόρο, ο φόρος που βεβαιώθηκε εκπίπτεται και αυτός που καταβλήθηκε επιστρέφεται. Επίσης, δεν φορολογούνται ως δωρεές του τέως δωρεοδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών.

Β) Ανακαλούνται με συμφωνία των μερών, φορολογούνται για τη σύστασή τους σύμφωνα με την περίπτωση ε` της παραγράφου 5 του άρθρου 16, όχι όμως και ως δωρεές του τέως δωρεοδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών.

4. Δωρεές αιτία θανάτου αμετάκλητες καθώς και δωρεές και γονικές παροχές ψιλής κυριότητας, των οποίων αναβλήθηκε η φορολογία, οι οποίες ακυρώνονται ή αναγνωρίζονται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ως άκυρες ή ανακλήθηκαν νόμιμα ή ανακλήθηκαν με συμφωνία των μερών οποτεδήποτε, δεν υπόκεινται σε φόρο τόσο για τη σύσταση όσο και για την ακύρωση ή ανάκλησή τους.

5. Σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου που συστάθηκε πριν από την ισχύ του Αστικού Κώδικα, αν πριν από το θάνατο του δωρητή αποβιώσει ο δωρεοδόχος στον οποίο είχαν παραδοθεί τα δωρηθέντα, αντικείμενο της δωρεάς είναι η

επικαρπία αυτών, για το χρόνο από την παράδοσή τους μέχρι το θάνατο του δωρεοδόχου.

6. 6. Η επανάληψη συμβολαίου δωρεάς ή γονικής παροχής μεταξύ των αυτών προσώπων ή των ειδικών ή καθολικών διαδόχων τους για το αυτό ακίνητο, για οποιονδήποτε λόγο, καθώς και η διόρθωση συμβολαίου, εφόσον δεν αναφέρεται στο όνομα των συμβαλλομένων, στην έκταση ή στη θέση και στην περιγραφή του ακινήτου, δεν δημιουργεί υποχρέωση καταβολής φόρου. Αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μεγαλύτερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, οφείλεται φόρος μόνο για την αξία της επιπλέον έκτασης. Αντίθετα, αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μικρότερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, δεν οφείλεται φόρος. Επίσης δεν οφείλεται φόρος, όταν η επιπλέον έκταση δεν υπερβαίνει το ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) της έκτασης που αναγράφεται στο συμβόλαιο που επαναλαμβάνεται και η αξία του ποσοστού αυτού δεν υπερβαίνει τα χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ.[47]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ – ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 43

Απαλλαγές από τον φόρο

Α. Απαλλαγή πρώτης κατοικίας[48]

Σε περίπτωση μεταβίβασης με γονική παροχή εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα, με τους όρους και τις προϋποθέσεις της ενότητας Α του άρθρου 26:[49]

α) κατοικίας, δεν υπόκειται σε φόρο ποσό μέχρι εβδομήντα πέντε χιλιάδες (75.000) ευρώ για κάθε άγαμο δικαιούχο. Το ποσό αυτό ανέρχεται σε εκατόν δεκαπέντε χιλιάδες (115.000) ευρώ, προκειμένου για έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων

[47] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[48] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[49] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

τους, και προσαυξάνεται κατά είκοσι τρεις χιλιάδες (23.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά τριάντα πέντε χιλιάδες (35000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους,[50]

β) οικοπέδου, δεν υπόκειται σε φόρο ποσό μέχρι τριάντα πέντε χιλιάδες (35.000) ευρώ για κάθε άγαμο δικαιούχο. Το ποσό αυτό ανέρχεται σε εξήντα τέσσερις χιλιάδες (64.000) ευρώ, προκειμένου για έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους, και προσαυξάνεται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους.[51]

Β. Γεωργικές απαλλαγές

Οι διατάξεις του άρθρου 26 ενότητες Β`, Γ`, Δ` και Ε` εφαρμόζονται ανάλογα και στις κτήσεις αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής.

Γ. Λοιπές απαλλαγές

Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) Οι κτήσεις από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 25.

β) Τα βοηθήματα ή αποζημιώσεις που καταβάλλονται εφάπαξ ή περιοδικά από τα ασφαλιστικά ταμεία ή ασφαλιστικούς οργανισμούς, λόγω θανάτου του ασφαλισμένου, στη χήρα, τα τέκνα περιλαμβανομένων και των θετών, τους γονείς και τις άγαμες αδερφές αυτού.

γ) Οι χωρίς αντάλλαγμα παραχωρήσεις κινητών ή ακινήτων του Δημοσίου, δήμων ή κοινοτήτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

δ) Η χωρίς αντάλλαγμα μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτων σε Π.Α.Ε., αθλητικά σωματεία ή ανώνυμες εταιρίες, που έχουν αποκλειστική επιδίωξη την εξυπηρέτηση αθλητικών σκοπών, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- δα) Η χρησιμοποίηση τούτων από τον αποκτώντα θα γίνεται μόνο για αθλητικούς σκοπούς και πάντοτε μη κερδοσκοπικά.

---

[50] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[51] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20; Τροποποίηση 3091/2002, Άρθρο 10

- δβ) Οι αθλητικές εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε αυτές είναι αξιόλογες και η λειτουργική δυναμικότητα του όλου ακινήτου, μαζί με τις εγκαταστάσεις του, το καθιστά προδήλως υποδομή αναγκαία για την προετοιμασία Ολυμπιακών Αγώνων, σύμφωνα με πλήρως αιτιολογημένη για αυτά διαπιστωτική απόφαση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού.
- δγ) Η μεταβίβαση αυτή γίνεται με τον όρο ότι η χρήση των ακινήτων και εγκαταστάσεων τούτων θα παραχωρείται στη Γ.Γ.Α., εφόσον τούτο κρίνεται από αυτήν αναγκαίο για την εκτέλεση προγράμματος προπαρασκευής Ολυμπιακών Αγώνων.

Η μη τήρηση κατά την κατάρτιση της σύμβασης δωρεάς ή η παραβίαση μετά από αυτήν των πιο πάνω προϋποθέσεων συνεπάγεται υποχρέωση καταβολής του φόρου και των λοιπών επιβαρύνσεων, από τις οποίες απαλλάχθηκε η σύμβαση κατά την κατάρτισή της, που προσδιορίζονται με βάση την αξία των μεταβιβασθέντων αντικειμένων κατά το χρόνο της παραβίασης.

ε) Οι χωρίς αντάλλαγμα μεταβιβάσεις μετοχών και άλλων κινητών αξιών, με οποιουσδήποτε τυχόν περαιτέρω όρους, οι οποίες διενεργούνται από το Δημόσιο ή τη Δημόσια Επιχείρηση Κινητών Αξιών (Δ.Ε.Κ.Α. Α.Ε.) ή προς το Δημόσιο ή τη Δ.Ε.Κ.Α. Α.Ε.

Άρθρο 44

Υπολογισμός και εκπτώσεις φόρου

1. Το υπόλοιπο της περιουσίας που αποκτάται αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής, το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση των εκτπώσεων των άρθρων 41 και 43, υποβάλλεται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 29. Για τον καθορισμό του βαθμού συγγένειας σε περίπτωση υιοθεσίας εφαρμόζεται ανάλογα η παράγραφος 4 του άρθρου 29 σε συνδυασμό με το άρθρο 45. Οι γονικές παροχές υπόκεινται στο μισό[52] του φόρου δωρεών μέχρι του ποσού που ορίζεται στην ενότητα Β΄του άρθρου 34 του παρόντος.

2. Για τη μεταβίβαση δικαιωμάτων μεταλλειοκτησίας και δικαιωμάτων που απορρέουν από άδεια μεταλλευτικών ερευνών αιτία δωρεάς, ο φόρος δωρεάς υπολογίζεται σε πέντε χιλιάδες (5.000) δραχμές ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή κλάσμα αυτού επί της εκτάσεως του μεταλλείου ή του χώρου της άδειας μεταλλευτικών ερευνών. Υποχρέωση καταβολής φόρου δωρεάς για τη

[52] Προσθήκη 3091/2002, Άρθρο 44

μεταβίβαση δικαιωμάτων που απορρέουν από άδεια μεταλλευτικών ερευνών, υφίσταται μόνο εφόσον κατά την υπογραφή της σύμβασης δωρεάς έχουν προηγηθεί η υποβολή αίτησης για την παραχώρηση μεταλλείου και η σχετική εγγύηση κατά τις διατάξεις των άρθρων 44 και 47 του ν.δ. 210/1973 (ΦΕΚ 277 Α`).

3. Από το φόρο που προκύπτει εκπίπτεται:

α) Ο φόρος που αναλογεί στις προγενέστερες δωρεές, γονικές παροχές ή προίκες, που συνυπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 36, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31,

β) ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε ή οριστικά και τελεσίδικα βεβαιώθηκε στην αλλοδαπή για τις δωρεές κινητών που έγιναν εκεί, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 32.

4. Ο φόρος που προκύπτει για γονική παροχή ακινήτων που βρίσκονται σε νησιά με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, μειώνεται κατά σαράντα τοις εκατό (40%), εφόσον το τέκνο είναι μόνιμος κάτοικος των νησιων αυτων.

Η φορολογική αυτή μείωση παρέχεται για γονικές παροχές που συνιστώνται από 18.2.1997 και για μία δεκαετία.

Άρθρο 45

Αναλογική εφαρμογή διατάξεων

Όπου στις διατάξεις του παρόντος για τη φορολογία των κτήσεων αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής ορίζεται ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων για τις κτήσεις αιτία θανάτου, νοείται αντί του κληρονομουμένου ο δωρητής ή ο γονέας, αντί χρόνου θανάτου κληρονομουμένου ο χρόνος κατάρτισης της σύμβασης ή, προκειμένου για άτυπες δωρεές ή γονικές παροχές, ο χρόνος παράδοσης των αντικειμένων των δωρεών ή γονικών παροχών, προκειμένου για δωρεές αιτία θανάτου, ο χρόνος θανάτου του δωρητή, αντί κτήσης αιτία θανάτου η κτήση αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής και αντί

δικαιούχου αιτία θανάτου ο δωρεοδόχος ή το τέκνο.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΩΝΤΑΙ ΑΙΤΙΑ ΠΡΟΙΚΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ – ΧΡΟΝΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 46

Κτήση αιτία προίκας

Κτήση περιουσίας αιτία προίκας για την επιβολή του φόρου είναι η κτήση από προίκα που έχει συσταθεί κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα μέχρι και 17.2.1983.

Άρθρο 47

Συνυπολογισμός προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών

Στην κτήση αιτία προίκας κατά το άρθρο 46 συνυπολογίζονται οι προγενέστερες δωρεές εν ζωή ή αιτία θανάτου, οι γονικές παροχές και οι προίκες του ίδιου προικοδότη προς την προικιζομένη, εφόσον η φορολογική υποχρέωση γι` αυτές γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του δημοσίου δεν έχει παραγραφεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102. Αν μετατεθεί ο χρόνος γένεσης της φορολογικής ενοχής, στην αξία της κτήσης αιτία προίκας συνυπολογίζεται και η περιουσία που έχει μεταβιβασθεί αιτία θανάτου από τον ίδιο προικοδότη προς την

προικιζομένη.

Για το συνυπολογισμό των κτήσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη η αξία που είχε υπαχθεί σε φόρο, κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αυτών, και όχι τα απαλλασσόμενα ποσά.

Άρθρο 48

Περιουσία που υποβάλλεται σε φόρο

1. Σε φόρο υποβάλλεται η περιουσία που έχει αποκτηθεί αιτία προίκας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 35.

2. Σε περίπτωση ακύρωσης του προικοσυμφώνου με μεταγενέστερο συμβόλαιο πριν από την τέλεση του γάμου, ο φόρος που βεβαιώθηκε εκπίπτεται και αυτός που καταβλήθηκε επιστρέφεται, με αίτηση του προικολήπτη, που υποβάλλεται στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μέσα σε ένα έτος από την ακύρωση του προικοσυμφώνου.

3. Η επανάληψη συμβολαίου προίκας μεταξύ των αυτών προσώπων ή των ειδικών ή καθολικών διαδόχων τους για το αυτό ακίνητο, για οποιονδήποτε λόγο, καθώς και η διόρθωση συμβολαίου, εφόσον δεν αναφέρεται στο όνομα των συμβαλλομένων, στην έκταση ή στη θέση και στην περιγραφή του ακινήτου, δεν δημιουργεί υποχρέωση καταβολής φόρου. Αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μεγαλύτερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, οφείλεται φόρος μόνο για την αξία της επιπλέον έκτασης. Αντίθετα, αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μικρότερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, δεν οφείλεται φόρος. Επίσης, δεν οφείλεται φόρος όταν η επιπλέον έκταση δεν υπερβαίνει το ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) της έκτασης που αναγράφεται στο συμβόλαιο που επαναλαμβάνεται και η αξία του ποσοστού αυτού δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) δραχμές.

Άρθρο 49

Προίκα που συνίσταται με διάταξη τελευταίας βούλησης

Προίκα που έχει συσταθεί με διάταξη τελευταίας βούλησης φορολογείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 56, εφόσον η αποδοχή της προίκας από τον άνδρα έγινε μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση της διαθήκης και μέχρι 17.2.1983, άλλως το αντικείμενο της περιουσίας που έχει καταληφθεί με αυτό τον τρόπο φορολογείται σαν κληροδοσία του διαθέτη υπέρ της προικιζομένης. Αν η αποδοχή έγινε μετά τηνπαρέλευση της ετήσιας προθεσμίας και μέχρι 17.2.1983, ενεργείται νέα εκκαθάριση και επιβάλλεται φόρος προίκας, καθώς και πρόσθετος φόρος κατά τις διατάξεις του άρθρου 75.

Άρθρο 50

Εναλλαγή προικώου

Σε περίπτωση εναλλαγής προικώου αντικειμένου με άλλο, αν η αξία του εναλλασσομένου είναι διαφορετική από την αξία αυτού που παρασχέθηκε για εναλλαγή, οφείλεται κατά την εναλλαγή φόρος δωρεάς επί της διαφοράς της αξίας αυτών. Ο φόρος υπολογίζεται με βάση τη συγγενική σχέση της προικιζομένης και του παρέχοντος άλλο αντικείμενο αντί του προικώου που επιδόθηκε αρχικά σε εναλλαγή αυτού. Οπου πρόκειται για εναλλαγή αντικειμένου της προίκας, που είχε συσταθεί από τη γυναίκα υπέρ αυτής, με άλλο αντικείμενο του άνδρα, ο φόρος δωρεάς, που οφείλεται επί της διαφοράς της αξίας κατά την εναλλαγή, υπολογίζεται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν για τους συζύγους.

Άρθρο 51

Υποκείμενο φόρου

1. Υπόχρεος σε φόρο είναι ο προικολήπτης, αν η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι 31.12.1982, και η γυναίκα, αν η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από 1.1.1983 και μετά.

2. Όταν η φορολογική υποχρέωση γεννιέται μετά τη λύση του γάμου, υπόχρεος σε φόρο είναι η προικιζόμενη ή οι κληρονόμοι της.

Άρθρο 52

Χρόνος γένεσης φορολογικής υποχρέωσης

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννιέται:

α) κατά το χρόνο της κατάρτισης του προικοσυμφώνου, όταν η προίκα έχει συσταθεί με σύμβαση με τον άνδρα,

β) κατά το χρόνο της αποδοχής της προίκας από τον άνδρα, όταν η προίκα έχει συσταθεί με διάταξη τελευταίας βούλησης,

γ) κατά το χρόνο της σύνταξης του εγγράφου αποδοχής της προίκας, όταν η σύμβαση της προίκας δεν είχε συντελεσθεί αμέσως λόγω μη ταυτόχρονης αποδοχής αυτής από τον προικολήπτη.

Αν τα προικώα παραδόθηκαν πριν από την αποδοχή της προίκας και η αποδοχή δεν συντελέσθηκε μέσα σε ένα έτος από την κατάρτιση του προικοσυμφώνου,

η προίκα που δόθηκε φορολογείται ως δωρεά προς αυτήν υπέρ της οποίας συνεστήθη.

2. Οι διατάξεις των περιπτώσεων α`, β`, δ`, ε` και στ` της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου 40, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται σε αυτές, εφαρμόζονται ανάλογα και στην κτήση αιτία προίκας.

3. Η αναβλητική αίρεση της τέλεσης του γάμου δεν συνεπάγεται αναβολή του χρόνου της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης της προίκας.

4. Εκκρεμείς υποθέσεις μεταβίβασης ακινήτων αιτία προίκας με ιδιωτικό έγγραφο (ανώμαλες δικαιοπραξίες), οι οποίες έχουν επικυρωθεί με δικαστικές αποφάσεις μέχρι 19.7.1989 και για τις οποίες είχαν υποβληθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή οι οικείες φορολογικές δηλώσεις, περαιώνονται με χρόνο φορολογίας το χρόνο σύνταξης του ιδιωτικού συμφωνητικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΞΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΠΡΟΙΚΑΣ

Άρθρο 53

Αξία αντικειμένων φορολογίας

1. Οι διατάξεις των άρθρων 9 έως και 15, 18 και 20 εφαρμόζονται και σε περιουσίες που έχουν αποκτηθεί αιτία προίκας.

2. Σε περίπτωση προίκας, της οποίας η φορολογική υποχρέωση γεννιέται μετά τη λύση του γάμου στο πρόσωπο της γυναίκας ή των κληρονόμων της, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 54.

3. Σε περίπτωση προίκας, στην οποία το δικαίωμα του άνδρα ορίζεται από το νόμο στην επικαρπία των προικώων κατά το άρθρο 1414 του Αστικού Κώδικα, υπόκειται σε φόρο η πλήρης κυριότητα των αντικειμένων της προίκας.

Άρθρο 54

Ψιλή κυριότητα αιτία προίκας

1. Αν συνεστήθη ως προίκα η ψιλή κυριότητα, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 16.

Για την εφαρμογή της διάταξης της περίπτωσης ε` της παραγράφου 5 του άρθρου 16 σε περίπτωση προίκας εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του

δεύτερου και τρίτου εδαφίου της περίπτωσης δ` της παραγράφου 1 του άρθρου 40.

2. Αν για πρώτη φορά συνεστήθη ως προίκα η ψιλή κυριότητα, σε περίπτωση λύσης του γάμου και εφόσον η συνένωση της επικαρπίας προς την ψιλή κυριότητα επέλθει:

α) στο πρόσωπο της γυναίκας, οφείλεται φόρος δωρεάς,

β) στο πρόσωπο των κληρονόμων της, οφείλεται φόρος κληρονομίας, που υπολογίζεται στην αξία της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο της συνένωσης και με βάση τη συγγενική σχέση αυτών προς τον προικοδότη, εκτός αν ο φόρος κληρονομίας, με βάση τη συγγενική σχέση αυτών προς τη γυναίκα και στο σύνολο της κληρονομικής μερίδας καθενός από την περιουσία αυτής είναι μεγαλύτερος, οπότε οφείλεται ο φόρος αυτός.

3. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και σε κάθε περίπτωση κατά την οποία η γένεση της φορολογικής υποχρέωσης έχει μετατεθεί στο χρόνο λύσης του γάμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’

ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ – ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 55

Απαλλαγές από το φόρο

Α. Απαλλάσσονται από το φόρο: α) Η προίκα την οποία έχει συστήσει η προικιζομένη υπέρ αυτής από δική της περιουσία και β) οι προίκες που έχουν συσταθεί από ιδρύματα ή σωματεία υπέρ απόρων, υπέρ θυγατέρων και αδελφών των πεσόντων υπέρ πατρίδας και υπέρ αυτών που απορφανίσθηκαν ή στερήθηκαν τον αδελφό εξαιτίας πολέμου.

Β. Οι διατάξεις του άρθρου 26 ενότητα Β` και Γ εφαρμόζονται ανάλογα και στις κτήσεις αιτία προίκας

Άρθρο 56

Υπολογισμός του φόρου

1. Το υπόλοιπο της περιουσίας που έχει αποκτηθεί αιτία προίκας, το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση της έκπτωσης του άρθρου 55, υποβάλλεται σε

φόρο που υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 29 και 44 και με βάση τη συγγενική σχέση μεταξύ προικοδότη και προικιζομένης. Ο φόρος που προκύπτει μειώνεται στο μισό.

2. Προίκα που έχει συσταθεί υπέρ της προικιζομένης από ανιόντα δεύτερου και επόμενων βαθμών αυτής ή από αδελφό αυτής εξομοιώνεται για την επιβολή του φόρου με προίκα που έχει συσταθεί από ανιόντα πρώτου βαθμού.

3. `Οταν συντρέχει περίπτωση συνυπολογισμού προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών, κατά τις διατάξεις του άρθρου 47, από το φόρο που προκύπτει κατά την προηγούμενη παράγραφο εκπίπτεται ο φόρος που αναλογεί στις προγενέστερες γονικές παροχές, προίκες και δωρεές που συνυπολογίζονται, σαν οι δωρεές και οι γονικές παροχές να είχαν φορολογηθεί ως προίκες, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31.

4. Αν ο γάμος λυθεί μέσα σε μία πενταετία από το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης της προίκας, οφείλεται συμπληρωτικός φόρος προίκας ίσος με το φόρο που αρχικά καταβλήθηκε, αν ο γάμος λύθηκε στο πρώτο έτος, με τα 4/5 αυτού, αν ο γάμος λύθηκε μέσα στο δεύτερο έτος, με τα 3/5 αυτού, αν ο γάμος λύθηκε μέσα στο τρίτο έτος, με τα 2/5 αυτού, αν ο γάμος λύθηκε μέσα στο τέταρτο έτος, και με το 1/5 αυτού, αν ο γάμος λύθηκε μέσα στο πέμπτο έτος.

Άρθρο 57

Αναλογική εφαρμογή διατάξεων

Όπου στις διατάξεις του παρόντος για τη φορολογηία των κτήσεων αιτία προίκας ορίζεται ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της φορολογίας των δωρεών, λογίζεται αντίστοιχα αντί της δωρεάς η ποίκα, αντί του δωρητή ο προικοδότης και αντί του δωρεοδόχου ο προικολήπτης.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΡΔΩΝ ΑΠΟ ΛΑΧΕΙΑ

Άρθρο 58

Αντικείμενο, υποκείμενο του φόρου και χρόνος φορολογίας

1. Σε φόρο υποβάλλονται τα κέρδη από λαχεία, λαχειοφόρες ομολογίες και λαχειοφόρες αγορές, τα οποία προκύπτουν από κληρώσεις που γίνονται στην Ελλάδα, καθώς και τα κέρδη από τα προγνωστικά των αγώνων του ποδοσφαίρου (ΠΡΟ-ΠΟ).

2. Υπόχρεος στο φόρο είναι ο δικαιούχος του κέρδους.

3. Η φορολογική υποχρέωση, προκειμένου περί λαχείων, λαχειοφόρων ομολογιών και λαχειοφόρων αγορών, γεννιέται κατά το χρόνο της κλήρωσης και, προκειμένου περί προγνωστικών αγώνων ποδοσφαίρου, κατά το χρόνο της γένεσης της αξίωσης στα κέρδη.

4. Αν αντικείμενο του φόρου είναι κινητό ή ακίνητο ή άλλο περιουσιακό στοιχείο, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αγοραία αξία του, που εξευρίσκεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 9 έως και 18.

Άρθρο 59

Απαλλαγές από το φόρο

Δεν φορολογούνται τα κέρδη από λαχειοφόρες ομολογίες, που με ειδικούς νόμους εξαιρούνται από τη φορολογία.

Άρθρο 60

Υπολογισμός του φόρου

Τα κέρδη που προκύπτουν από:

α) κάθε λαχειοφόρο ομολογία ή κάθε γραμμάτιο λαχείου ή λαχειοφόρου αγοράς, και

β) κάθε στήλη δελτίου προγνωστικών αγώνων ποδοσφαίρου (ΠΡΟ-ΠΟ), ανεξάρτητα από τον αριθμό των δικαιούχων τους, μετά την αφαίρεση

αφορολόγητου ποσού είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών, υποβάλλονται σε φόρο που ορίζεται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

Αν το λαχείο εκδίδεται διαιρεμένο σε περισσότερα από ένα γραμμάτια που φέρουν τον ίδιο αριθμό, καθένα από αυτά τα γραμμάτια θεωρείται για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού ως αυτοτελές λαχείο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΩΝΤΑΙ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Άρθρο 61

Υπόχρεοι σε δήλωση – Δήλωση με επιφύλαξη

Α. Υπόχρεοι σε δήλωση

1. Ο κατά το άρθρο 5 υπόχρεος σε φόρο και σε περίπτωση ανικανότητας αυτού ο νόμιμος αντιπρόσωπός του, υποχρεώνεται σε δήλωση για την περιουσία που αποκτά αιτία θανάτου.

2. Κληρονόμος, βεβαρημένος με κληροδότημα υπό προθεσμία, για το οποίο δεν αναβάλλεται η κτήση του δικαιώματος, αλλά αναστέλλεται η άσκηση αυτού, υποχρεώνεται σε δήλωση του κληροδοτήματος, ενεργώντας για λογαριασμό του κληροδόχου.

3. Στην περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 14 υποχρεώνεται σε δήλωση ο βεβαρημένος για τη διαφορά που προκύπτει υπέρ αυτού λόγω διακοπής της παροχής.

4. Σε περίπτωση θανάτου του υπόχρεου προς δήλωση περιουσιακών στοιχείων, για τα οποία μετατίθεται από το νόμο ο χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, οι κληρονόμοι αυτού έχουν υποχρέωση προς

δήλωση για τα περιουσιακά αυτά στοιχεία και για το φόρο κληρονομίας της αιτία θανάτου κτήσης του αρχικού υποχρέου.

5. Σε σχολάζουσα κληρονομία, υποχρεώνεται σε δήλωση ο κηδεμόνας αυτής. Μετά την αναγνώριση των κληρονόμων, αυτοί υποχρεώνονται σε νέα δήλωση με βάση την οποία ο φόρος εκκαθαρίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 101.

6. Ο εκτελεστής διαθήκης, πριν να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια σύστασης, μετάθεσης ή αλλοίωσης δικαιωμάτων επί αντικειμένων της κτήσης αιτία θανάτου, υποχρεώνεται σε δήλωση, εφόσον δεν υποβλήθηκε αυτή από τους υποχρέους προς δήλωση.

7. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης μετά την επαγωγή της κληρονομίας, σε δήλωση υποχρεώνεται ο σύνδικος, μετά τη ρητή ή σιωπηρή αποδοχή της κληρονομίας από τον πτωχό και εφόσον δεν υποβλήθηκε από αυτόν.

8. Αν αντικείμενα της κτήσης αιτία θανάτου κρίθηκαν μεταγενέστερα, κατόπιν πληρώσεως της αίρεσης ή δικαστικής απόφασης ή συμβιβασμού, ότι ανήκουν σε άλλον από τον αρχικό δικαιούχο, αυτός που από την αιτία αυτή καθίσταται δικαιούχος υποχρεώνεται σε δήλωση, με βάση την οποία ενεργείται νέα εκκαθάριση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

9. Σε περίπτωση θανάτου του υπόχρεου σε δήλωση, υποχρεώνονται να υποβάλουν δήλωση οι κληρονόμοι του.

10. Δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση τα νομικά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης Α` της παραγράφου 1 του άρθρου 25.

Β. Δήλωση με επιφύλαξη

1. Για την πρόληψη των συνεπειών ανακρίβειας ή παράλειψης φορολογικής δήλωσης, ο υπόχρεος σε επίδοση αυτής μπορεί να περιλάβει σε αυτή και στοιχεία φορολογητέας ύλης, για τα οποία διατηρεί αμφιβολίες αν έχει από το νόμο υποχρέωση, κάνοντας ρητή για το λόγο αυτό επιφύλαξη στη δήλωση που επιδίδει Η επιφύλαξη πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη. Κάθε γενική ή αόριστη επιφύλαξη θεωρείται ανύπαρκτη και δεν επιφέρει κανένα αποτέλεσμα.

Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεώνεται να απαντήσει στο φορολογούμενο θετικά ή αρνητικά μέσα σε ένα τρίμηνο από την υποβολή της δήλωσης ως εξής:

α) είτε να δεχθεί την επιφύλαξη και να διαγράψει το ποσό της φορολογητέας ύλης για το οποίο έγινε η επιφύλαξη,

β) είτε να απορρίψει την επιφύλαξη και να γνωστοποιήσει αυτό στο φορολογούμενο με ιδιαίτερη ανακοίνωση, την οποία θα του επιδώσει με απόδειξη ή με την κοινοποιούμενη πράξη που εκδόθηκε μετά από τη διενέργεια ελέγχου. Στην περίπτωση αυτήν, αν δεν επέλθει εξώδικη λύση της διαφοράς, ο φορολογούμενος δικαιούται να ζητήσει από το διοικητικό πρωτοδικείο, είτε με την προσφυγή που ασκεί για τυχόν άλλες διαφορές που προέκυψαν από τον έλεγχο είτε με αυτοτελή αίτηση που υποβάλλεται μέσα στην οριζόμενη προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής, τη διαγραφή του ποσού της φορολογητέας ύλης για την οποία έγινε η επιφύλαξη. Το διοικητικό πρωτοδικείο αποφαίνεται για το αίτημα και τηρείται σε κάθε περίπτωση η ενώπιον αυτού ισχύουσα διαδικασία.

2. Με όμοιο τρόπο μπορεί να γίνει επιφύλαξη στη δήλωση όσον αφορά το χαρακτηρισμό της φορολογητέας ύλης και την υπαγωγή αυτής σε άλλη φορολογία ή σε άλλη κατηγορία ή σε μειωμένο φορολογικό συντελεστή, τις εκπτώσεις από τη φορολογητέα ύλη ή από το φόρο κ.λπ., με ανάλογη εφαρμογή όσων ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο. Ειδικά προκειμένου για την υπαγωγή σε άλλη φορολογία ή κατηγορία, αν γίνει δεκτή η επιφύλαξη, η δήλωση θεωρείται ότι υποβλήθηκε για τη φορολογία ή κατηγορία αυτήν.

3. Η επιφύλαξη κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής δεν συνεπάγεται αναστολή της βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου που αμφισβητείται με αυτήν. Σε περίπτωση αποδοχής των λόγων της επιφύλαξης από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή από το διοικητικό δικαστήριο, ενεργείται Νέα εκκαθάριση του φόρου της δήλωσης και ο επιπλέον φόρος που βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε εκπίπτεται ή συμψηφίζεται με το τυχόν καταβλητέο με βάση οριστικά στοιχεία μεγαλύτερο ποσό εκείνου που δηλώθηκε ή αλλιώς επιστρέφεται.

4. Σε υποθέσεις για τις οποίες ο φορολογούμενος υπέβαλε δήλωση φορολογίας με επιφύλαξη ή ανακάλεσε την αρχική δήλωσή του, η συζήτηση των προσφυγών ή ένδικων μέσων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων προσδιορίζεται κατά προτίμηση μέσα σε τρεις (3) μήνες το αργότερο από τη διαβίβαση του φακέλου στο αρμόδιο δικαστήριο ή από την κατάθεση του ένδικου μέσου.

Άρθρο 62

Προθεσμίες υποβολής δηλώσεων

1. Σε κάθε περίπτωση κατά την οποία υπάρχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης αρχικής ή νέας, αυτή υποβάλλεται:

α) μέσα σε έξι (6) μήνες αν ο κληρονομούμενος απεβίωσε στην ημεδαπή και

β) μέσα σε ένα (1) έτος, αν ο κληρονομούμενος απεβίωσε στην αλλοδαπή ή αν ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος διέμενε στην αλλοδαπή κατά το χρόνο θανάτου του κληρονομουμένου. Στις περιπτώσεις αυτές, αν ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος πάρει στην κατοχή του τα κληρονομιαία αντικείμενα μέσα στους πρώτους έξι (6) μήνες της ετήσιας προθεσμίας, η προθεσμία του έτους μειώνεται σε έξι (6) μήνες, από την κατάληψη των περιουσιακών αυτών στοιχείων.

Άρθρο 63

Έναρξη προθεσμίας δήλωσης

1. Οι προθεσμίες που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, υπολογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 241 έως και 246 του Α.Κ.

2. Η προθεσμία για την υποβολή δήλωσης αρχίζει:

α) από το χρόνο θανάτου του κληρονομουμένου, για τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους,

β) από τη δημοσίευση της διαθήκης, για τους εκ διαθήκης κληρονόμους ή κληροδόχους,

γ) από το χρόνο που ορίζεται κάθε φορά στα άρθρα 7 και 8,

δ) από τη δημοσίευση στον τύπο της τελεσίδικης απόφασης που κηρύσσει την αφάνεια, σε περίπτωση αφάνειας,

ε) από το χρόνο που έλαβαν γνώση του διορισμού τους οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι κηδεμόνες κληρονομίας, οι εκτελεστές διαθήκης και οι σύνδικοι πτωχεύσεων,

στ) από την αναγνώρισή τους οι κληρονόμοι, σε περίπτωση σχολάζουσας κληρονομίας,

ζ) από το θάνατο του υπόχρεου σε δήλωση, αν αυτός δεν υπέβαλε δήλωση.

Άρθρο 64

Παράταση προθεσμιών για δήλωση

1. Με απόφαση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί οι προθεσμίες της παραγράφου 1 του άρθρου 62 να παραταθούν για αποχρώντες λόγους μέχρι τρεις (3) μήνες κατά ανώτατο όριο από τη νόμιμη λήξη τους, μετά από αίτηση του υπόχρεου σε δήλωση, η οποία υποβάλλεται μέχρι την κοινοποίηση της πράξης του άρθρου 76 και πάντως όχι σε χρόνο μεταγενέστερο των τριών (3) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 62.

2. Προθεσμίες που ορίζονται από τις κείμενες φορολογικές διατάξεις, για την υποβολή φορολογικών δηλώσεων, μπορούν να παρατείνονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, είτε για ολόκληρη τη χώρα είτε για τμήματα αυτής, όταν συντρέχει λόγος ανώτερης βίας.

Άρθρο 65

Εκπρόθεσμες δηλώσεις

1. Ο υπόχρεος κληρονόμος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει εκπρόθεσμη δήλωση μέχρι την επίδοση σε αυτόν των πράξεων του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Μετά την επίδοση της πράξης του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας στον υπόχρεο, μπορεί να υποβληθεί εκπρόθεσμη δήλωση για κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία, τα οποία δεν είχαν

περιληφθεί στην πράξη.

Άρθρο 66

Αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας

1. Αρμόδιος για την αποδοχή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της κατοικίας του κληρονομουμένου.

2. Αν ο κληρονομούμενος είχε την κατοικία του στην αλλοδαπή και απεβίωσε στην Ελλάδα, αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας είναι εκείνος στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου απεβίωσε ο κληρονομούμενος.

3. Αν ο κληρονομούμενος δεν κατοικούσε ούτε απεβίωσε στην Ελλάδα, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας Κατοίκων Εξωτερικού ή αυτός που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

4. Με αίτηση του υπόχρεου σε φόρο ή και οίκοθεν μπορεί για ορισμένη υπόθεση και για αποχρώντα λόγο να ορίζεται, είτε πριν είτε μετά την υποβολή δήλωσης, αντί του αρμόδιου κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού, άλλος Αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, για την αποδοχή της δήλωσης καθώς και για τη βεβαίωση του φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ο ορισμός άλλου προϊσταμένου δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας γίνεται με απόφαση του προϊσταμένου της οικείας Οικονομικής Επιθεώρησης ή του Υπουργού Οικονομικών, εφόσον ο αρμόδιος κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού και ο άλλος, που ορίζεται αρμόδιος, προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υπάγονται αντίστοιχα στην αρμοδιότητα της αυτής Οικονομικής Επιθεώρησης ή στην αρμοδιότητα διαφορετικών Οικονομικών Επιθεωρήσεων.

Άρθρο 67

Περιεχόμενο της δήλωσης κληρονομιών

1. Στη δήλωση, η οποία συντάσσεται σε έντυπο που παρέχεται δωρεάν από την Υπηρεσία, αναγράφονται λεπτομερώς, εκτός από τις άλλες λεπτομέρειες που είναι αναγκαίες για τον καθορισμό του φόρου και τα ακόλουθα:

α) Πλήρη τα στοιχεία του κληρονομουμένου, όλων των κληρονόμων ή κληροδόχων και αυτού που δηλώνει.

β) Τα στοιχεία της διαθήκης, εφόσον ο κληρονομούμενος κατέλειπε διαθήκη.

γ) Τα αντικείμενα, είτε φορολογούνται είτε όχι, της κληρονομίας, της κληρονομικής μερίδας και κληροδοσίας με προσδιορισμό του είδους και της αξίας καθενός από αυτά και ακόμη προκειμένου:

αα) για ακίνητα, η τοποθεσία, η νόμιμη αιτία και ο τίτλος κτήσης αυτών από τον κληρονομούμενο και, αν αυτά είναι εκμισθωμένα, το συμφωνημένο μηνιαίο μίσθωμα και το μισθωτήριο συμβόλαιο που τυχόν υπάρχει,

ββ) για κινητά, ο τόπος στον οποίο αυτά βρίσκονται κατά το χρόνο θανάτου του κληρονομουμένου και, όταν αυτά είναι ασφαλισμένα κατά κινδύνων κλοπής ή πυρκαγιάς και λοιπών κινδύνων, πρέπει να αναγράφονται τα

στοιχεία του σχετικού ασφαλιστηρίου συμβολαίου και η αξία που συμφωνήθηκε σε αυτό,

γγ) για απαιτήσεις, η χρονολογία και το είδος των τίτλων, τα ονόματα και η κατοικία των οφειλετών και τα οφειλόμενα ποσά για το κεφάλαιο, καθώς και για τους τόκους που οφείλονται μέχρι το θάνατο του κληρονομουμένου.

Στην αρχική δήλωση αναγράφονται, χωρίς να προσδιορίζεται η αξία αυτών, και τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία μετατίθεται ο χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 7, καθώς και εκείνα για τα οποία μετατέθηκε ο χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, με απόφαση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

δ) Οι δωρεές εν ζωή και οι γονικές παροχές που έγιναν από τον κληρονομούμενο προς τους κληρονόμους και κληροδόχους, καθώς και οι προίκες που συστάθηκαν υπέρ αυτών.

ε) Τα χρέη και βάρη της κληρονομίας.

στ) Οι επικαρπίες τις οποίες ασκούσε ο κληρονομούμενος.

ζ) Βεβαίωση αυτού που υποβάλλει τη δήλωση ότι, από όσο γνωρίζει, στη δήλωση περιλαμβάνεται όλη η κινητή και ακίνητη περιουσία, η οποία περιέρχεται στον υπόχρεο, καθώς και όλες οι δωρεές, γονικές παροχές και προίκες που συστάθηκαν προς αυτόν.

η) Ο αριθμός φορολογικού μητρώου του υπόχρεου σε φόρο και του κληρονομούμενου.[53]

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται λεπτομερέστερα το περιεχόμενο της δήλωσης και τα έγγραφα που επισυνάπτονται σε αυτήν.

2. Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας, του υπόχρεου σε φόρο ή του νόμιμου αντιπροσώπου ή του αντικλήτου αυτού, που δηλώθηκε, καθώς και κάθε μεταβολή στο πρόσωπο του νόμιμου αντιπροσώπου ή του αντικλήτου πρέπει να γνωστοποιείται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση και εγγράφως προς τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Σε περίπτωση παράλειψης της γνωστοποίησης αυτής, οι πράξεις/και οι προσκλήσεις ή ανακοινώσεις του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας

[53] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

κοινοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

3. Με τη δήλωση οι υπόχρεοι κληρονόμοι διορίζουν αντίκλητο, ο οποίος έχει την κατοικία του στην έδρα του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Αυτός που επιμελείται την επίδοση πράξης ή οποιουδήποτε άλλου εγγράφου σχετικού με την υπόθεση, για την οποία η δήλωση, και όταν υπάρχει αντίκλητος, αναζητεί πρώτα αυτόν που δήλωσε ή το νόμιμο αντιπρόσωπό του για την επίδοση. Σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να προβληθεί ακυρότητα της επίδοσης από το γεγονός ότι αυτή έγινε στον αντίκλητο που έχει διορισθεί.

Άρθρο 68

Τρόπος υποβολής της δήλωσης

1. Η δήλωση υποβάλλεται με κατάθεση στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας από τους υποχρέους κατά το άρθρο 61 ή από τους πληρεξουσίους αυτών και υπογράφεται από αυτούς ενώπιον του αρμόδιου υπαλλήλου που την παραλαμβάνει.

2. Η δήλωση οποιουδήποτε υποχρέου μπορεί να επιδοθεί στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και με δικαστικό επιμελητή, στην περίπτωση όμως αυτήν το γνήσιο της υπογραφής των υποχρέων ή των πληρεξουσίων, καθώς και η τυχόν αδυναμία υπογραφής, βεβαιώνονται ατελώς από οποιαδήποτε διοικητική αρχή, με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία η δήλωση υπογράφεται από πληρεξούσιο δικηγόρο, οπότε αρκεί η αναγραφή των στοιχείων της επαγγελματικής ταυτότητάς του.

3. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση αδυνατεί να την υπογράψει, η αδυναμία αυτή βεβαιώνεται έγγραφα και ενυπόγραφα στη δήλωση από τον αρμόδιο υπάλληλο που την παραλαμβάνει.

4. Η πληρεξουσιότητα για την υποβολή της δήλωσης μπορεί να δοθεί και με απλή επιστολή, η οποία θεωρείται ατελώς για το γνήσιο της υπογραφής του αντιπροσωπευομένου από οποιαδήποτε διοικητική αρχή.

5. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση διαμένει εκτός της περιφέρειας της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, η δήλωση μπορεί να υποβληθεί στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του τόπου διαμονής του.

6. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση διαμένει στην αλλοδαπή, η δήλωση μπορεί να υποβληθεί στο οικείο Ελληνικό Προξενείο.

7. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων, οι αρχές που παραλαμβάνουν τις δηλώσεις έχουν υποχρέωση να τις καταχωρούν την ίδια ημέρα στο οικείο υπηρεσιακό πρωτόκολλο και να τις αποστέλλουν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με απόδειξη στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Ως ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης στην περίπτωση αυτή λογίζεται η αναγραφόμενη στη δήλωση ημερομηνία καταχώρισης στο υπηρεσιακό πρωτόκολλο της αρχής που την παραλαμβάνει.

8. Αυτός που παραλαμβάνει τη δήλωση υποχρεώνεται να χορηγεί σε αυτόν που την υποβάλλει απόδειξη παραλαβής.

Άρθρο 69

Συμπλήρωση ελλείψεων δήλωσης και προσκόμιση εγγράφων που πρέπει να επισυνάπτονται – Διόρθωση λογιστικών λαθών δήλωσης

1. Αν η δήλωση δεν έχει την υπογραφή εκείνου που δηλώνει ή δεν καθίσταται δυνατόν να προσδιορισθεί από αυτήν το αντικείμενο της φορολογικής υποχρέωσης, κατά το ποσό ή το είδος αυτής, ή λείπουν τα στοιχεία εκείνου που δηλώνει ή τα έγγραφα που πρέπει να επισυνάπτονται, αυτός που δήλωσε καλείται με απόδειξη από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, να προσέλθει μέσα σε τακτή εύλογη προθεσμία για την υπογραφή ή τη συμπλήρωση της δήλωσης ή την προσκόμιση των εγγράφων που λείπουν.

2. Αν ο υπόχρεος δεν προσέλθει μέσα στην προθεσμία που τάχθηκε, ή, όταν προσέλθει, δεν αναγνωρίσει και δεν υπογράψει τη δήλωση ή δεν συμπληρώσει αυτήν όσον αφορά στον προσδιορισμό του αντικειμένου της φορολογικής υποχρέωσης, η δήλωση θεωρείται ότι δεν έγινε εν όλω ή εν

μέρει.

3. Αν δεν προσκομισθούν τα έγγραφα που λείπουν μέχρι την έκδοση της οικείας πράξης, ο φόρος που αναλογεί υπολογίζεται χωρίς να ληφθούν υπόψη τα στοιχεία τα οποία επικαλούνται με τα έγγραφα αυτά και η δήλωση θεωρείται ως ανακριβής.

4. Οποιαδήποτε λογιστικά λάθη των δηλώσεων είτε κατά την περιγραφή ή την απαρίθμηση ή τον υπολογισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, που δηλώθηκαν, είτε κατά τον υπολογισμό του φόρου, διορθώνονται μέσα σε μια πενταετία από την υποβολή της δήλωσης

από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, οίκοθεν ή μετά από αίτηση του φορολογουμένου.

Ο φόρος που αναλογεί επιπλέον, βεβαιώνεται χωρίς πρόσθετο, ενώ ο φόρος που βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε επιπλέον, εκπίπτεται ή επιστρέφεται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

5. Αν τα λογιστικά λάθη της δήλωσης επαναληφθούν στην πράξη και αυτή έχει καταστεί οριστική λόγω μη άσκησης προσφυγής, η διόρθωση αυτών ενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 99.

Άρθρο 70

Αρνητικές δηλώσεις

Αν ο υπόχρεος υποβάλει δήλωση που δεν καταλείπει φορολογητέα ύλη, δεν θεωρείται ότι παρέλειψε την υποβολή δήλωσης, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 75, ως προς τα στοιχεία που δεν δηλώθηκαν παντελώς.

Άρθρο 71

Δηλώσεις για έκπτωση χρεών

Χρέη και βάρη της κτήσης αιτία θανάτου, που δηλώνονται με συμπληρωματική εκπρόθεσμη δήλωση μαζί με νέα στοιχεία του ενεργητικού αυτής, μετά την πάροδο της προθεσμίας της παραγράφου 5 του άρθρου 21, εκπίπτονται μόνο μέχρι το ποσό της αξίας των νέων στοιχείων του ενεργητικού που περιλαμβάνονται στη δήλωση αυτήν.

Άρθρο 72

Ανάκληση δηλώσεων

1. Επιτρέπεται η εν όλω ή εν μέρει ανάκληση της δήλωσης, που υποβλήθηκε από τον φορολογούμενο, λόγω ουσιώδους πλάνης περί τα πράγματα που αποδεικνύεται προσηκόντως ή λόγω εσφαλμένης ερμηνείας των διατάξεων του νόμου αυτού. Η ανάκληση της δήλωσης δεν μπορεί να αφορά την αξία των αντικειμένων της κληρονομίας.[54]

---

[54] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

2. Η ανάκληση της δήλωσης μπορεί να γίνει μέχρι και το στάδιο της διοικητικής επίλυσης της διαφοράς ή την ανακοίνωση για την ειλικρίνεια της δήλωσης Μετά το στάδιο αυτό η ανάκληση της δήλωσης μπορεί να γίνει σε κάθε στάση της δίκης ενώπιον οποιουδήποτε διοικητικού δικαστηρίου.[55]

3. Για το αποδεκτό ή μη της ανάκλησης, που έγινε μέχρι και το στάδιο της διοικητικής επίλυσης της διαφοράς ή την ανακοίνωση για την ειλικρίνεια της δήλωσης, αποφαίνεται ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας Οικονομικής υπηρεσίας με αιτιολογημένη απόφασή του η οποία κοινοποιείται στον υπόχρεο. Κατά της απόφασης αυτής μπορεί να ασκηθεί προσφυγή και λοιπά ένδικα μέσα.[56]

4. Σε περίπτωση υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης ως προς την περιγραφή μεταβιβασθέντος ακινήτου μετά την οριστική περαίωση της υπόθεσης ή μετά την πάροδο της προθεσμίας των είκοσι (20) ημερών, που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 5 της ενότητας Β του άρθρου 10, από τον υπόχρεο σε φόρο ή τους ειδικούς ή καθολικούς διαδόχους αυτού, επιβάλλεται φόρος για την κατά το χρόνο της υποβολής της συμπληρωματικής δήλωσης επιπλέον αξία. Δεν επιβάλλεται φόρος αν η διαφορά μεταξύ της έκτασης, όπως αυτή προσδιορίστηκε οριστικά και της πραγματικής που προκύπτει μετά από νεότερη καταμέτρηση, δεν υπερβαίνει το ποσοστό 2% αυτής που οριστικά προσδιορίστηκε και η αξία του ποσοστού αυτού δεν υπερβαίνει τα χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ.[57]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’

ΕΛΕΓΧΟΣ – ΕΞΩΔΙΚΗ ΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

Άρθρο 73

Ελεγκτική αρμοδιότητα του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας

1. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ελέγχει την ακρίβεια των δηλώσεων που υποβάλλονται και ερευνά για την ανεύρεση των υποχρέων, οι οποίοι παρέλειψαν να υποβάλουν δήλωση.

---

[55]Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[56]Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[57]Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

2. Κατά την ενάσκηση των καθηκόντων του ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δικαιούται:

α) Να καλεί το φορολογούμενο να δώσει μέσα σε εύλογη τακτή προθεσμία κάθε πληροφορία και διευκρίνιση και να προσκομίσει κάθε στοιχείο χρήσιμο για τον καθορισμό της φορολογητέας ύλης.

β) Να ζητά οποιεσδήποτε πληροφορίες και οποιαδήποτε στοιχεία κρίνει αναγκαία από κάθε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή και από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Ο φορολογούμενος και τα πιο πάνω πρόσωπα υποχρεώνονται να παρέχουν χωρίς υπαίτια βραδύτητα τις πληροφορίες που ζητούνται και να θέτουν στη διάθεση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για έλεγχο όλα τα βιβλία τους ή οποιαδήποτε άλλα έγγραφα.

γ) Να ενεργεί με τα όργανά του οποιαδήποτε θεωρεί ενδεδειγμένη έρευνα και επιτόπια εξέταση των πραγμάτων ή έλεγχο, να ελέγχει όλα τα βιβλία και στοιχεία που επιβάλλονται από το νόμο ή τηρούνται προαιρετικά. Αν για την εξέταση ή τον έλεγχο είναι απαραίτητες ειδικές γνώσεις ή ιδιάζουσα εμπειρία, να ενεργεί και με άλλα πρόσωπα, τα οποία υποχρεώνονται να παραδίδουν στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ειδική έκθεση, που έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα.

3. Κατ` εξαίρεση, αν μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων που δηλώθηκαν εμπρόθεσμα περιλαμβάνονται και ακίνητα, ο προσδιορισμός της αγοραίας αξίας τους μπορεί να γίνεται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και προσωρινά με βάση τα συγκριτικά στοιχεία που έχει, τα βιβλία τιμών που τηρεί ή και άλλα τυχόν στοιχεία που θα αποκτήσει.

Αν η αξία για τα ακίνητα που δηλώθηκε συμπίπτει με την αγοραία αξία τους, η υπόθεση περαιώνεται ως ειλικρινής, αν δεν συμπίπτει, ο φορολογούμενος μπορεί, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία έξι (6) μηνών από την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης, να υποβάλει συμπληρωματική δήλωση σύμφωνη με την αξία που προσδιόρισε ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτήν και εφόσον όλα τα υπόλοιπα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση είναι ακριβή, η συμπληρωματική δήλωση θεωρείται ειλικρινής και δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος και πρόστιμο.

Αν δεν υποβληθεί συμπληρωματική δήλωση μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο αυτήν ή αν τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση είναι ανακριβή, ο προσδιορισμός της αγοραίας αξίας των ακινήτων

γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2, χωρίς να δεσμεύεται ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας από την προσωρινή αξία που ο ίδιος προσδιόρισε.

Η διαδικασία της υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης μπορεί να αφορά ορισμένο ή ορισμένα μόνο από τα ακίνητα που έχουν δηλωθεί.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ανατίθεται η διενέργεια ελέγχου για τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης ορισμένης υπόθεσης ή υποθέσεων σε άλλον από τον καθ` ύλη και κατά τόπο αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

5. Ο αρμόδιος οικονομικός επιθεωρητής μπορεί να διατάσσει επανέλεγχο σε οποιαδήποτε φορολογική υπόθεση, με υπαλλήλους της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή άλλους υπαλλήλους των δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών, που εποπτεύονται από αυτόν και οι οποίοι μετακινούνται για το σκοπό αυτόν με απόφασή του.

6. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας κατά τόπο δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, προκειμένου για συμβολαιογραφικά έγγραφα που αφορούν δικαιοπραξία σε ακίνητα, προβαίνει στον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων, αγοραίας ή αντικειμενικής κατά περίπτωση, για τον υπολογισμό των αμοιβών των δικηγόρων και των δικαιωμάτων των συμβολαιογράφων και υποθηκοφυλάκων.

7. Σε περίπτωση υποβολής τίτλου για μεταγραφή μετά από παρέλευση έτους τουλάχιστον από τη σύνταξή του, τα αναλογικά κατά περίπτωση δικαιώματα που είναι καταβλητέα για τη μεταγραφή, υπολογίζονται με βάση την πραγματική αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται ή του εμπράγματου δικαιώματος επί ακινήτου, όπως αυτά περιγράφονται στον τίτλο που μεταγράφεται, κατά το χρόνο της μεταγραφής. Στις περιπτώσεις αυτές ο προσδιορισμός της αξίας του μεταβιβαζόμενου γίνεται με βάση ειδική έκθεση εκτίμησης του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που εκδίδεται μετά από αίτηση του υποθηκοφύλακα.

8. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας με αίτησή του μπορεί να ζητήσει από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών την εκτίμηση της αγοραίας αξίας των ακόλουθων περιουσιακών στοιχείων, εφόσον αυτά αποτελούν αντικείμενο φορολογίας:

α) των ακινήτων καθώς και των εμπράγματων σε αυτά δικαιωμάτων,

β) των μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο μετοχών ή λοιπών τίτλων κινητών αξιών ανωνύμων εταιριών ή συμμετοχών σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς και

γ) λοιπών κινητών μεγάλης αξίας καθώς και έργων τέχνης ή συλλογών αντικειμένων αξίας κλπ.

Οι ορκωτοί εκτιμητές επιλαμβάνονται του έργου τους και μετά από αίτηση του υπόχρεου σε φόρο ή μετά από προδικαστική απόφαση δικαστηρίου. Το πόρισμα του ελέγχου των εκτιμητών επέχει θέση έκθεσης πραγματογνωμοσύνης.

Όταν το πρόσωπο που είναι υπόχρεο σε φόρο ζητήσει από ορκωτό εκτιμητή την εκτίμηση των αντικειμένων της φορολογίας και εφόσον αποδεχθεί στο σύνολό του το πόρισμα αυτού και περιλάβει στη δήλωσή του, που θα υποβληθεί στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία, την αξία που καθορίστηκε από τον εκτιμητή, επισυνάπτοντας στη δήλωση και τη σχετική έκθεση εκτίμησης, απαλλάσσεται από τον πρόσθετο φόρο λόγω τυχόν ανακρίβειας της δήλωσης, που επιμεριστικά αναλογεί στα στοιχεία που εκτιμήθηκαν, καθώς και από κάθε πρόστιμο ή άλλη κύρωση λόγω της ανακρίβειας αυτής.

Στις περιπτώσεις που το Δημόσιο προσφεύγει στο Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών για εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων, απαλλάσσεται από την καταβολή δαπάνης εκτίμησης.

Άρθρο 74

Έκθεση ελέγχου

Για κάθε έλεγχο ή άλλη έρευνα που γίνεται από τα όργανα του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή άλλα νόμιμα εξουσιοδοτημένα όργανα, συντάσσεται από αυτόν που ενήργησε τον έλεγχο ή την έρευνα λεπτομερής και εμπεριστατωμένη έκθεση, η οποία θεωρείται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που αποδέχεται το αποτέλεσμα του ελέγχου, ο οποίος σε κάθε περίπτωση μπορεί να διατάσσει τη διενέργεια επανελέγχου.

Άρθρο 75

Πρόσθετοι φόροι

Ισχύουν οι σχετικές διατάξεις του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179Α`/11.9.1997).

Άρθρο 76

Αρχικές πράξεις

1. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, αφού λάβει υπόψη την έκθεση ελέγχου και τα λοιπά στοιχεία που συγκεντρώνονται, εκδίδει πράξη καταλογισμού του φόρου που βαρύνει τον υπόχρεο επιπλέον αυτού που προκύπτει από τη δήλωση και του πρόσθετου φόρου σύμφωνα με το άρθρο 75.

2. Δεν εκδίδεται πράξη, αν η δήλωση κρίθηκε ειλικρινής ή το ποσό του φόρου δεν υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες (2.000) δραχμές κατά κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα του εντύπου της πράξης.

Άρθρο 77

Μερικές και συμπληρωματικές πράξεις

1. Αν είναι δυσχερής ο καταλογισμός του φόρου που βαρύνει τον υπόχρεο με μία πράξη λόγω μη ολοκλήρωσης του ελέγχου, εκδίδεται μερική πράξη που αφορά τα στοιχεία που ελέγχθηκαν, με τη ρητή διατύπωση σ` αυτήν της επιφύλαξης για έκδοση συμπληρωματικής πράξης για τα λοιπά στοιχεία,

σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο.

2. Εκδοση συμπληρωματικής πράξης επιτρέπεται:

α) αν μετά την έκδοση της αρχικής πράξης διαπιστώθηκε η ύπαρξη στοιχείων που δεν περιλήφθηκαν σ` αυτήν,

β) αν εκδόθηκε μερική πράξη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1,

γ) αν η αίτηση για έκπτωση χρεών κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 21 ή η δήλωση του άρθρου 71 υποβλήθηκαν μετά την κοινοποίηση της αρχικής πράξης,

δ) αν ο υπάλληλος που έκανε τον έλεγχο ή ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας τιμωρήθηκε πειθαρχικά σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση δ` της παραγράφου 3 του άρθρου 102.

3. Η συμπληρωματική πράξη εκδίδεται για το σύνολο της φορολογητέας ύλης που περιλαμβάνεται στην αρχική και στη συμπληρωματική πράξη. Από το ποσό του φόρου που αναλογεί στο άθροισμα της φορολογητέας ύλης, εκπίπτεται το ποσό του φόρου το οποίο καθορίστηκε με την πράξη που

προηγήθηκε.

4. Η προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων κατά συμπληρωματικής πράξης αφορά μόνο τη φορολογητέα ύλη που προστίθεται με την πράξη αυτήν.

Άρθρο 78

Διόρθωση λογιστικών λαθών μη οριστικών πράξεων

Σε περίπτωση έκδοσης πράξης καταλογισμού φόρου, αντα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που δηλώθηκαν περιληφθούν στην πράξη όπως στη δήλωση ή αν ο φόρος υπολογισθεί σ` αυτή σύμφωνα με τα λογιστικά λάθη της δήλωσης ή αν συμβούν νέα λάθη στην πράξη, εφόσον η πράξη δεν έχει γίνει οριστική, εκδίδεται νέα διορθωτική πράξη του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας αυτεπάγγελτα ή μετά από αίτηση του φορολογουμένου, εφόσον όμως ασκήθηκε προσφυγή, η διόρθωση γίνεται από το διοικητικό δικαστήριο.

Άρθρο 79

Επίδοση πράξεων και λοιπών εγγράφων

1. Οι πράξεις και προσκλήσεις του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, επιδίδονται κατά τις περί επιδόσεων διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

2. Με την πράξη του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας επιδίδεται στον υπόχρεο και αντίγραφο της έκθεσης ελέγχου, στην οποία στηρίχθηκε αυτή.

3. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν εκδίδεται πράξη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 76, αποστέλλεται ταχυδρομικά στο

φορολογούμενο σχετική ανακοίνωση, στην οποία αναγράφεται η ημερομηνία καταχώρισης αυτής σε ειδικό βιβλίο που τηρείται ημερολογιακά.

Άρθρο 80

Εξώδικη λύση φορολογικών διαφορών

1. Μέσα στην προθεσμία για άσκηση προσφυγής κατά της πράξης που κοινοποιήθηκε, μπορεί να ζητηθεί με το δικόγραφο αυτής ή και με ιδιαίτερο έγγραφο ή εξώδικη λύση της φορολογικής διαφοράς για όλα ή για μερικά μόνο στοιχεία του ενεργητικού ή του παθητικού.

2. Οταν υποβληθεί πρόταση εξώδικης λύσης της διαφοράς, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας καλεί με απόδειξη το φορολογούμενο να προσέλθει σε τακτή ημερομηνία για τη συζήτησή της.

3. Για τη συζήτηση της πρότασης για την εξώδικη λύση της διαφοράς και την υπογραφή του οικείου πρακτικού από πληρεξούσιο του φορολογουμένου, πρέπει να προσάγεται ειδική έγγραφη πληρεξουσιότητα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 68.

4. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, αφού λάβει υπόψη τα στοιχεία του φακέλου, αυτά που ο φορολογούμενος προσκομίζει, αυτά που αναπτύσσει προφορικώς ή εγγράφως καθώς και κάθε άλλο στοιχείο σχετικό, εφόσον κρίνει ότι το αίτημα του φορολογουμένου είναι βάσιμο εν όλω ή εν μέρει, μπορεί να αποδεχθεί αναλόγως τροποποίηση ή ακύρωση της πράξης για όλα ή για μερικά στοιχεία αυτής και να περιορίσει τον πρόσθετο φόρο, στα ποσοστά που προβλέπουν οι διατάξεις του ν. 2523/1997.

5. Αν οι απόψεις του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και του φορολογουμένου συμπέσουν, συντάσσεται γι` αυτό πρακτικό, που περιέχει την αξία των στοιχείων, στα οποία επήλθε σύμπτωση απόψεων, το ποσοστό του πρόσθετου φόρου καθώς και σύντομη αιτιολόγηση της κρίσης του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Το πρακτικό αυτό, που υπογράφεται από τα δύο μέρη, έχει τα αποτελέσματα αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, η δε διαφορά θεωρείται ότι επιλύθηκε εν όλω ή εν μέρει κατά περίπτωση με την άμεση υποβολή σχετικής δήλωσης από το φορολογούμενο και η προσφυγή που ασκήθηκε θεωρείται ότι δεν έγινε ή ισχύει μόνο για τα στοιχεία για τα οποία δεν επιτεύχθηκε εξώδικη λύση της διαφοράς.

6. Αν δεν συμπέσουν οι απόψεις προϊσταμένου δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και φορολογουμένου ή αν δεν προσέλθει ο φορολογούμενος κατά την ημερομηνία που ορίσθηκε, ματαιώνεται ο συμβιβασμός, συντάσσεται και

υπογράφεται στο τέλος της αίτησης ή προσφυγής σχετική πράξη και συνεχίζεται η διαδικασία εκδίκασης της προσφυγής.

7. Αντίγραφο του πρακτικού της διοικητικής επίλυσης της διαφοράς παραδίδεται στον υπόχρεο. Το πρακτικό αυτό επέχει και θέση ατομικής ειδοποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’

ΚΑΤΑΒΟΛΗ, ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 81

Βεβαίωση και τίτλοι βεβαίωσης του φόρου

1. Ο φόρος που αναλογεί στις κτήσεις αιτία θανάτου βεβαιώνεται στη δημόσια οικονομική υπηρεσία που είναι αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος του υπόχρεου σε φόρο.

2. Αν ο υπόχρεος σε φόρο είναι κάτοικος εξωτερικού, ο οικείος φόρος βεβαιώνεται στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία Κατοίκων Εξωτερικού.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από 10 Μαρτίου 2000.

3. Ο φόρος βεβαιώνεται με βάση:

α) τις δηλώσεις που υποβάλλονται,

β) τις πράξεις των άρθρων 76 και 77, εφόσον παρήλθε άπρακτη η προθεσμία άσκησης προσφυγής κατ` αυτών,

γ) τις νέες εκκαθαρίσεις κατά τα άρθρα 100 και 101,

δ) τις οριστικές αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων.

4. Οι κύριοι και πρόσθετοι δημόσιοι φόροι και δικαιώματα υπέρ τρίτων, που προκύπτουν με βάση οποιοδήποτε τίτλο, βεβαιώνονται καθένας χωριστά κατά δικαιούχο, στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία. Οι φόροι υπέρ δήμων και κοινοτήτων και νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας, που περιέχονται

στο δημόσιο φόρο, καθώς και τα δικαιώματα υπέρ τρίτων αποδίδονται, όπως ειδικότερα καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

Η βεβαίωση γίνεται με ατομικό φύλλο βεβαίωσης, ο τύπος και το περιεχόμενο του οποίου ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Αν δεν έχει επιτευχθεί διοικητική επίλυση της διαφοράς σε πράξη επιβολής φόρου κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών, που έχει κοινοποιηθεί, αλλά ασκήθηκε εμπρόθεσμη προσφυγή από το φορολογούμενο βεβαιώνεται αμέσως ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί του αμφισβητούμενου φόρου (κύριου, πρόσθετων και κάθε άλλης προσαύξησης) που ορίζεται με την πράξη. Το ποσό που βεβαιώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω εδαφίου, εισπράτεται σε έξι (6) ίσες μηνιαίες δόσεις, με τον περιορισμό ότι κάθε δόση δεν θα είναι μικρότερη των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών, εκτός της τελευταίας. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου από τη βεβαίωση μήνα και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των μηνών που ακολουθούν. Με την έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου βεβαιώνεται ή διαγράφεται κατά περίπτωση η διαφορά του φόρου, που προκύπτει με βάση

την απόφαση αυτήν.

6. Σε περίπτωση που η αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία καθορίσει οριστικά αξία μεγαλύτερη από την αξία του αντικειμένου κάθε σύμβασης που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, εκτός από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται από το ν.δ. 4114/1960 (ΦΕΚ 164 Α), η διαφορά μεταξύ

του δικαιώματος υπέρ του Ταμείου Νομικών που καταβλήθηκε στο συμβολαιογραφείο και εκείνου που προκύπτει από τον οριστικό προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας συνεισπράπεται με τη διαφορά του

οικείου φόρου.

7. Η βεβαίωση των οικείων φόρων, προστίμων και δικαιωμάτων, με τους κάθε φύσεως πρόσθετους και υπέρ τρίτων, ενεργείται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από τη λήξη του μήνα μέσα στον οποίο αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης. Η παράλειψη της βεβαίωσης μέσα στην προθεσμία αυτή συνιστά πειθαρχικό αδίκημα και επισύρει κατά των υπευθύνων τις ποινές που προβλέπονται από το ν.2683/1999 (ΦΕΚ 19 Α). Ανεξάρτητα από όσα ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο, η βεβαίωση μπορεί να γίνει και μετά την πάροδο της τρίμηνης προθεσμίας και όχι πέρα από τρία (3) έτη από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης.

8. Δεν ενεργείται βεβαίωση στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες τίτλων είσπραξης για έσοδα του Δημοσίου καθώς και για έσοδα νομικών προσώπων ή τρίτων, εφόσον το ποσό που οφείλεται κατά οφειλέτη δεν υπερβαίνει τις εννιά χιλιάδες (9.000) δραχμές.

Άρθρο 82

Καταβολή φόρου κτήσεων αιτία θανάτου

1. Ο φόρος που βεβαιώνεται:[58]

α) Μετά από δήλωση ή πράξη προσδιορισμού φόρου που έγινε οριστική λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, καταβάλλεται σε είκοσι τέσσερις (24) ίσες διμηνιαίες δόσεις.[59]

β) Μετά από διοικητική επίλυση της διαφοράς και την καταβολή του ενός πέμπτου (1/5), το υπόλοιπο καταβάλλεται σε είκοσι τέσσερις (24) ίσες διμηνιαίες δόσεις[60]

γ) Μετά από απόφαση διοικητικού δικαστηρίου ή δικαστικό συμβιβασμό, καταβάλλεται σε έξι (6) ίσες διμηνιαίες δόσεις.[61]

Στις ανωτέρω περιπτώσεις κάθε δόση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πεντακοσίων (500) ευρώ, εκτός της τελευταίας, και η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση ή την υπογραφή του πρακτικού και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των διμήνων που ακολουθούν.[62]

Αν ο υπόχρεος σε φόρο είναι ανήλικος κατά το χρόνο απόκτησης του τίτλου βεβαίωσης του φόρου, ο αριθμός των δόσεων, που ορίζεται στα προηγούμενα

---

[58] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[59] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[60] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[61] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[62] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

εδάφια, διπλασιάζεται. Ο διπλασιασμός του αριθμού των δόσεων δεν ισχύει για τις κτήσεις αιτία δωρεάς η γονικής παροχής.[63]

2. Αν ο υπόχρεος καταβάλει το σύνολο του αναλογούντος κύριου και πρόσθετου φόρου, σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στην περίπτωση α` της προηγούμενης παραγράφου, μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης μηνιαίας δόσης, ανεξάρτητα από το ύψος αυτού, παρέχεται έκπτωση κατά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%). Το ίδιο ποσοστό εκπίπτεται, αν ο υπόχρεος καταβάλει το σύνολο του ποσού που προκύπτει από διοικητική επίλυση της διαφοράς μέσα στην προθεσμία πληρωμής του ενός πέμπτου (1/5) αυτού.

3. Σε κινητές αξίες και λοιπά κινητά γενικά πράγματα, που έχουν κατατεθεί σε τράπεζες και λοιπά νομικά ή φυσικά πρόσωπα, ο φόρος που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία τους καταβάλλεται πριν από την ανάληψή τους και τη χορήγηση του πιστοποιητικού του άρθρου 105.

4. Εφόσον στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου δεν διασφαλίζεται από τα κληρονομιαία αντικείμενα που απομένουν στην κατοχή του κληρονόμου ή κληροδόχου η πληρωμή του υπόλοιπου φόρου της κληρονομικής του μερίδας και δεν παρέχεται εμπράγματη ασφάλεια ή εγγυητική επιστολή μιας από τις αναγνωρισμένες στην Ελλάδα τράπεζες, ολόκληρος ο φόρος που αναλογεί στη μερίδα του κληρονόμου ή κληροδόχου καταβάλλεται πριν από τη χορήγηση του πιστοποιητικού των άρθρων 105 και 112.

5. Η ευχέρεια καταβολής του φόρου σε δόσεις κατά την παράγραφο 1 παρέχεται μόνο αν το ακίνητο, που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, βρίσκεται στην κυριότητα του οφειλέτη κληρονόμου. Προκειμένου αυτό να μεταβιβασθεί ή βαρυνθεί με εμπράγματα δικαιώματα, ολόκληρος ο φόρος που επιμεριστικά αναλογεί σε αυτό καθίσταται απαιτητός και καταβάλλεται πριν από τη χορήγηση πιστοποιητικού, για το οποίο ορίζει το άρθρο 112.

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να επιτραπεί η εξόφληση φόρου κληρονομίας από οφειλέτες που βρίσκονται σε αδυναμία να τον καταβάλουν με μετρητά, μετά από αίτησή τους, με μεταβίβαση στο Δημόσιο ολόκληρου κληρονομιαίου ακινήτου ή άλλου αξιόλογου ακινήτου, το οποίο ανήκει στους κληρονόμους εξ αδιαιρέτου και περιήλθε σε αυτούς κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον από την κληρονομία.

7. Στην περίπτωση επιβολής φόρου με αντικείμενο εικαστικά ή άλλα έργα τέχνης, ο φόρος που αναλογεί μπορεί να καταβάλλεται σε είδος με

---

[63] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20; Προσθήκη 3091/2002, Άρθρο 12

παραχώρηση ίσης αξίας έργων στο Υπουργείο Πολιτισμού, μετά από πρόταση ειδικής εκτιμητικής επιτροπής.

Άρθρο 83

Ευθύνες και δικαιώματα των τελευταίων από σύμβαση κατόχων ακινήτων που αποκτήθηκαν αιτία θανάτου – Ευθύνες αντιπροσώπων των υπόχρεων σε φόρο

1. Οι με σύμβαση τελευταίοι κάτοχοι κληρονομιαίων ακινήτων είναι αλληλεγγύως υπεύθυνοι με τους κληρονόμους και κληροδόχους για την πληρωμή του φόρου που βαρύνει αυτά, ο οποίος βεβαιώθηκε με βάση τον τίτλο που αποκτήθηκε για τον κληρονόμο ή κληροδόχο και ο οποίος ισχύει και ως προς τον τελευταίο κάτοχο για τη δίωξή του προς είσπραξη του φόρου.

Στην περίπτωση αυτή οι τελευταίοι κάτοχοι δικαιούνται να ασκήσουν τα δικαιώματα του υπόχρεου κληρονόμου, όσον αφορά στην αναγνώριση παθητικού της κληρονομίας καθώς και στην ακύρωση ή τροποποίηση οριστικών πράξεων του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 99, έστω και μετά την πάροδο των αντίστοιχων προθεσμιών, σε κάθε όμως περίπτωση μέσα σε ένα (1) έτος από την έγγραφη ενόχλησή τους από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την πληρωμή.

Η τροποποίηση του τίτλου βεβαίωσης από την ενέργεια αυτή του τελευταίου κατόχου ωφελεί και τον κληρονόμο, αλλά μόνο για έκπτωση φόρου που βεβαιώθηκε και όχι για επιστροφή φόρου που καταβλήθηκε από αυτόν.

2. Ο φόρος που αναλογεί στην αξία των ακινήτων της προηγούμενης παραγράφου εξευρίσκεται με επιμερισμό του φόρου που προκύπτει μεταξύ των κατά την προηγούμενη παράγραφο ακινήτων και των λοιπών στοιχείων της κτήσης αιτία θανάτου, ανάλογα με την αξία τους στην οποία υπολογίσθηκε ο φόρος.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται ανάλογα και για τους τελευταίους κατόχους κληρονομιαίων πλοίων, αεροσκαφών και αυτοκινήτων.

4. Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι των υπόχρεων σε φόρο κληρονομίας καθώς και οι κηδεμόνες της κληρονομίας ευθύνονται σε ολόκληρο με τους υπόχρεους για την πληρωμή των πρόσθετων φόρων που γεννήθηκαν και οφείλονται σε πράξεις ή παραλείψεις τους.

Άρθρο 84

Έκπτωση φόρου που βεβαιώθηκε

1. Οι φόροι που βεβαιώθηκαν κανονικά σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος εκπίπτονται ιδιαίτερα σε περίπτωση:

α) ανάκλησης της δήλωσης του φορολογουμένου που υποβλήθηκε, κατά το μέρος που έχει γίνει δεκτή η ανάκληση αυτή,

β) διόρθωσης λογιστικών σφαλμάτων των δηλώσεων, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 69,

γ) έκδοσης απόφασης από το διοικητικό πρωτοδικείο για ακύρωση ή τροποποίηση οριστικής πράξης του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, κατά τις διατάξεις του άρθρου 99,

δ) αναθεώρησης ή διόρθωσης από το διοικητικό πρωτοδικείο οριστικής απόφασής του,

ε) έκδοσης απόφασης του διοικητικού εφετείου, με την οποία εξαφανίζεται ή μεταρρυθμίζεται απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου,

στ) αναθεώρησης ή διόρθωσης από το διοικητικό εφετείο οριστικής απόφασής του,

ζ) νέας εκκαθάρισης του φόρου που αναλογεί, κατά τις διατάξεις των άρθρων 100 και 101.

2. Η έκπτωση ενεργείται οίκοθεν από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή μετά από αίτηση του δικαιούχου, μόλις αποκτηθεί ο τίτλος και πάντως το αργότερο μέσα στο επόμενο έτος από την απόκτηση του τίτλου.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΩΝΤΑΙ ΑΙΤΙΑ ΔΩΡΕΑΣ, ΓΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΙΚΑΣ

Άρθρο 85

Υπόχρεοι σε δήλωση – Δήλωση με επιφύλαξη

Α. Υπόχρεοι σε δήλωση

1. Σε σύσταση δωρεών, γονικών παροχών και προικών με συμβολαιογραφικό έγγραφο υπόχρεοι για την υποβολή της δήλωσης είναι οι συμβαλλόμενοι. Δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση τα νομικά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης Α` της παραγράφου 1 του άρθρου 25.

2. Σε δωρεές και γονικές παροχές για τις οποίες δεν καταρτίσθηκε συμβολαιογραφικό έγγραφο καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση, υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης είναι ο δωρεοδόχος ή το τέκνο ή οι κληρονόμοι του.

3. Σε προίκες για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται μετά την κατάρτιση του οικείου συμβολαίου, εφόσον διαρκεί ο γάμος, υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης είναι ο προικολήπτης, εφόσον λυθεί ο γάμος, υπόχρεη είναι η προικιζόμενη ή οι κληρονόμοι της.

Β. Δήλωση με επιφύλαξη

1. Για την πρόληψη των συνεπειών ανακρίβειας ή παράλειψης φορολογικής δήλωσης, ο υπόχρεος σε επίδοση αυτής μπορεί να περιλάβει σε αυτήν και στοιχεία φορολογητέας ύλης, για τα οποία διατηρεί αμφιβολίες αν έχει από το νόμο υποχρέωση, κάνοντας ρητή για το λόγο αυτόν επιφύλαξη στη δήλωση που επιδίδει. Η επιφύλαξη πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη. Κάθε γενική ή αόριστη επιφύλαξη θεωρείται ανύπαρκτη και δεν επιφέρει κανένα αποτέλεσμα.

Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεώνεται να απαντήσει στο φορολογούμενο θετικά ή αρνητικά μέσα σε ένα τρίμηνο από την υποβολή της δήλωσης ως εξής:

Α) Είτε να δεχθεί την επιφύλαξη και να διαγράψει το ποσό της φορολογητέας ύλης για το οποίο έγινε η επιφύλαξη.

Β) Είτε να απορρίψει την επιφύλαξη και να γνωστοποιήσει αυτό στο φορολογούμενο με ιδιαίτερη ανακοίνωση, την οποία θα του επιδώσει με απόδειξη ή με την κοινοποιούμενη πράξη που εκδόθηκε μετά από τη διενέργεια ελέγχου. Στην περίπτωση αυτήν, αν δεν επέλθει εξώδικη λύση της διαφοράς, ο φορολογούμενος δικαιούται να ζητήσει από το διοικητικό πρωτοδικείο τη διαγραφή του ποσού της φορολογητέας ύλης για την οποία έγινε η επιφύλαξη.

2. Με όμοιο τρόπο μπορεί να γίνει επιφύλαξη στη δήλωση όσον αφορά το χαρακτηρισμό της φορολογητέας ύλης και την υπαγωγή αυτής σε άλλη φορολογία ή κατηγορία.

3. Η επιφύλαξη κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής δεν συνεπάγεται αναστολή της βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου που αμφισβητείται με αυτήν.

4. Σε υποθέσεις για τις οποίες ο φορολογούμενος υπέβαλε δήλωση φορολογίας με επιφύλαξη ή ανακάλεσε την αρχική δήλωσή του, η συζήτηση των προσφυγών ή ένδικων μέσων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων προσδιορίζεται κατά προτίμηση μέσα σε τρεις (3) μήνες το αργότερο.

Άρθρο 86

Προθεσμίες υποβολής δηλώσεων

1. Η δήλωση, ανεξάρτητα αν οφείλεται ή όχι φόρος, εφόσον καταρτίζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο, υποβάλλεται πριν από τη σύνταξη του οικείου συμβολαιογραφικού εγγράφου της δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας. Προκειμένου για δωρεές ή γονικές παροχές που δεν έγιναν αμέσως αποδεκτές, υποβάλλεται νέα δήλωση από αυτόν που αποδέχεται, πριν από την κατάρτιση του συμβολαίου αποδοχής.

2. Προκειμένου για προίκα που έχει συσταθεί με διάταξη τελευταίας βούλησης, η δήλωση υποβάλλεται πριν από τη σύνταξη του εγγράφου περί αποδοχής, η οποία έπρεπε να έχει γίνει μέχρι και 17.2.1983.

3. Αν δεν συντάχθηκε συμβολαιογραφικό έγγραφο για τη σύσταση της δωρεάς ή γονικής παροχής ή αυτό συντάχθηκε στην αλλοδαπή αλλά όχι ενώπιον Ελληνικής Προξενικής Αρχής, η δήλωση γι' αυτήν υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από την παράδοση στο δωρεοδόχο του αντικειμένου της δωρεάς ή γονικής παροχής.

4. Σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου, η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από το θάνατο του δωρητή.

5. Σε περίπτωση ασφάλειας που υπόκειται σε φόρο δωρεάς, η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από το θάνατο του ασφαλισμένου.

6. Σε όσες περιπτώσεις η φορολογική υποχρέωση γεννιέται σε χρόνο μεταγενέστερο από τη σύσταση της δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας, υποβάλλεται νέα δήλωση μέσα σε έξι (6) μήνες από τη γένεση της φορολογικής υποχρέωσης.

7. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει προθεσμία για επίδοση δήλωσης δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας, αυτή μπορεί να παραταθεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 64.

8. Προθεσμίες που ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις για την υποβολή φορολογικών δηλώσεων μπορούν να παρατείνονται είτε για ολόκληρη τη χώρα είτε για τμήματα αυτής, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, όταν συντρέχει λόγος ανώτερης βίας.

Άρθρο 87

Αρμόδιος προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας

1. Για την παραλαβή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου δωρεάς, γονικής παροχής και προίκας, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας της κατοικίας του δωρητή, του γονέα και του προικοδότη αντίστοιχα.

2. Όταν είναι προδήλως δυσχερής η επίδοση της δήλωσης στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, λόγω του ότι η έδρα αυτού βρίσκεται σε πόλη άλλη του τόπου κατάρτισης του συμβολαίου, επιτρέπεται να υποβληθεί αυτή και στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του τόπου κατάρτισης του συμβολαίου. Στην περίπτωση αυτή ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που παραλαμβάνει τη δήλωση, παραδίδει το δεύτερο αντίτυπο θεωρημένο στους συμβαλλομένους, ενώ το πρώτο το διαβιβάζει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για τη βεβαίωση του φόρου.

Ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί, με απόφασή του, να αναθέσει σε συμβολαιογράφο της περιφέρειάς του, που εδρεύει εκτός της έδρας του και συντάσσει συμβόλαια δωρεάς ή γονικής παροχής, την παραλαβή των δηλώσεων φόρου δωρεών και γονικών παροχών και τη χορήγηση αντιγράφου αυτών, με την υποχρέωση το βραδύτερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες να αποστείλει τις δηλώσεις, με απόδειξη, στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

Αν ο δωρητής ή ο γονέας ή ο προικοδότης κατοικεί στην αλλοδαπή, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας Κατοίκων Εξωτερικού ή αυτός που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Αν το συμβολαιογραφικό έγγραφο καταρτίζεται στην αλλοδαπή ενώπιον Ελληνικής Προξενικής Αρχής, η δήλωση επιδίδεται στον οικείο Πρόξενο, στον οποίο καταβάλλεται ολόκληρος ο φόρος που αναλογεί.

3. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 66 ισχύει και σε υποθέσεις δωρεών και γονικών παροχών.

Άρθρο 88

Περιεχόμενο των δηλώσεων φόρου δωρεών, γονικών παροχών και προικών

1. Στη δήλωση, που συντάσσεται σε έντυπο που παρέχεται δωρεάν από την υπηρεσία, αναγράφονται λεπτομερώς εκτός των άλλων αναγκαίων για τον καθορισμό του φόρου λεπτομερειών και τα ακόλουθα:

α) η αιτία της μεταβίβασης,

β) πλήρη τα στοιχεία αυτών που δηλώνουν,

γ) αντικείμενα της δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ` της παραγράφου 1 του άρθρου 67,

δ) οι δωρεές, γονικές παροχές και προίκες που συνυπολογίζονται,

ε) ο αριθμός φορολογικού μητρώου των συμβαλλομένων.[64]

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται λεπτομερέστερα το περιεχόμενο των δηλώσεων.

Άρθρο 89

Τρόπος υποβολής των δηλώσεων

1. Σε σύσταση δωρεών και γονικών παροχών οι συμβαλλόμενοι υποχρεώνονται πριν από τη σύνταξη του οικείου συμβολαίου να υποβάλουν στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κοινή δήλωση σε δύο αντίτυπα. Το πρώτο αντίτυπο παραμένει στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και το δεύτερο, αφού καταχωρηθεί στο οικείο βιβλίο, παραδίδεται θεωρημένο στους συμβαλλομένους για το συμβολαιογράφο.

Απαγορεύεται στο συμβολαιογράφο να συντάξει συμβόλαιο δωρεάς ή γονικής παροχής, αν από την ημέρα έκδοσης του θεωρημένου αντιτύπου της δήλωσης έχει περάσει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών.

---

[64] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

Σε περιοχές όπου, σύμφωνα με τις διατάξεις της ενότητας Β` του άρθρου 10, εφαρμόζεται το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων, συντάσσεται συμβόλαιο με βάση το αντίγραφο της δήλωσης που κατατέθηκε και πέρα από την προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον, μέχρι τη σύνταξη του συμβολαίου, δεν έχει δημοσιευθεί απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που να τροποποιεί το αντικειμενικό σύστημα στη συγκεκριμένη περιοχή.

2. Σε κάθε άλλη περίπτωση η δήλωση υποβάλλεται σε ένα αντίτυπο από τον υπόχρεο σε φόρο. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 68.

Άρθρο 90

Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων

Για την υποβολή των δηλώσεων στη φορολογία δωρεών, γονικών παροχών και προικών και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του φόρου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 68, 69, 72, 73 παράγραφοι 1, 2 και 4 έως και 8, 74 έως και 84.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΤΗΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ ΑΠΟ ΛΑΧΕΙΑ

Άρθρο 91

Υπόχρεοι σε δήλωση

1. Αυτός που ενεργεί την πληρωμή των κερδών από λαχεία υποχρεώνεται σε δήλωση, για λογαριασμό του υπόχρεου σε φόρο.

2. Αν τα κέρδη καταβάλλονται από τη δημόσια οικονομική υπηρεσία, ο προϊστάμενος αυτής παρακρατεί το φόρο και διαβιβάζει κατά μήνα στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατάσταση των κερδών που πληρώθηκαν κατά τον προηγούμενο μήνα και του φόρου που παρακρατήθηκε.

Άρθρο 92

Προθεσμία υποβολής δήλωσης

Η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την καταβολή του κέρδους στο δικαιούχο.

Άρθρο 93

Αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας

Για το φόρο στα κέρδη της παραγράφου 1 του άρθρου 58 αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του τόπου των κληρώσεων.

Άρθρο 94

Περιεχόμενο δήλωσης

Η δήλωση συντάσσεται σε έντυπο που χορηγείται δωρεάν από την υπηρεσία. Ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης καθώς και τα απαραίτητα έγγραφα που πρέπει να επισυναφθούν σε αυτήν, ορίζονται λεπτομερώς με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 95

Τρόπος υποβολής της δήλωσης

Η δήλωση υποβάλλεται στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Για την κατάθεση της δήλωσης και τη λοιπή γενικά διαδικασία εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 68, 69, 72 έως και 81 και 84.

Άρθρο 96

Παρακράτηση και καταβολή του φόρου

Ο φόρος που αναλογεί παρακρατείται από αυτόν που ενεργεί την πληρωμή των κερδών και καταβάλλεται με βάση δήλωσή του, που επιδίδεται στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία.

Άρθρο 97

Πράξεις, πρόσθετοι φόροι

1. Σε περίπτωση μη καταβολής ή ελλιπούς καταβολής του φόρου, ο φόρος που αναλογεί και οι Πρόσθετοι φόροι καταλογίζονται με πράξη του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας σε βάρος του υπόχρεου για παρακράτηση, με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 76 έως και 80.

2. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης καθώς επίσης και ανακρίβειας ή παράλειψης αυτής, επιβάλλεται πρόσθετος φόρος, με εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή των διατάξεων του άρθρου 75. Τα ποσοστά που προβλέπονται από το άρθρο αυτό διπλασιάζονται και ο υπόχρεος σε δήλωση δεν δικαιούται να επιρρίψει τον πρόσθετο φόρο σε βάρος του δικαιούχου των κερδών.

Άρθρο 98

Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων

Οι διατάξεις των άρθρων 91 έως και 97 εφαρμόζονται ανάλογα και προκειμένου για κέρδη από προγνωστικά αγώνων ποδοσφαίρου (ΠΡΟ-ΠΟ).

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’

ΑΚΥΡΩΣΗ Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΝΕΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 99

Ακύρωση ή τροποποίηση οριστικών πράξεων του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας

1. Πράξεις του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που έχουν γίνει οριστικές λόγω μη άσκησης προσφυγής ή πράξεις εξώδικης λύσης φορολογικών διαφορών καθώς επίσης και φορολογικές εγγραφές, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί πράξη σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2

του άρθρου 76, μπορούν να τροποποιηθούν ή ακυρωθούν, κατά περίπτωση, για τους ακόλουθους λόγους:

α) για ολική ή μερική έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης,

β) αν ο φορολογούμενος δεν έλαβε αποδεδειγμένα γνώση της πράξης καταλογισμού του φόρου,

γ) αν αναρμόδια έχει επιληφθεί για τη φορολογία ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που έχει εκδώσει την πράξη,

δ) αν έγινε οποιοδήποτε λογιστικό λάθος, ιδιαίτερα κατά την περιγραφή ή την απαρίθμηση ή τον υπολογισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού ή κατά τον υπολογισμό του φόρου,

ε) αν η πράξη στηρίχτηκε σε απόφαση πολιτικού, ποινικού ή διοικητικού δικαστηρίου, που έχει ανατραπεί αμετάκλητα,

στ) αν κατά την έκδοση της πράξης δεν έχουν ληφθεί υπόψη λόγοι και στοιχεία που επιδρούν στον ορθό υπολογισμό του φόρου που οφείλεται.

Το αίτημα για ακύρωση ή τροποποίηση δεν μπορεί να αφορά στην εκτίμηση των αντικειμένων της φορολογητέας περιουσίας.

2. Για την ακύρωση η τροποποίηση της πράξης του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, αποφαίνεται τριμελής επιτροπή που αποτελείται από τον αρμόδιο οικονομικό επιθεωρητή, τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και τον προϊστάμενο της Υποδιεύθυνσης Φορολογίας αυτής ή, στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες στις οποίες δεν υπάρχει Υποδιεύθυνση Φορολογίας, τον υπεύθυνο για τη φορολογία κεφαλαίου, με αίτηση του φορολογουμένου η του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που υποβάλλεται μέσα σε μία τριετία από την οριστικοποίηση της πράξης και, προκειμένου για εγγραφές για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί πράξη, από την ημερομηνία καταχώρησης της σχετικής ανακοίνωσης. Η απόφαση της επιτροπής εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή της αίτησης ή, εφόσον ζητηθεί η προσκόμιση στοιχείων από τον αιτούντα, μέσα σε ένα (1) μήνα από την προσκόμιση αυτών, και σε κάθε περίπτωση μέσα σε έξι (6) μήνες από την κατάθεση της αίτησης κατ ανώτατο όριο. Κατά της απόφασης της τριμελούς επιτροπής επιτρέπονται τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.[65]

---

[65] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

3. Η αίτηση της παραγράφου 2 μπορεί να υποβληθεί και μετά την τριετία από την οριστική βεβαίωση του φόρου, σε περίπτωση κατά την οποία ο λόγος που δικαιολογεί την τροποποίηση ή ακύρωση γεννήθηκε μετά τη λήξη της τριετίας και πάντως όχι πέραν του έτους από τότε που γεννήθηκε ο λόγος ακύρωσης ή τροποποίησης.

Άρθρο 100

Νέα εκκαθάριση φόρου

Σε κάθε περίπτωση, κατά την οποία βάσει των διατάξεων του παρόντος μεταβάλλεται η φορολογική υποχρέωση κάποιου, ενεργείται νέα εκκαθάριση του φόρου που αναλογεί, από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, οίκοθεν ή μετά από αίτηση του υπόχρεου σε φόρο.

Με βάση τη νέα εκκαθάριση ενεργείται οίκοθεν από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας βεβαίωση ή έκπτωση του επιπλέον ή επί έλαπον φόρου που αναλογεί, κατά περίπτωση.

Η αίτηση του φορολογουμένου πρέπει να υποβληθεί μέχρι την οριστική περαίωση της υπόθεσης. Αν ο λόγος της νέας εκκαθάρισης γεννήθηκε μετά την περαίωση, η αίτηση του φορολογουμένου πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ένα έτος από τότε που γεννήθηκε ο λόγος και σε κάθε περίπτωση όχι μετά την πάροδο δέκα (10) ετών από την υποβολή της δήλωσης και, εφόσον δεν υποβλήθηκε δήλωση, από τη λήξη της προθεσμίας για υποβολή δήλωσης.

Άρθρο 101

Νέα εκκαθάριση φόρου σε σχολάζουσα κληρονομία

1. Κατά τη νέα εκκαθάριση φόρου που γίνεται σε σχολάζουσα κληρονομία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100, με βάση τις δηλώσεις των κληρονόμων, ως αξία των στοιχείων της κτήσης αιτία θανάτου λαμβάνεται αυτή που αναγράφεται στη δήλωση των κληρονόμων, εφόσον δεν έχει γίνει ακόμα οριστικός προσδιορισμός της αξίας αυτής στο όνομα της σχολάζουσας κληρονομίας.

2. Αν έχει γίνει οριστικός προσδιορισμός της αξίας των στοιχείων της κτήσης αιτία θανάτου στο όνομα της σχολάζουσας κληρονομίας, η αξία που προσδιορίστηκε με αυτό τον τρόπο ισχύει και έναντι των κληρονόμων. Οι τελευταίοι όμως δικαιούνται να ασκήσουν, μέσα σε τρίμηνη προθεσμία από την υποβολή της δήλωσής τους, προσφυγή και τα λοιπά επιτρεπόμενα από το

νόμο ένδικα μέσα κατά του τίτλου που προσδιόρισε οριστικά την αξία των στοιχείων της κτήσης αιτία θανάτου σε βάρος της σχολάζουσας κληρονομίας, μόνο στην περίπτωση που η οριστικοποίηση του τίτλου έγινε επειδή δεν ασκήθηκε προσφυγή.

3. Εφόσον ο φόρος που βεβαιώθηκε σε βάρος της σχολάζουσας κληρονομίας είναι ανώτερος από εκείνον που προκύπτει από την εκκαθάριση που έγινε με βάση τη δήλωση των κληρονόμων, η επιπλέον διαφορά εκπίπτεται και το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί το φόρο που βαρύνει τους κληρονόμους. Στο υπόλοιπο αυτό συμψηφίζεται ο φόρος που καταβλήθηκε από τον κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομίας.

Φόρος που τυχόν καταβλήθηκε επιπλέον επιστρέφεται στους κληρονόμους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ – ΑΠΟΡΡΗΤΟ - ΑΤΕΛΕΙΕΣ

Άρθρο 102

Παραγραφή δικαιώματος επιβολής φόρου και προστίμου

1. Το Δημόσιο εκπίπτει του δικαιώματός του για την κοινοποίηση πράξης επιβολής φόρου και προστίμου προκειμένου:

α) για ανακριβή δήλωση, μετά την πάροδο δεκαετίας από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο υποβλήθηκε η δήλωση,

β) για παράλειψη δήλωσης ολόκληρης ή μέρους της περιουσίας που αποκτήθηκε ή εικονικότητας του συμβολαίου, μετά δεκαπενταετία από το τέλος του έτους, μέσα στο οποίο έληξε η προθεσμία για υποβολή της δήλωσης ή έχει συνταχθεί το προσβαλλόμενο για εικονικότητα συμβόλαιο,

γ) για επιβολή προστίμου, μετά δεκαετία από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο έχει συντελεσθεί η παράβαση.

2. Προκειμένου για κληρονομιαία στοιχεία που δεν δηλώθηκαν, μετά την πάροδο της δεκαπενταετίας που ορίζεται στην περίπτωση β` της προηγούμενης παραγράφου και μέσα στην επόμενη δεκαπενταετία, και πάντως όχι πέρα από το χρόνο που κατά την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού το δικαίωμα του Δημοσίου θεωρείται ότι έχει παραγραφεί, δεν μπορεί να χορηγηθούν τα πιστοποιητικά για τα οποία ορίζουν τα άρθρα 105 έως και 115, χωρίς να υποβληθεί δήλωση και να καταβληθεί ο φόρος που αναλογεί.

Σε περίπτωση ανακρίβειας της δήλωσης αυτής έχει εφαρμογή η περίπτωση α` της προηγούμενης παραγράφου, ως προς την κοινοποίηση πράξης.

3. Επιτρέπεται η κοινοποίηση πράξης του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και μετά τη λήξη της δεκαετούς ή δεκαπενταετούς προθεσμίας, που ορίζεται από τις παραγράφους 1 και 2, κατά τις ακόλουθες μόνο περιπτώσεις:

α) αν η πράξη της φορολογικής αρχής που κοινοποιήθηκε εμπρόθεσμα ακυρωθεί για οποιονδήποτε μη ουσιαστικό λόγο. Στην περίπτωση αυτή το δικαίωμα του Δημοσίου διατηρείται ακόμα και αν από αυτή την ακύρωση προκύψει φορολογική υποχρέωση τρίτου προσώπου που δεν έχει υπαχθεί σε φορολογία,

β) αν η βεβαίωση του φόρου ή του προστίμου ακυρωθεί με δικαστική απόφαση, για τυπικό ελάττωμα του τίτλου, στον οποίο αυτή στηρίχθηκε,

γ) αν έχει υποβληθεί δήλωση του υποχρέου κατά το τελευταίο έτος της δεκαετούς ή δεκαπενταετούς προθεσμίας ή αν η φορολογική υποχρέωση προκύπτει από απόφαση διοικητικού δικαστηρίου που εκδόθηκε μέσα στο ίδιο έτος,

δ) αν ο υπάλληλος που έκανε τον έλεγχο ή ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας με βάση την έκθεση του οποίου καταρτίσθηκε η αρχική πράξη τιμωρήθηκε πειθαρχικά με αμετάκλητη απόφαση του αρμόδιου οργάνου για βαρεία αμέλεια ή δόλο κατά τον έλεγχο αυτόν.

4. Στις περιπτώσεις των εδαφίων α`, β` και γ` της προηγούμενης παραγράφου, η κοινοποίηση πράξης του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί να γίνει μέσα σε ένα έτος από την ακύρωση της προγενέστερης πράξης ή από την έκδοση της απόφασης του διοικητικού δικαστηρίου ή από την υποβολή της δήλωσης του υποχρέου, ενώ στην περίπτωση του εδαφίου δ`, μέσα σε ένα έτος από την αμετάκλητη σχετική απόφαση.

5. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή και είσπραξη των φόρων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, σε υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι και την (31.12.1989), έχει παραγραφεί. Στις υποθέσεις αυτές δεν απαιτείται το πιστοποιητικό του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που

προβλέπεται από τα άρθρα 105 έως και 112. Αντί γι` αυτό, μπορεί να προσκομίζεται:[66]

α) για τις κτήσεις αιτία θανάτου, ληξιαρχική πράξη θανάτου, από την οποία να προκύπτει ότι ο θάνατος του κληρονομουμένου ή δωρητή αιτία θανάτου επήλθε μέχρι και την (31.12.1989), καθώς και υπεύθυνη δήλωση του υποχρέου ότι δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης,[67]

β) για τις δωρεές εν ζωή, γονικές παροχές και προίκες, αντίγραφο του οικείου συμβολαίου που συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1989 ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου, που συνέταξε το συμβόλαιο, ότι τούτο συντάχθηκε μέχρι και την (31.12.1989) και δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.[68]

6. Σε περίπτωση απαγγελίας με τελεσίδικη δικαστική απόφαση της ακυρότητας ατομικής ειδοποίησης ή πράξης διοικητικής εκτέλεσης, για λόγους που ανάγονται στο νόμιμο τίτλο, το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση νέας πράξης ή κοινοποίηση πράξης προσδιορισμού της σχετικής φορολογικής υποχρέωσης, σε καμία περίπτωση δεν θεωρείται ότι αποσβέσθηκε λόγω παραγραφής, πριν από την παρέλευση έτους από την κοινοποίηση με δικαστικό επιμελητή στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία της πιο πάνω τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.

7. Με την επιφύλαξη της ισχύος της προηγούμενης παραγράφου, βεβαιωμένα έσοδα στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, στα οποία αφορά η άνω ακυρότητα, διαγράφονται από την αρχή που τα βεβαίωσε, με βάση την τελεσίδικη δικαστική απόφαση που περιέρχεται σε αυτή με οποιονδήποτε τρόπο. Η ίδια αρχή προβαίνει στις νόμιμες ενέργειες για την απόκτηση νόμιμου τίτλου.

8. Αξίωση επιστροφής καταβληθέντος τμήματος ή ολόκληρης οφειλής πριν από την κατά την προηγούμενη παράγραφο διαγραφή, ασκείται μετά τη γένεση νέου νόμιμου τίτλου βεβαίωσης.

---

[66] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[67] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

[68] Τροποποίηση 3427/2005, Άρθρο 20

Άρθρο 103

Απόρρητο

1. Στις υποθέσεις της φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών και κερδών από λαχεία, οι φορολογικές δηλώσεις, τα έγγραφα στοιχεία που επισυνάπτονται σε αυτές, οι εκθέσεις ελέγχου και οι κατά τις διατάξεις του παρόντος πράξεις είναι απόρρητα και απαγορεύεται η γνωστοποίησή τους σε οποιονδήποτε άλλο πλην αυτού στον οποίο αφορούν. Εξαιρέσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία διατηρούνται σε ισχύ.

2. Με αίτηση ενός από τους πρώην συζύγους, που διαβιβάζεται μέσω του αρμόδιου εισαγγελέα, ο προϊστάμενος της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας είναι υποχρεωμένος να δίνει κάθε πληροφορία για την περιουσιακή κατάσταση του άλλου συζύγου και προπάντων για τα εισοδήματά του, εφόσον είναι χρήσιμη για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής.

Άρθρο 104

Ατέλεια εγγράφων διαδικασίας

Οι δηλώσεις του φορολογουμένου καθώς και οι πιστοποιήσεις, βεβαιώσεις και θεωρήσεις δημοσίων, δημοτικών, κοινοτικών και λοιπών αρχών, οι περιλήψεις υποθηκοφυλάκων, τα αντίγραφα συμβολαίων και τα κάθε φύσεως έγγραφα, που εκδίδονται για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, απαλλάσσονται από τα τέλη χαρτοσήμου και από κάθε τέλος ή δικαίωμ υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 105

Πιστοποιητικά του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας

1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 3, 4 και 5 του άρθρου 82, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεώνεται, μετά από αίτηση του υπόχρεου σε φόρο, να χορηγεί σε αυτόν πιστοποιητικό, στο οποίο να φαίνεται η υποβολή της φορολογικής δήλωσης

καθώς και η ολική ή μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεών του ή η απαλλαγή του από αυτές για λόγους που αναφέρονται στο νόμο ή ότι το Δημόσιο εξέπεσε του δικαιώματός του για την επιβολή φόρου λόγω παραγραφής.

2. Το πιστοποιητικό της προηγούμενης παραγράφου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί μετά την πάροδο έτους από την έκδοσή του. Κατά τη διάρκεια ισχύος του επιτρέπεται η έκδοση αντιγράφου αυτού μόνο σε περίπτωση αποδεδειγμένης απώλειας ή καταστροφής του πρωτοτύπου. Κατ` εξαίρεση το πιστοποιητικό, για τα πρόσωπα της περίπτωσης β` της παραγράφου 1 του άρθρου 25, είναι διετούς διάρκειας.

3. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δικαιούται να αρνηθεί τη χορήγηση πιστοποιητικού για κινητά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση του υπόχρεου σε φόρο, εφόσον κατά την κρίση του η αξία αυτών που δηλώθηκαν είναι εμφανώς κατώτερη από την πραγματική και δεν διασφαλίζεται η πληρωμή του φόρου που αναλογεί στην πραγματική αξία αυτών των κινητών από τα περιουσιακά στοιχεία της κτήσης αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας που απομένουν στην κατοχή του υπόχρεου, αν δεν παρασχεθεί προηγουμένως η ασφάλεια που προβλέπεται από την παράγραφο 4 του άρθρου 82.

Άρθρο 106

Υποχρεώσεις αρχών

1. Απαγορεύεται οποιαδήποτε ενέργεια σε αίτηση των δικαιούχων της κτήσης κατά το άρθρο 1 ή των διαδόχων τους, που έχει υποβληθεί ενώπιον οποιασδήποτε δημόσιας ή δημοτικής ή κοινοτικής αρχής, καθώς και σε αγωγή ή αίτηση και σε κάθε ένδικο μέσο που ασκήθηκε ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου σχετικά με το αντικείμενο της κτήσης, εφόσον δεν προσάγεται πιστοποιητικό του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκε σε αυτόν η κατά το νόμο δήλωση ή εκδόθηκε από αυτόν πράξη επιβολής φόρου.

Η απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει και κατά τη μεταγραφή οποιασδήποτε πράξης συμβολαιογραφικής ή πράξης δημόσιας αρχής ή απόφασης δικαστικής. Αν η μεταγραφή γίνεται συνεπεία ενέργειας τρίτου που έχει έννομο συμφέρον, με μέριμνα του υποθηκοφύλακα ενημερώνεται σχετικά ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μέσα στον επόμενο από τη μεταγραφή μήνα.

2. Η ένσταση για τη μη προσαγωγή του πιστοποιητικού κατά την προηγούμενη παράγραφο προτείνεται από τους ενδιαφερομένους σε κάθε στάση της δίκης και εξετάζεται αυτεπάγγελτα και από τα δικαστήρια και από τις δημόσιες αρχές. Με την ένσταση αυτή αναστέλλεται η πρόοδος της δίκης καθώς και κάθε άλλη ενέργεια, μέχρι να προσαχθεί το πιστοποιητικό αυτό.

Τα δικαστήρια και οι άλλες αρχές λαμβάνουν τα απαιτούμενα ασφαλιστικά μέτρα καθώς και τα μέτρα που είναι αναγκαία για τη συντήρηση των αντικειμένων που είναι σε δίκη ή στα οποία αφορά η αίτηση μέχρι την προσαγωγή του ανωτέρω πιστοποιητικού.

Αν ανασταλεί η πρόοδος της δίκης λόγω μη προσαγωγής από τον υπόχρεο του πιο πάνω πιστοποιητικού, καθένας που νόμιμα μετέχει στη δίκη, μπορεί να υποβάλει στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κυρωμένο αντίγραφο του εισαγωγικού δικογράφου και στη συνέχεια, εφόσον προσκομίσει τη βεβαίωση που χορηγείται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας γι` αυτή την ενέργειά του, να επισπεύσει τη συζήτηση της υπόθεσης.

3. Οι Ελληνικές Προξενικές Αρχές στην αλλοδαπή υποχρεώνονται να αρνηθούν τη χορήγηση πιστοποιητικών στους ενδιαφερομένους για τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους Έλληνα υπηκόου που απεβίωσε ή αντιγράφων διαθηκών Ελλήνων υπηκόων, εφόσον δεν τους υποβάλλεται η κατά το άρθρο 61 δήλωση ή δεν προσκομίζεται σ` αυτές το κατά την παράγραφο 1 πιστοποιητικό του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, όταν υποβάλλεται απευθείας προς αυτόν η δήλωση.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση αίτησης για έκδοση κληρονομητηρίου.

5. Η παραχώρηση τίτλων ιδιοκτησίας κατά τη διαδικασία του αναδασμού γίνεται προς τους κυρίους των αναδιανεμητέων ακινήτων με την προσκόμιση του πιστοποιητικού του άρθρου 105 του νόμου αυτού. Εφόσον, από την κήρυξη της διαδικασίας του αναδασμού μέχρι την έκδοση των οριστικών τίτλων, μεσολαβήσει μεταβίβαση των ακινήτων αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής, η παραχώρηση των τίτλων ιδιοκτησίας γίνεται προς τους τελευταίους δικαιούχους με την προσκόμιση του πιο πάνω πιστοποιητικού.[69]

---

[69] Προσθήκη 3193/2003, Άρθρο 10

Άρθρο 107

Υποχρεώσεις προσώπων

1. Τράπεζες, εταιρίες και γενικά κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διακατέχει με οποιαδήποτε ιδιότητα ή οφείλει από οποιαδήποτε αιτία χρήματα, αξίες ή άλλα κινητά γενικά πράγματα, που αποτελούν αντικείμενο της κατά το άρθρο 1 κτήσης, δεν μπορούν να τα αποδώσουν ή να καταβάλουν τα οφειλόμενα ποσά ή τόκους γι` αυτά, αν δεν τους προσαχθεί το κατά το άρθρο 105 πιστοποιητικό του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, στο οποίο βεβαιώνεται από αυτόν, εκτός των άλλων, ότι καταβλήθηκε ο φόρος που αναλογεί ή ότι δεν οφείλεται φόρος.

Την ίδια υποχρέωση έχουν οι κληρονόμοι και οι εκτελεστές διαθηκών για τα κληροδοτήματα που οφείλουν.

2. Οι ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες και τα υποκαταστήματα και πρακτορεία αλλοδαπών ασφαλιστικών εταιριών στην Ελλάδα δεν μπορούν να καταβάλουν οποιοδήποτε χρηματικό ποσό για αμοιβή ή αποζημίωση, που οφείλεται λόγω του θανάτου αυτού που ασφαλίσθηκε, αν δεν τους προσαχθεί το κατά την προηγούμενη παράγραφο πιστοποιητικό.

3. Επιτρέπεται η απόδοση των αντικειμένων ή η καταβολή των χρημάτων, χωρίς την προσαγωγή του πιστοποιητικού της παραγράφου 1, με παρακατάθεση στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία του φόρου που ορίστηκε από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

4. Επιτρέπεται η απόδοση από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων χρηματικών ποσών που καταθέτονται σ` αυτό, λόγω χορηγίας σε μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση στ` της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2238/1994, χωρίς την προσκόμιση πιστοποιητικού, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι τούτο θα ενημερώσει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας κατά τα άρθρα 66 και 87 δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

5. Κατ` εξαίρεση επιτρέπεται η απόδοση χρηματικών ποσών μέχρι 150.000 δραχμές, κατά δικαιούχο, χωρίς την προσκόμιση του κατά τα άνω πιστοποιητικού, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι αυτός που καταβάλλει το ποσό που οφείλεται θα ενημερώσει σχετικά, χωρίς καμία καθυστέρηση, τον προϊστάμενο της αρμόδιας κατά τα άρθρα 66 και 87 δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξάνεται κάθε φορά με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, οι οποίες θα δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 108

Υποχρεώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων και εταιριών

1. Στα πιστωτικά ιδρύματα και στις κάθε φύσεως εταιρίες απαγορεύεται να προβαίνουν σε οποιαδήποτε εγγραφή στα βιβλία τους για τις μετοχές που έχουν εκδοθεί από αυτές, ομολογίες και κάθε φύσεως τίτλους οριστικούς ή προσωρινούς ή σε οποιαδήποτε ενέργεια, εφόσον οι τίτλοι αυτοί αποτελούν αντικείμενο της κτήσης κατά το άρθρο 1, εκτός αν τους προσαχθεί το κατά το άρθρο 105 πιστοποιητικό.

2. Σε όσες περιπτώσεις στην κατά το άρθρο 1 κτήση περιλαμβάνονται ονομαστικοί τίτλοι ή άυλες ονομαστικές μετοχές, δεν μπορεί να γίνει μεταβίβαση ή μετατροπή αυτών σε ανώνυμους τίτλους, αν δεν προσκομισθεί το κατά το άρθρο 105 πιστοποιητικό.

3. Οι ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες και τα υποκαταστήματα και πρακτορεία αλλοδαπών ασφαλιστικών εταιριών στην Ελλάδα υποχρεώνονται, μόλις λάβουν γνώση του θανάτου του δικαιούχου της γενομένης ασφάλισης κοσμημάτων και λοιπών γενικά πολύτιμων αντικειμένων καθώς και των κάθε φύσεως συλλογών έργων τέχνης, νομισμάτων, γραμματοσήμων και λοιπών γενικά αντικειμένων, κατά κινδύνων κλοπής ή πυρκαγιάς ή οποιουδήποτε άλλου, να αποστείλουν στον προϊστάμενο της αρμόδιας για την επιβολή του κατά τον παρόντα νόμο φόρου δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας αντίγραφο του οικείου ασφαλιστήριου συμβολαίου.

4. Απαγορεύεται στην Ανώνυμη Εταιρία Αποθετηρίων Τίτλων να προβαίνει σε οποιαδήποτε καταχώριση στα αρχεία της ή σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια για άυλες ανώνυμες μετοχές, εφόσον οι μετοχές αυτές αποτελούν αντικείμενο της κτήσης κατά το άρθρο 1, εκτός αν προσαχθεί σ` αυτήν το κατά το άρθρο 105 πιστοποιητικό.

Άρθρο 109

Υποχρεώσεις εκμισθωτών χρηματοκιβωτίων κλπ.

1. Τράπεζες, εταιρίες και γενικά κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο εκμισθώνει χρηματοκιβώτια στα θησαυροφυλάκια που κατέχει, υποχρεώνονται:

α) Να δηλώσουν αυτό στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, στην περιφέρεια του οποίου αυτά εδρεύουν. Αν διατηρούν υποκαταστήματα στα οποία ενοικιάζουν χρηματοκιβώτια, τη δήλωση

αυτή την υποβάλλουν σε καθένα προϊστάμενο δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, στη δικαιοδοσία του οποίου υπάρχει τέτοιο υποκατάστημα.

β) Να τηρούν αλφαβητικό ευρετήριο, στο οποίο να φαίνεται το όνομα, το επώνυμο, το επάγγελμα και η κατοικία όλων των μισθωτών χρηματοκιβωτίων και ο αριθμός του χρηματοκιβωτίου που μισθώθηκε.

γ) Να τηρούν βιβλίο, στο οποίο να εγγράφουν κάθε φορά το όνομα, το επώνυμο, το επάγγελμα, τη διεύθυνση κατοικίας και την ιδιότητα όλων των προσώπων, τα οποία προβαίνουν στο άνοιγμα των χρηματοκιβωτίων, καθώς και την ημέρα και ώρα κατά την οποία παρουσιάστηκαν για το σκοπό αυτόν και να απαιτούν από τα πρόσωπα αυτά να υπογράφουν σ` αυτό το βιβλίο.

Σε περίπτωση κατά την οποία αυτός που προβαίνει στο άνοιγμα του χρηματοκιβωτίου δεν είναι προσωπικά ούτε αποκλειστικά ο μισθωτής αυτού, οφείλει να βεβαιώνει κάθε φορά και πριν από το άνοιγμα ιδιοχείρως στο ανωτέρω βιβλίο ότι γνωρίζει ότι ο μισθωτής ή οι συμμισθωτές του χρηματοκιβωτίου βρίσκονται στη ζωή. Αν είναι αγράμματος, η βεβαίωση υπογράφεται από δύο μάρτυρες.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και στους σφραγισμένους φακέλους ή κλεισμένα κιβωτίδια που παραδίδονται για φύλαξη σε τράπεζες και σε κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δέχεται συνήθως τέτοιες καταθέσεις.

Άρθρο 110

Υποχρεώσεις σε περίπτωση ανοίγματος χρηματοκιβωτίων – Απογραφή

1. Οι εκμισθωτές χρηματοκιβωτίων κατά το άρθρο 109 υποχρεώνονται να μην επιτρέπουν την ανάληψη των κινητών πραγμάτων που περιλαμβάνονται στην κτήση αιτία θανάτου και τα οποία φυλάσσονται σε χρηματοκιβώτια που οι ίδιοι έχουν εκμισθώσει, αν προηγουμένως δεν γίνει απογραφή του περιεχομένου των χρηματοκιβωτίων και δεν προσκομισθεί σε αυτούς το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου 105.

Η απογραφή γίνεται κατά τις διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας, με την παρουσία των ενδιαφερομένων και του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας στην οποία βρίσκεται το χρηματοκιβώτιο ή του εκπροσώπου του.

Κατ` εξαίρεση, σε περίπτωση ανοίγματος χρηματοκιβωτίων, που βρίσκονται σε περιοχές των δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών των Νομαρχιών Αθήνας, Πειραιά, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής, παρίσταται ο προϊστάμενος της καθ` ύλην αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος αυτού.

2. Επιτρέπεται η μετά την απογραφή απόδοση των αντικειμένων της κτήσης αιτία θανάτου, χωρίς την προσαγωγή του πιστοποιητικού της παραγράφου 1 του άρθρου 105, με παρακατάθεση στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία του φόρου που αναλογεί σε αυτά, όπως αυτός προσδιορίζεται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται ανάλογα και σε απόδοση σφραγισμένων φακέλων και κλεισμένων κιβωτιδίων.

Άρθρο 111

Υποχρεώσεις προσώπων στα οποία ανοίγεται λογαριασμός

1. Μέσα σε ένα μήνα από το άνοιγμα αδιαίρετου ή ενωμένου λογαριασμού, τα πρόσωπα από τα οποία ανοίχθηκε αυτός υποχρεώνονται να ανακοινώσουν, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του τόπου της διαμονής των καταθετών, το ονοματεπώνυμο και την κατοικία καθενός από αυτούς καθώς και τη χρονολογία του ανοίγματος του λογαριασμού.

2. Πριν από κάθε ανάληψη χρημάτων από το λογαριασμό της προηγούμενης παραγράφου, αυτός που αναλαμβάνει τα χρήματα υποχρεώνεται να βεβαιώσει υπεύθυνα ότι οι άλλοι συγκύριοι του λογαριασμού βρίσκονται στη ζωή ή απεβίωσαν.

3. Σε περίπτωση θανάτου ενός από τους καταθέτες αδιαίρετου ή ενωμένου λογαριασμού, υποχρεώνονται αυτοί στους οποίους έχει ανοιχθεί ο λογαριασμός μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτούς του θανάτου να αποστείλουν, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της διαμονής τους, πίνακα των ποσών και αξιών που υφίστανται κατά την ημέρα του θανάτου, σε πίστωση των συγκυρίων του λογαριασμού.

Άρθρο 112

Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων και γραμματέων δικαστηρίων

1. Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, που μεταβιβάζει την κυριότητα ή συνιστά εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο ή κινητό που αποκτήθηκε αιτία θανάτου ή δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας, καθώς και η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο εξοφλείται ή εκχωρείται εν όλω ή εν μέρει απαίτηση που αποκτήθηκε από κάποια από τις πιο πάνω αιτίες, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου 105 και γίνει ρητή μνεία γι` αυτό στο συμβολαιογραφικό έγγραφο.

2. Στα συμβολαιογραφικά έγγραφα δωρεών, γονικών παροχών ή προικών προσαρτάται θεωρημένο αντίτυπο της δήλωσης που υποβλήθηκε στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

3. Στα συμβόλαια δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας γίνεται μνεία του τόπου της γέννησης του δωρητή ή του γονέα ή του προικοδότη, του βαθμού συγγένειας του δικαιοδόχου προς το δικαιοπάροχο, με ιδιαίτερη μνεία αν η συγγένεια είναι εξ αίματος ή αγχιστείας ή υιοθεσίας καθώς και του χρόνου τέλεσης αυτής, στην τελευταία περίπτωση. Επίσης γίνεται μνεία:

α) των τυχόν προγενέστερων δωρεών ή γονικών παροχών ή προικών, που ο ίδιος δικαιοπάροχος έκανε στον ίδιο δικαιούχο, και της αξίας αυτών και, σε προικοσυμβόλαια, των τυχόν προγενέστερων δωρεών του προικοδότη προς αυτήν υπέρ της οποίας συστήθηκε η προίκα και

β) ότι ο συμβολαιογράφος ζήτησε γι` αυτά πληροφορίες από τους συμβαλλομένους και τους υπενθύμισε τις συνέπειες του άρθρου 117, σε περίπτωση ανακρίβειας της δήλωσής τους.

4. Στα ίδια συμβόλαια ορίζεται υποχρεωτικά από τους συμβαλλομένους, οπουδήποτε και αν αυτοί κατοικούν, αντίκλητος στην έδρα της αρμόδιας για τη φορολογία της δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Αν δεν διορισθεί αντίκλητος ή αν αυτός στο μεταξύ εκλείψει, χωρίς να γνωστοποιηθεί στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ο διορισμός νέου αντικλήτου, ή αν ο αντίκλητος δεν βρεθεί στη διεύθυνση που δηλώθηκε από τους συμβαλλομένους, κάθε κοινοποίηση των εγγράφων των σχετικών με τη φορολογία των δωρεών, των γονικών παροχών και των προικών, για τις οποίες πρόκειται, ενεργείται νόμιμα στο συμβολαιογράφο που συνέταξε το συμβόλαιο της δωρεάς ή της

γονικής παροχής ή της προίκας, αφού πρώτα αναζητηθεί ο δωρεοδόχος ή το τέκνο ή ο προικολήπτης, εφόσον κατοικεί στην έδρα της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

5. Απαγορεύεται στο δικαιούχο της κτήσης αιτία θανάτου σύμφωνα με το άρθρο 2 η χορήγηση απογράφου δικαστικής απόφασης που επιδικάζει κάποια απαίτηση στον αρχικό δανειστή, αν δεν προσαχθεί στο γραμματέα του αρμόδιου δικαστηρίου το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου 105. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων αυτής της παραγράφου εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 117.

Άρθρο 113

Παραχώρηση υποθήκης χωρίς πιστοποιητικό

Επιτρέπεται η παραχώρηση υποθήκης σε κληρονομιαίο ακίνητο για σύναψη δανείου, που θα χρησιμοποιηθεί για την πληρωμή του φόρου που οφείλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και πριν ακόμη προσκομισθεί το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου 105 για την καταβολή του οφειλόμενου φόρου.

Στην περίπτωση αυτή η υποθήκη που εγγράφεται ισχύει μόνο εφόσον, μέσα σε ένα μήνα από την κατάρτιση του συμβολαίου, προσκομισθεί στο συμβολαιογράφο που κατάρτισε το συμβόλαιο με το οποίο χορηγήθηκε η υποθήκη το πιο πάνω πιστοποιητικό και προσαρτηθεί στο συμβόλαιο.

Για την προσκόμιση αυτή συντάσσεται ατελώς έκθεση στο τέλος του αρχικού συμβολαίου. Όταν προσκομισθεί το πιστοποιητικό στο συμβολαιογράφο, μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η ισχύς της υποθήκης που έχει εγγραφεί ανατρέχει στο χρόνο κατά τον οποίο καταχωρήθηκε στα βιβλία των υποθηκών.

Άρθρο 114

Αποσφράγιση ή απογραφή

1. Κατά την ενέργεια αποσφράγισης ή απογραφής αντικειμένων που ανήκουν σε κτήση αιτία θανάτου κατά το άρθρο 2 ή σε δωρεά αιτία θανάτου και βρίσκονται στην ημεδαπή, παρίσταται και ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας, στην οποία ενεργείται η αποσφράγιση ή η απογραφή, ή ο οριζόμενος από αυτόν οικονομικός υπάλληλος.

2. Οι αρχές ή οι συμβολαιογράφοι, οι οποίοι ενεργούν την αποσφράγιση ή απογραφή καθώς και όσοι ζητούν τη διενέργεια αυτής, υποχρεώνονται πριν από κάθε ενέργεια να γνωστοποιήσουν εγγράφως και με απόδειξη στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας, στην οποία θα γίνει η αποσφράγιση ή απογραφή, τον τόπο, την ημέρα και ώρα της ενέργειας αυτής.

Η μετά τη γνωστοποίηση μη παράσταση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δεν παρεμποδίζει την ενέργεια της αποσφράγισης ή απογραφής.

3. Στην έκθεση, που συντάσσεται κατά την αποσφράγιση ή απογραφή, πρέπει απαραίτητα να γίνεται μνεία της ώρας και ημέρας της ενέργειας αυτής και να προσαρτάται το αποδεικτικό της γνωστοποίησης που έγινε προς τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

Άρθρο 115

Υποχρεώσεις δανειστών κληρονομίας

1. Οι δανειστές της κληρονομίας ή οι διάδοχοί τους έχουν υποχρέωση να παραδίδουν με επιστροφή στους κληρονόμους του οφειλέτη τα αποδεικτικά έγγραφα του χρέους ή επίσημα αντίγραφα αυτών. Στα αντίγραφα αυτά πρέπει να αναφέρεται ο σκοπός για τον οποίο εκδόθηκαν. Δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση των αντιγράφων αυτών για άλλο σκοπό εκτός από αυτόν που ορίζεται στο άρθρο 21.

2. Τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου έχουν υποχρέωση επίσης να εκδώσουν ατελώς πιστοποίηση, η οποία βεβαιώνει το ποσό του χρέους και ότι αυτό υπήρχε κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου. Για τους αγράμματους η πιστοποίηση υπογράφεται από το πρόσωπο που υποδεικνύεται από αυτούς και από δύο άλλους μάρτυρες. Στην πιστοποίηση αυτή πρέπει να γίνεται μνεία, ότι αυτοί που την έχουν εκδώσει γνωρίζουν τις συνέπειες του άρθρου 117 και να βεβαιώνεται το γνήσιο των υπογραφών από οποιαδήποτε διοικητική αρχή.

3. Όσοι αρνούνται να παραδώσουν τους τίτλους ή επίσημα αντίγραφα αυτών ή να εκδώσουν την πιστοποίηση, υπόκεινται σε αποζημίωση του κληρονόμου για τη ζημία που επήλθε σε αυτόν από την άρνησή τους.

Άρθρο 116

Υποχρεώσεις αρχών για παροχή στοιχείων

1. Μέσα στους μήνες Ιανουάριο, Απρίλιο, Ιούλιο και Οκτώβριο έχουν υποχρέωση να αποστέλλουν στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας:

α) Οι γραμματείς Πρωτοδικών και Εφετών αντίγραφα των διαθηκών που δημοσιεύθηκαν κατά το προηγούμενο τρίμηνο, των πρακτικών συμβιβασμού ακύρωσης διαθήκης που συντάχθηκαν, των κληρονομητηρίων, των αποφάσεων που εκδόθηκαν με τις οποίες οριστικά αναγνωρίζονται δικαιώματα υπέρ κάποιου ως κληρονόμου, κληροδόχου ή δωρεοδόχου αιτία θανάτου ή ακυρώνονται διαθήκες ή συμβόλαια δωρεάς ή κηρύσσεται σε αφάνεια κάποιος.

β) Οι συμβολαιογράφοι αντίγραφα σε απλό χαρτί κυρωμένα από αυτούς των εκθέσεων απογραφής κληρονομιαίων περιουσιών που έγιναν κατά το προηγούμενο τρίμηνο, των δωρεών εν ζωή ή αιτία θανάτου, των γονικών παροχών και των προικών που έχουν συναφθεί και γενικά όλων των εγγράφων που έχουν συνταχθεί από αυτούς και αναφέρονται σε κτήση αιτία θανάτου ή δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας καθώς και εκείνων με τα οποία ορίζεται ότι σύμβαση που χαρακτηρίστηκε διαφορετικά είναι δωρεά.

γ) Οι γραμματείς Ειρηνοδικείων αντίγραφα των εκθέσεων σφράγισης και αποσφράγισης των περιουσιών αυτών που απεβίωσαν καθώς και αντίγραφα των διαθηκών που δημοσιεύθηκαν κατά το προηγούμενο τρίμηνο.

δ) Οι δήμαρχοι, οι ληξίαρχοι, οι πρόεδροι και οι γραμματείς των κοινοτήτων πίνακα αυτών που απεβίωσαν κατά το προηγούμενο τρίμηνο, στον οποίο επισυνάπτονται ατομικά δελτία για καθένα από αυτούς, με συνοπτικές πληροφορίες για την περιουσία τους, τον τόπο της γέννησης και της κατοικίας τους και για το ονοματεπώνυμο, την ηλικία και τη συγγένεια των κληρονόμων και την κατοικία τους.

2. Τις υποχρεώσεις της παραγράφου 1 έχουν και οι πρόξενοι, οι οποίοι αποστέλλουν τα πιο πάνω στοιχεία στον προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας Κατοίκων Εξωτερικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 117

Πρόστιμα – Ποινικές κυρώσεις

Ισχύουν οι σχετικές διατάξεις του ν.2523/1997, ΦΕΚ 179 Α’/11.9.1997.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 118

Ακυρότητα ιδιωτικών αντεγγράφων

Κάθε ιδιωτικό αντέγγραφο, με το οποίο ορίζεται ότι σύμβαση που έχει χαρακτηρισθεί διαφορετικά είναι δωρεά, θεωρείται άκυρο και δεν έχει κανένα αποτέλεσμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 119

Τρόπος εκτέλεσης διατάξεων του παρόντος νόμου

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 120

Δαπάνες βεβαίωσης των φόρων

Ο Υπουργός Οικονομικών προσδιορίζει, εγκρίνει και εντέλλεται με αποφάσεις του κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, την οποία καταλογίζει, όπου από τις κείμενες διατάξεις δεν ορίζεται διαφορετικά, στα έξοδα βεβαίωσης των άμεσων φόρων.

Άρθρο 121

Φορολογία υποθέσεων με διαφορετικό φορολογικό καθεστώς

1. Στην περίπτωση που αναβάλλεται η φορολογία κάποιων περιουσιακών στοιχείων σε υποθέσεις του παρόντος νόμου και ο χρόνος της φορολογίας τους εμπίπτει σε καθεστώς φορολογικών συντελεστών διαφορετικό από αυτό που ίσχυε κατά το χρόνο της φορολογίας των λοιπών περιουσιακών στοιχείων, ο φόρος που αναλογεί σ` αυτά βρίσκεται:

α) με υπολογισμό του φόρου στο σύνολο της φορολογητέας κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας ή δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας με βάση τους φορολογικούς συντελεστές της λήξης της αναβολής της φορολογίας και την αξία, την οποία κάθε περιουσιακό στοιχείο είχε κατά το χρόνο της φορολογίας του και

β) με έκπτωση από το φόρο που προκύπτει κατά τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης, του φόρου που αναλογεί με βάση τους αυτούς συντελεστές του χρόνου λήξης της αναβολής φορολογίας στην αξία της περιουσίας που φορολογήθηκε.

2. Αν ο φόρος που βεβαιώθηκε γι` αυτή την περιουσία που φορολογήθηκε είναι ανώτερος από το φόρο που εκπίπτεται σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης β` της προηγούμενης παραγράφου, εκπίπτεται ο ανώτερος αυτός φόρος. Ο φόρος που τελικά οφείλεται δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να είναι κατώτερος από το φόρο που αναλογεί στα περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία αναβλήθηκε η φορολογία, χωρίς συνυπολογισμό των στοιχείων που φορολογήθηκαν προγενέστερα με διαφορετικό φορολογικό καθεστώς.

Άρθρο 122

Διατάξεις που διατηρούνται

Διατηρούνται σε ισχύ:

Α) Οι κείμενες διατάξεις για τη φορολογία Ισραηλιτικών γαμικών συμφώνων (κε τουμπά) και περιουσιών Ισραηλιτών που χάθηκαν κατά τον πόλεμο και δεν άφησαν κληρονόμους.

Β)

α) Το άρθρο 50 του β.δ. 24-9/20.10.1958 (ΦΕΚ 171 Α`) "περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων".

β) Το άρθρο 7 του ν. 3155/1955 (ΦΕΚ 63 Α`) "περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών".

γ) Το άρθρο 9 παράγραφος 2 του ν. 5940/1933 (ΦΕΚ 382 Α`) "περί κυρώσεως του από 6.7.1933 νομοθετικού διατάγματος "περί παροχής φορολογικών διευκολύνσεων και μειώσεων εις τους οφειλέτας εκ φόρων του Δημοσίου κ.λπ." μέχρι ρυθμίσεως του θέματος των υπέρ τρίτων φόρων.

Γ) Οι διατάξεις για την απαλλαγή από το φόρο κληρονομιών και κερδών από λαχεία, των ομολογιών των λαχειοφόρων ομολογιακών εσωτερικών δανείων οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και του ομολογιακού δανείου για αντικατάσταση των ομολογιών των εσωτερικών ομολογιακών κρατικών δανείων σε δραχμές που εκδόθηκαν μέχρι το έτος 1940.

Δ)

α) του άρθρου 4 του α.ν. 7/12.11.1935 (ΦΕΚ 545 Α`) "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του ν. 1641/19 "περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών και προικών",

β) του άρθρου 5 του α.ν. 983/1937 (ΦΕΚ 503 Α`) "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών και προικών διατάξεων",

γ) του άρθρου 6 παράγραφοι 4-8 του ν. 1451/1944 (ΦΕΚ 114 Α`) "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των Νόμων περί φορολογίας κληρονομιών κ.λπ. και άλλων τινών φορολογικών διατάξεων",

δ) του β.δ. 197/7-22/8/1950 (ΦΕΚ 184 Α) "περί επεκτάσεως εις την Δωδεκάνησον του Νόμου 1641/19 περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων",

ε) του άρθρου 3 παράγραφος 1 του ν.δ. 3079/1954 (ΦΕΚ 245 Α`) "περί ρυθμίσεως ζητημάτων τινών αναφερομένων εις την είσπραξιν των δημοσίων εσόδων",

στ) του άρθρου 12 παράγραφος 2 του ν.δ. 4242/1962 (ΦΕΚ 135 Α`) "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων και του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του α.ν. 408/1968 (ΦΕΚ 105 Α`) "περί διανομής της αποζημιώσεως ην

προβλέπει η Ελληνοβουλγαρική Συμφωνία της 9ης Ιουλίου 1964, κυρωθείσα δια του ν.δ. 4393/1964",

ζ) του άρθρου 9 παράγραφος 3 του ν.δ. 4486/1965 (ΦΕΚ 131 Α`) "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων",

η) του ν.δ. 4518/1966 (ΦΕΚ 133 Α`) "περί παροχής φορολογικών διευκολύνσεων εις ομογενείς μονίμως εγκατεστημένους εις αλλαδαπήν",

θ) του άρθρου 9 του α.ν. 465/1968 (ΦΕΚ 148 Α`) "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων του ν. 1880/1951 "περί φορολογίας πλοίων",

ι) του άρθρου 4 του α.ν. 598/1968 (ΦΕΚ 256 Α`) "περί ιδρύσεως οργανισμού τελέσεως Ιπποδρομιών και άλλων τινών διατάξεων",

ια) του άρθρου 9 του ν.δ. 509/1970 (ΦΕΚ 91 Α`) "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων του ν. 1880/51 "περί φορολογίας πλοίων",

ιβ) του άρθρου 1 του ν.δ. 1276/1972 (ΦΕΚ 206 Α`) "περί φορολογικών διευκολύνσεων των κατά το ν.δ. 1138/72 "περί αναπροσαρμογής και βελτιώσεως των στεγαστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών και του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας",

ιγ) οι διατάξεις που παρέχουν Απαλλαγές από το φόρο κερδών από λαχεία της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν.δ. 3746/1957 (ΦΕΚ 173 Α`) "περί ασφαλιστικών ρητρών, φορολογικών απαλλαγών και άλλων τινών διευκολύνσεων εις ομολογιακά δάνεια ή προνομιούχους μετοχάς εκδιδομένας δια παραγωγικούς σκοπούς" και της παραγράφου 6 του άρθρου 14 του ν.δ. 1321/1972 (ΦΕΚ 239 Α`) "περί Ναυτιλιακών Τραπεζών".

Ε) Οι συμβάσεις με άλλα κράτη σχετικά με τους φόρους επί των περιουσιών προσώπων που έχουν αποβιώσει, οι οποίες κυρώθηκαν με νόμο και ισχύουν από τη δημοσίευσή τους.

ΣΤ) Οι ειδικοί νόμοι που προβλέπουν απαλλαγή από το φόρο κληρονομιών και δωρεών.

Άρθρο δεύτερο

1. Κάθε γενική διάταξη που είναι αντίθετη με τον παρόντα Κώδικα ή ρυθμίζει θέματα που διέπονται από αυτόν καταργείται.

2. Τα δραχμικά ποσά που αναφέρονται στον Κώδικα και ισχύουν μέχρι την 31.12.2001, από 1.1.2002 μετατρέπονται σε ευρώ κατά τις διατάξεις του νόμου "περί κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ και φορολογικών ρυθμίσεων για την εισαγωγή του ευρώ".

Άρθρο τρίτο

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος, πλην των διατάξεων για τις οποίες ορίζεται διαφορετικά, αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 19 Νοεμβρίου 2001

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 2001

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Φ. ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ